

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU
IŁAWSKIEGO NA LATA 2013 – 2016 Z PERSPEKTYWĄ
DO ROKU 2020”**

**ZARZĄD POWIATU IŁAWSKIEGO
ul. gen. Władysława Andersa 2a
14-200 Iława**

lipiec 2013- r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU IŁAWSKIEGO NA LATA 2013 – 2016 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2020

Opracował zespół:

Ekokoncept s.c.

Ul. Niepodległości 53/55 (lok. 304)

10-044 Olsztyn

mgr inż. Magdalena Piżuk.....

inż. Justyna Gastołek.....

Weryfikacja:

mgr inż. Katarzyna Rasińska .....

lipiec 2013

EkoKoncept s.c.

ul. Niepodległości 53/55 (lok. 304), 10-044 Olsztyn

tel/fax 089 535-21-82, kom. 0501-089-868

NIP 739-340-45-01, Regon 519608837

www.ekokoncept.pl

Spis treści

1.	WSTĘP	5
1.1.	CEL SPORZĄDZENIA PROGNOZY	5
1.2.	PODSTAWY FORMALNO PRAWNE.....	5
1.3.	ZAKRES OPRACOWANIA.....	5
1.4.	ZASTOSOWANE METODY, WYKORZYSTANE MATERIAŁY	5
2.	ANALIZA ZAWARTOŚCI PROGRAMU	8
2.1.	OGÓLNA ZAWARTOŚĆ	8
2.2.	GŁÓWNE CELE.....	8
2.3.	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	11
3.	OPIS STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	25
3.1.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA	25
3.1.1.	Powietrze atmosferyczne	25
3.1.2.	Wody powierzchniowe	28
3.1.3.	Wody podziemne	36
3.1.4.	Budowa geologiczna.....	38
3.1.5.	Ukształtowanie terenu, warunki glebowe	42
3.1.6.	Klimat akustyczny i promieniowanie elektromagnetyczne	45
3.1.7.	Gospodarka odpadami.....	48
3.1.8.	Obszary chronione	51
3.1.9.	Zabytki i krajobraz kulturowy, objęte istniejącą dokumentacją, w szczególności rejestrem lub ewidencją zabytków	104
4.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 ROKU O OCHRONIE PRZYRODY.	114
5.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROGRAMU	117
6.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I WSPÓLNOTOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU:	118
7.	OPIS PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ USTALEŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE.	121
7.1.	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, ZWIERZĘTA I ROŚLINY	132
7.2.	LUDZIE.....	132
7.3.	WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE	133
7.4.	POWIETRZE ATMOSFERYCZNE I KLIMAT	133
7.5.	POWIERZCHNIA ZIEMI.....	134
7.6.	OBSZARY CHRONIONE, W TYM OBSZARY NATURY 2000 I KRAJOBRAZ	134
7.7.	ZASOBY NATURALNE	134
7.8.	ZABYTKI.....	134
7.9.	DOBRA MATERIALNE	135
8.	OKREŚLENIE MOŻLIWEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	136
9.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM NA OBSZAR NATURA 2000.	136
10.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE	138
11.	WSKAZANIE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY, JAKIE NAPOTKANO, OPRACOWUJĄC PROGNOZĘ	138

12. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROGRAMU	139
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM INFORMACJI ZAWARTYCH W PROGNOZIE	141
SPIS RYSUNKÓW	143
SPIS TABEL	143
ZAŁĄCZNIKI	143

1. WSTĘP

1.1. Cel sporządzenia Prognozy

Celem wykonania Prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020” oraz ocena ich natężenia, a w szczególności ocena, na ile ustalenie projektu analizowanego dokumentu pozwoli na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone, czy też zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu spotęgują lub osłabiają istniejące zagrożenia, a także na ile stworzą możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania wyższej jakości środowiska.

1.2. Podstawy formalno prawne

Podstawę prawną sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020 jest art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Artykuł ten zobowiązuje organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Zawartość niniejszej Prognozy wynika z art. 51 ww. ustawy oraz uzgodnień dotyczących zakresu i szczegółowości informacji, jakie powinny być zawarte w Prognozie.

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi jeden z etapów przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.3. Zakres opracowania

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został określony w piśmie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie znak WOOŚ.411.48.2013.MT (załącznik nr 1) oraz w piśmie Warmińsko – Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie znak ZNS.9082.2.30.2013.Z z dnia 12 czerwca 2013 r. (załącznik nr 2).

Zakres opracowania powinien być zgodny z art. 51 ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

1.4. Zastosowane metody, wykorzystane materiały

W opracowywaniu Prognozy korzystano z prawa polskiego, głównie z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Określa ona sposób postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów.

Przy opracowywaniu Prognozy przeanalizowano zapisy podstawowych dokumentów pozostających w ścisłym związku z Programem m. in.:

1. Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016,
2. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami,
3. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
4. Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032,
5. Krajowy Program Zwiększania Lesistości,

6. Narodowa Strategia Gospodarowania Wodami,
7. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013,
8. Program Ochrony Środowiska województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2018,
9. Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska województwa warmińsko-mazurskiego,
10. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2016
11. Regionalny Program Operacyjny Warmia Mazury 2007-2013,
12. Program Ekoenergetyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2005-2010,
13. Wojewódzki program zwiększania lesistości na lata 2001-2010,
14. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020,
15. Raport z realizacji Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
16. Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Warmińsko-Mazurskim,
17. Strategia rozwoju powiatu iławskiego na lata 2008-2015,
18. Raport z realizacji Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla powiatu iławskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016 za okres 2009-2012,
19. Plan rozwoju lokalnego gminy i miasta Susz,
20. Strategia zrównoważonego rozwoju miasta i gminy Kisielice na lata 2007-2020,
21. Strategia Rozwoju Gminy Zalewo,
22. Strategia Rozwoju Iławy na lata 2004-2015,
23. Strategia Rozwoju gminy Iława na lata 2004-2015,
24. Strategia rozwoju gminy Lubawa,
25. Strategia Rozwoju miasta Lubawa na lata 2008-2015,
26. Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2011r.,

Uwzględniono także informacje zawarte w prognozach oddziaływań na środowisko sporządzonych dla przyjętych dokumentów powiązanych z Programem.

W pierwszej części Prognozy przeprowadzona została analiza czy i w jakim zakresie zapisy ujęte w projekcie Programu będą wspierały realizację celów umieszczonych w dokumentach strategicznych odnoszących się do problematyki środowiska i zrównoważonego rozwoju zarówno na szczeblu międzynarodowym jak i krajowym. Następnie na podstawie dokonanej oceny stanu środowiska w powiecie zdefiniowano główne problemy w zakresie ochrony środowiska. Określono również wnioski w kontekście braku realizacji Programu.

W drugiej części dokonano identyfikacji potencjalnych oddziaływań poszczególnych celów. Na tym etapie posłużono się macierzą relacyjną elementów środowiska i przyjętych celów przewidzianych do realizacji w ramach Programu, przedstawiającą w skondensowanej postaci możliwe oddziaływanie na środowisko.

Występowanie wzajemnego oddziaływania pomiędzy składnikami przeciwstawnych osi opisywano za pomocą określonych symboli, które zostały opisane poniżej:

- (+)** – realizacja ustaleń Programu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego elementu środowiska.
- (-)** – realizacja ustaleń Programu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego elementu środowiska.
- (0)** – realizacja ustaleń Programu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowany element środowiska

- (0/-)** – realizacja ustaleń Programu może powodować neutralny lub negatywny wpływ na analizowany element środowiska
- (0/+)** – realizacja ustaleń Programu może powodować neutralny lub pozytywny wpływ na analizowany element środowiska.
- (+/-)** – realizacja ustaleń Programu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego elementu środowiska
- (N)** – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań

2. ANALIZA ZAWARTOŚCI PROGRAMU

2.1. Ogólna zawartość

Celem „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020” jest określenie systemu ochrony środowiska w powiecie iławskim uwzględniającego wymagania środowiskowe, społeczne i gospodarcze. Zaktualizowany dokument zawiera charakterystykę powiatu oraz charakterystykę i ocenę aktualnego stanu środowiska, sporządzoną na podstawie analizy zagadnień związanych z ochroną środowiska. Opracowanie określa cele i zadania ochrony środowiska w zakresie: ochrony powietrza atmosferycznego, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony przyrody, ochrony gleb i powierzchni ziemi, ochrony zasobów naturalnych, ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przed skutkami poważnych awarii. Opracowanie zawiera również program wykonawczy, tj. określa: instytucje odpowiedzialne za realizację programu, narzędzia realizacji programu, źródła jego finansowania, harmonogram rzeczowo-finansowy wdrażania programu oraz procedury kontroli realizacji programu.

2.2. Główne cele

W projekcie Programu Ochrony Środowiska dla powiatu iławskiego wyznaczono następujące priorytety ekologiczne:

Priorytet I. Doskonalenie działań systemowych

Priorytet II. Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych

Priorytet III. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Osiągnięciu powyższych priorytetów będzie służyć realizacja wyznaczonych celów i kierunków działań. Cele i kierunki działań przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Cele i kierunki działań wyznaczone w projekcie Programu Ochrony Środowiska.

Cele i kierunki działań
Priorytet I. Doskonalenie działań systemowych
Cel 1. Uwzględnianie zasad ochrony środowiska w strategicznych programach rozwoju powiatu i gmin.
Cel 2. Rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej dla realizacji celów Programu Ochrony Środowiska przede wszystkim w zakresie ochrony wód powierzchniowych.
Cel 3. Wzrost udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska: <ul style="list-style-type: none">
- doskonalenie systemu udostępniania społeczeństwu informacji o środowisku i jego ochronie przez organy administracji rządowej i samorządowej wszystkich szczebli, a także inne podmioty powołane do wykonywania zadań publicznych dotyczących środowiska i jego ochrony,
- wspieranie rozwoju szkolnej edukacji w zakresie ochrony przyrody i środowiska,
- zapewnienie udziału pozarządowych organizacji ekologicznych w gremiach podejmujących decyzje dotyczące ochrony środowiska,
- rozwój współpracy z mediami w zakresie upowszechniania informacji o środowisku i jego ochronie.
Cel 4. Wzrost odpowiedzialności za szkody w środowisku: <ul style="list-style-type: none">
- prowadzenie szkoleń na temat odpowiedzialności sprawcy za szkody w środowisku dla pracowników administracji oraz podmiotów gospodarczych,
- wzmocnienie kadrowe i aparaturowe organów inspekcyjnych, pozwalające na pełną realizację zadań kontrolnych.

Cele i kierunki działań
<p>Cel 5. Uwzględnianie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym, przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego w powiecie, w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none">
- uwzględnienie w studiach oraz planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska, gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko,
- wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych i zasad ochrony krajobrazu kulturowego.
<p>Cel 6. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none">
- podejmowanie akcji i działań na rzecz aktywnej ochrony środowiska w regionie oraz upowszechnianie informacji o jego walorach przyrodniczych i kulturowych,
- prowadzenie zajęć terenowych, „zielonych lekcji”, wykładów, prelekcji, prezentacji multimedialnych, pokazów filmów dla różnych grup odbiorców,
- organizowanie konkursów, wystaw, akcji, kampanii i festynów ekologicznych,
- popularyzację wiedzy o środowisku i jego ochronie przez media, publikacje i Internet,
- wspieranie działalności edukacyjnej, ekologicznych organizacji pozarządowych, Lasów Państwowych, parku krajobrazowego.
- wspieranie istniejących oraz tworzenie nowych ośrodków edukacji i informacji ekologicznej o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym, w tym tzw. „zielonych szkół”.
- rozwój infrastruktury terenowej służącej poznawaniu przyrody: ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, muzeów przyrodniczych.
Priorytet II. Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych
<p>Cel 1. Rozwój form ochrony przyrody:</p> <ul style="list-style-type: none">
- utrzymanie, po uprzedniej weryfikacji aktualnego stanu, form ochrony przyrody w województwie, w tym istniejących rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000, pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- wspieranie powiększania i powoływania nowych form ochrony przyrody .
<p>Cel 2. Zapewnienie integralności przyrodniczej:</p> <ul style="list-style-type: none">
- wyznaczenie, utrzymanie i właściwe zagospodarowanie lądowych korytarzy ekologicznych, łączących obszary o charakterze węzłowym,
- budowa przejść dla zwierząt na trasach komunikacyjnych,
- zapewnienie ciągłości morfologicznej rzek, ze szczególnym uwzględnieniem tras migracji ryb,
- zapewnienie ochrony i renaturalizacja zbiorowisk roślinnych towarzyszących ciekom wodnym, otaczających zbiorniki wodne i obszary podmokłe.
<p>Cel 3. Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie rolniczym:</p> <ul style="list-style-type: none">
- promocja i realizacja programów rolnośrodowiskowych, wdrażanie na obszarach cennych przyrodniczo proekologicznych form gospodarowania,
- powstrzymywanie sukcesji i ograniczanie zalesień na obszarach nieleśnych o wysokiej wartości przyrodniczej,
- zachowanie i odtwarzanie śródpolnych remiz, zadrzewień, zakrzaczeń i małych zbiorników wodnych.
<p>Cel 4. Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie miejskim:</p> <ul style="list-style-type: none">
- zachowanie, powiększanie i pielęgnacja terenów zielonych w miastach, jako obszarów rekreacji i ostoji przyrodniczych,
- wprowadzanie do zieleni miejskiej nasadzeń rodzimych gatunków drzew i krzewów przy stopniowej eliminacji gatunków obcych.
<p>Cel 5. Ograniczanie negatywnego wpływu rozwoju energetyki wiatrowej na przyrodę, mieszkańców, krajobraz przyrodniczy i kulturowy oraz obiekty zabytkowe poprzez wieloaspektową analizę potencjalnych oddziaływań i określanie warunków lokalizacji nowych inwestycji.</p>
<p>Cel 6. Uzupełnianie i aktualizacja planów urzędowania lasów niebędących w zarządzie Lasów Państwowych.</p>
<p>Cel 7. Utrzymanie odpowiedniej kondycji lasów, poprzez prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej.</p>

Cele i kierunki działań
<p>Cel 8. Ochrona przed deficytem wody:</p> <ul style="list-style-type: none">
- realizacja projektów mających na celu zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki,
- utrzymanie i modernizacja systemów melioracyjnych, w tym urządzeń piętrzących wodę,
- utrzymanie i odnawianie urządzeń melioracji szczegółowych,
- dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych przeznaczonych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody.
- budowa i modernizacja sieci wodociągowych oraz stacji uzdatniania wody,
- ograniczenie zużycia wody z ujęć podziemnych do celów przemysłowych.
<p>Cel 9. Ochrona przed powodzią:</p> <ul style="list-style-type: none">
- dla rzek wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego wykonanie precyzyjnych mapach zagrożenia powodziowego,
- uwzględnienie granice przedstawionych na mapach zagrożenia powodziowego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
<p>Cel 10. Ochrona zasobów wód podziemnych:</p> <ul style="list-style-type: none">
- identyfikacja i weryfikacja głównych obszarów zasilania wód podziemnych i odpowiednie ich zagospodarowanie,
- ustanowienie stref ochrony ujęć wód oraz ich właściwe użytkowanie,
- likwidacja nieczynnych ujęć wody,
<p>Cel 11. Ochrona powierzchni ziemi:</p> <ul style="list-style-type: none">
- upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej oraz doskonalenie doradztwa rolniczego,
- przeciwdziałanie erozji gleb poprzez wprowadzanie trwałej pokrywy roślinnej oraz stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych,
- zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych,
- promocja rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego.
<p>Cel 12. Właściwe gospodarowanie zasobami geologicznymi:</p> <ul style="list-style-type: none">
- eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalni,
- kontrola w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji.
<p>Cel 13. Ochrona klimatu:</p> <ul style="list-style-type: none">
- promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii w celu zapewnienia wzrostu udziału OZE w bilansie energii pierwotnej,
- zwiększanie efektywności energetycznej gospodarki i ograniczanie zapotrzebowania na energię.
Priorytet III. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego
<p>Cel 1. Poprawa jakości powietrza:</p> <ul style="list-style-type: none">
- Redukcja emisji SO₂, NO_x i pyłu drobnego z procesów wytwarzania energii poprzez:<ul style="list-style-type: none">
• likwidację lokalnych kotłowni o dużej emisji i rozbudowę sieci ciepłowniczej,
• zamianę kotłowni węglowych na obiekty niskoemisyjne,
• instalowanie i modernizacja urządzeń ochrony powietrza,
• rozbudowę sieci gazowej (przesyłowej i rozdzielczej),
• zmniejszanie zapotrzebowania na energię poprzez dokonywanie termomodernizacji budynków,
- Ograniczenie emisji ze środków transportu poprzez:<ul style="list-style-type: none">
• promocję korzystania z publicznych środków transportu,
• poprawę jakości dróg i organizacji ruchu kołowego.
<p>Cel 2. Opracowanie gminnych planów zaopatrzenia w ciepło, z uwzględnieniem wykorzystania odnawialnych źródeł energii.</p>

Cele i kierunki działań
<p>Cel 3. Poprawa jakości wód poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none">
- budowę lub modernizację oczyszczalni ścieków oraz rozbudowę sieci kanalizacyjnych,
- budowę systemów kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich, w miejscowościach zwodociągowanych, położonych na obszarach zlewni pojeziernych, oraz skupiskach zabudowy rekreacyjnej zlokalizowanej nad jeziorami,
- wyposażenie istniejących sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające oraz budowę systemów kanalizacji deszczowej na terenach zurbanizowanych,
- uruchomienie działań zapisanych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz w programie wodnośrodowiskowym kraju,
- utrzymywanie trwałej pokrywy roślinnej i ograniczanie zabudowy strefy brzegowej wód.
<p>Cel 4. Doskonalenie gospodarki odpadami poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none">
- zmniejszenie strumienia odpadów kierowanych na składowiska
- segregację i selektywną zbiórkę odpadów,
- utrzymanie i rozwój sprawnego systemu zbierania wraków samochodów i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- zintensyfikowanie edukacji ekologicznej promującej zapobieganie powstawania odpadów, właściwe postępowanie z odpadami, prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie oraz wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
<p>Cel 5. Ograniczenie oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych:</p> <ul style="list-style-type: none">
- ograniczanie hałasu, zwłaszcza w osiedlach mieszkaniowych przez np. tworzenie stref wolnych od transportu, ograniczenie szybkości ruchu, tworzenie pasów zadrzewień, budowę ekranów akustycznych,
- wprowadzenie koniecznych zmian w inżynierii ruchu drogowego (budowa obwodnic, poprawa stanu nawierzchni ulic i dróg, zapewnienie płynności ruchu),
- stosowanie zabezpieczeń przed nadmiernym hałasem od urządzeń, maszyn, linii technologicznych, wymiana na urządzenia o mniejszej emisji hałasu.,
- budowa tras rowerowych na terenach zurbanizowanych.
<p>Cel 6. Ograniczanie zagrożeń ze strony substancji chemicznych w środowisku:</p> <ul style="list-style-type: none">
- kontynuacja programu usuwania azbestu,
- prowadzenie szkoleń dotyczących odpowiedzialnego stosowania chemikaliów, ich obrotu, postępowania z odpadami,
- propagowanie produktów z substancji ulegających biodegradacji (np. torby na zakupy i naczynia jednorazowego użytku),
- wyposażenie wyspecjalizowanych jednostek w sprzęt do wykrywania i lokalizowania awarii, likwidacji oraz analizy skutków tych awarii.

2.3. Powiązania z innymi dokumentami strategicznymi

Prognozę oddziaływania Programu ochrony środowiska dla Powiatu Ławskiego wykonano z wykorzystaniem dokumentów sporządzonych na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym.

Powiązania pomiędzy Programem, a innymi dokumentami krajowymi, wojewódzkimi i lokalnymi w zakresie ochrony środowiska ujęto w tabeli nr 2.

Tabela 2. Ocena zgodności celów Programu z krajowymi, wojewódzkimi i lokalnymi dokumentami strategicznymi.

Nazwa dokumentu	Cele	Spójność z celami Programu	Potencjalna sprzeczność z celami Programu	Opis relacji
Dokumenty Strategiczne o Znaczeniu Krajowym				
Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016	Cel: Doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel: Uruchomienie takich mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które prowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz do świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: Jak najszersze przystępowanie do systemu EMAS, rozpowszechnianie wiedzy wśród społeczeństwa o tym systemie i tworzenie korzyści ekonomicznych dla firm i instytucji będących w systemie.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: Zwiększenie roli polskich placówek badawczych we wdrażaniu ekoinnowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska oraz doprowadzenie do zadowalającego stanu systemu monitoringu środowiska.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: Stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody. W przypadku wystąpienia szkody w środowisku koszty naprawy muszą w pełni ponieść jej sprawcy.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: Przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel: Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: Dalsze prace w kierunku racjonalnego użytkowania zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactw biologicznych. Oznacza to rozwijanie idei trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej. Naczelnym zadaniem będzie dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: Rozpowszechnienie dobrych praktyk rolniczych i leśnych, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogenne. Zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Cel: Racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.	

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016	Cel: Dalsza poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi instalacjami w kraju będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: Dążenie do spełnienia przez RP zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz z dwóch dyrektyw unijnych. Z dyrektywy LCP wynika, że emisja z dużych źródeł energii, o mocy powyżej 50 MWc, już w 2008 r nie powinna być wyższa niż 454 tys. ton dla SO ₂ i 254 tys. ton dla NO _x . Limity te dla 2010r. wynoszą 426 tys. ton dla SO ₂ i 251 tys. ton dla NO _x , a dla roku 2012 wynoszą 358 tys. ton dla SO ₂ i 239 tys. ton dla NO _x . Zakłada się całkowitą likwidację emisji substancji niszczących warstwę ozonową przez wycofanie ich z obrotu i stosowania na terytorium Polski.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: Utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: Utrzymanie tendencji oddzielenia wytworzonych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.). Znaczące zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska. Zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja. Sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na składowisko. Eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów. Pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji. Takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiło ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe. Zabezpieczenie społeczeństwa przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: Stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek, zgodnego z zasadami rozporządzenia REACH.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Krajowy plan gospodarki odpadami 2014	Cel główny 1. Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytworzonych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB.	TAK	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel główny 2. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnie z wymogami ochrony środowiska.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel główny 3. Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel główny 5. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel główny 6. Utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO).	TAK	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Cel główny: realizacja systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków na terenach o skoncentrowanej zabudowie.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel pośredni: do 31 grudnia 2005r. zgodność z Dyrektywą powinna być osiągnięta w 674 aglomeracjach, z których ładunki zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowią 69% całkowitego ładunku tych zanieczyszczeń pochodzącego z aglomeracji.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel pośredni: do 31 grudnia 2010 r. zgodność z Dyrektywą powinna być osiągnięta w 1069 aglomeracjach, których ładunki zanieczyszczeń im przypisywane stanowią 86% całkowitego ładunku tych zanieczyszczeń pochodzącego z aglomeracji.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Cel pośredni: do 31 grudnia 2013 r. zgodność z Dyrektywą powinna być osiągnięta w 1165 aglomeracjach, z których ładunki zanieczyszczeń stanowią 91% całkowitego ładunku tych zanieczyszczeń pochodzących z aglomeracji.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032	Cel 1. Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel 2. Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel 3. Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Krajowy Program Zwiększania Lesistości	Cel – zwiększanie lesistości makroregionu, wzmocnienie istniejących makroprzestrzennych struktur ekologiczno-fizjograficznych, w tym powiększanie i regulowanie granicy dużych kompleksów leśnych, łączenie małych i średnich powierzchni zalesionych w jeden obszar oraz tworzenie między nimi powiązań ekologicznych.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.\
Narodowa strategia gospodarowania wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015)	Celem nadrzędnym NSGW jest kształtowanie rozwiązań prawnych, organizacyjnych, finansowych i technicznych w gospodarowaniu wodami, zapewniających trwałą i zrównoważoną społeczno-gospodarczą rozwój kraju, z uwzględnieniem przewidywanych zmian klimatu.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny I - osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny II - zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia wodę do picia i dla celów sanitacji.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny III - zaspokojenie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny IV - podniesienie skuteczności ochrony ludności i gospodarki w sytuacjach kryzysowych.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013	Cel 1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel 2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu
	Cel 3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel 4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel 5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel 6. Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015	Priorytet 1. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Priorytet 2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Priorytet 3. Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Priorytet 4. Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015	Priorytet 5. Rozwój obszarów wiejskich.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Priorytet 6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej	Cel główny: zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym kraju do 7,5% w 2010 roku i do 14% w 2020 roku w strukturze zużycia nośników pierwotnych.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Polityka energetyczna Polski do 2030 r.	Cel: wzrost konkurencyjności gospodarki i jej efektywności energetycznej,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel: ochrona środowiska przed negatywnymi skutkami działalności energetycznej, związanej z wytwarzaniem, przesyłaniem i dystrybucją energii i paliw.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel 1. Poprawa dostępności transportowej i jakości transportu jako czynnik poprawy warunków życia i usuwania barier rozwojowych gospodarki.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
Polityka Transportowa Państwa na lata 2006 – 2025.	Cel 2: Wspieranie konkurencyjności gospodarki polskiej jako kluczowy instrument rozwoju gospodarczego.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel 3: Poprawa efektywności funkcjonowania systemu transportowego.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
Polityka Transportowa Państwa na lata 2006 – 2025.	Cel 4: Integracja systemu transportowego – w układzie gałęziowym i terytorialnym.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel 5: Poprawa bezpieczeństwa prowadząca do radykalnej redukcji liczby wypadków i ograniczenia ich skutków (zabici, ranni) oraz – w rozumieniu społecznym – do poprawy bezpieczeństwa osobistego użytkowników transportu i ochrony ładunków.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel 6: Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko i warunki życia.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel nadrzędny Zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywołanych przez powodzie i susze w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych			
Projekt Polityki wodnej państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016)	Cel strategiczny 1 - Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 2 - Zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 3 - Zaspokojenie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 4 - Ograniczenie wystąpienia negatywnych skutków powodzi i susz oraz zapobieganie zwiększeniu ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych i ograniczenie wystąpienia ich negatywnych skutków	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 5 - Reforma systemu zarządzania i finansowania gospodarki wodnej	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Celem sektora rolnictwa jest zapewnienie wzrostu wytwarzania surowców energetycznych w ilościach maksymalnie pokrywających zapotrzebowanie przemysłu biopaliwowego i paliwowego. Jednocześnie celem tego sektora jest spełnienie kryteriów zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do całej puli surowców dostarczanych do wytwarzania biokomponentów i biopaliw.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych	Celem sektora przemysłu wytwórczego biokomponentów i biopaliw jest wygenerowanie biokomponentów w ilościach odpowiadających NCW oraz podjęcie inicjatyw inwestycyjnych w zakresie wdrożenia technologii biopaliw II generacji. Niezbędne jest również podejmowanie działań zmierzających do modernizacji posiadanych technologii w celu obniżenia emisji gazów cieplarnianych (GHG – greenhouse gases) w łańcuchu produkcji i wykorzystania biopaliw.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Celem sektora przemysłu paliwowego jest realizacja NCW poprzez wprowadzenie paliw ciekłych z dopuszczalną zawartością biokomponentów oraz biopaliw ciekłych.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

Polityka Klimatyczna Polski Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020	Cel strategiczny: włączenie się Polski do wysiłków społeczności międzynarodowej na rzecz ochrony klimatu globalnego poprzez wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w zakresie poprawy wykorzystania energii, zwiększania zasobów leśnych i glebowych kraju, racjonalizacji wykorzystania surowców i produktów przemysłu oraz racjonalizacji zagospodarowania odpadów, w sposób zapewniający osiągnięcie maksymalnych, długoterminowych korzyści gospodarczych, społecznych i politycznych.			
	Energetyka - Cele szczegółowe Wdrażanie przepisów prawa wspólnotowego; bezpieczeństwo energetyczne i dywersyfikacja źródeł energii (bez uwzględnienia energetyki jądrowej); poprawa konkurencyjności krajowych podmiotów gospodarczych oraz ich produktów i usług; ochrona środowiska przyrodniczego przed negatywnymi skutkami oddziaływania procesów energetycznych, m.in. poprzez takie programowanie działań w energetyce, które zapewnią zachowanie zasobów dla obecnych i przyszłych pokoleń; energooszczędność produkcji; liberalizacja rynku energii; zwiększone wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych; promocja efektywności energetycznej i oszczędnego użytkowania energii; wykorzystanie handlu emisjami i innych mechanizmów wspomagających Protokołu Kioto	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Sektor przemysłowy - Cele szczegółowe racjonalizacja zużycia energii; promocja technologii niskoemisyjnych; poprawa standardów wydajności energii dla urządzeń elektrycznych; poprawa standardów sprawności procesów przemysłowych; zredukowanie stosowania gazów fluoropochodnych (HFCs, PFCs i SF6); wykorzystanie handlu emisjami i innych mechanizmów wspomagających Protokół z Kioto;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Transport - Cele szczegółowe promocja transportu publicznego w miastach; promocja stosowania paliw alternatywnych; zachęty do stosowania innych form transportu m.in. transportu kombinowanego; zapewnienie płynności ruchu pojazdów; racjonalizacja zasad parkowania; redukcja zanieczyszczeń z pojazdów; promocja „czystych” pojazdów; poprawa infrastruktury dla rowerzystów i pieszych.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Rolnictwo - Cele szczegółowe racjonalne użytkowanie ziemi; promocja rolnictwa ekologicznego; upowszechnianie doradztwa rolniczego w zakresie stosowania zasad dobrej praktyki rolniczej, stosowania energooszczędnych technologii w produkcji rolniczej, stosowania niekonwencjonalnych źródeł energii w rolnictwie i na obszarach wiejskich; zalesianie gruntów rolnych.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Odpady - Cele szczegółowe zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów, redukcja odpadów u źródła, zapewnienie odzysku, w tym głównie recykling odpadów, których powstania w danych warunkach techniczno-ekonomicznych nie da się uniknąć, sortowanie odpadów przed ich składowaniem, Zachęty do racjonalnego zarządzania odpadami, Unieszkodliwianie odpadów (poza składowaniem) □ spalanie odpadów bezpieczne dla zdrowia ludzkiego i środowiska składowanie odpadów, których nie da się, z uwagi na warunki techniczno-ekonomiczne, poddać procesowi odzysku lub unieszkodliwiania: ujmowanie i neutralizacja biogazu od początku składowania; zakaz składowania odpadów organicznych; okrywanie nie eksploatowanych części składowisk warstwą kompostu; modernizacja składowisk.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

Polityka Klimatyczna Polski Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020	Sektor użyteczności publicznej, usług i gospodarstw domowych: Cele szczegółowe poprawę sprawności wytwarzania i przesyłania ciepła sieciowego i energii elektrycznej oraz zwiększenie wykorzystania gazu ziemnego do produkcji energii, implementację działań takich jak: termomodernizacja budynków mieszkalnych, wymiana i doszczelnianie okien, zmiana obowiązujących norm ochrony cieplnej nowych budynków, wprowadzenie certyfikatów energetycznych dla budynków, czy rozbudowa odnawialnych źródeł energii (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych CO ₂ i N ₂ O).	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel główny: realizacja systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków na terenach o skoncentrowanej zabudowie.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Dokumenty Strategiczne o Znaczeniu Wojewódzkim				
Program ochrony środowiska województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2018	Celem Programu Ochrony Środowiska jest: Ochrona zasobów naturalnych, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego			
	Priorytet I: Doskonalenie działań systemowych	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Priorytet II: Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Priorytet III: Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016	Cel główny:			
	1. Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu
	2. Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymogami ochrony środowiska;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	3. Zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	4. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	5. Współpraca z Ministrem właściwym do spraw środowiska przy prowadzeniu bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO);	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	6. Minimalizację ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych przy jednoczesnym zwiększaniu ilości tych odpadów poddawanych procesom odzysku;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	7. Rozwój systemu zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych, z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013	Oś priorytetowa 1 – Przedsiębiorczość. Cel: Wzrost potencjału gospodarczego i konkurencyjności przedsiębiorstw Warmii i Mazur.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Oś priorytetowa 2 – Turystyka. Cel: Wzrost udziału turystyki w gospodarce regionu poprzez zwiększenie atrakcyjności oferty turystycznej regionu.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Oś priorytetowa 3 – Infrastruktura społeczna. Cel: Szeroka dostępność do usług społecznych dobrej jakości czynnikiem wzrostu konkurencyjności regionu.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Oś priorytetowa 4 – Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast. Cel: Wzmocnienie miast o wysokim potencjale rozwojowym jako atrakcyjnych centrów przedsiębiorczości, usług i zamieszkiwania.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Oś priorytetowa 5 – Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna. Cel: Poprawa zewnętrznej dostępności i wewnętrznej spójności transportowej regionu.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Oś priorytetowa 6 – Środowisko przyrodnicze. Cel: Wzmocnienie pozycji województwa w europejskich sieciach przyrodniczych poprzez poprawę lub zachowanie dobrego stanu środowiska i zapobieganie jego degradacji.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Oś priorytetowa 7 – Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego. Cel: Zwiększenie dostępu do sieci i wykorzystania technik informatycznych w gospodarce, sektorze publicznym i sferze społecznej.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013	Oś priorytetowa 8 – Pomoc techniczna Cel: Zapewnienie zdolności administracyjnej instytucjom uczestniczącym we wdrażaniu RPO Warmia i Mazury 2007-2013 oraz zapewnienie prawidłowego przygotowania projektów w celu poprawy ich realizacji, a także wsparcie potencjalnych beneficjentów programu.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
Program Ekonergetyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego Na Lata 2005-2010	Cel 1 – Racjonalne użytkowanie energii.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel 2 – Udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energii pierwotnej na poziomie co najmniej 9 % w 2010 r.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel 3 – Czyste powietrze	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Wojewódzki Program Zwiększenia Lesistości na Lata 2001 – 2010	Cel strategiczny – Zalesienia elementem zrównoważonego rozwoju województwa.			
	Cel główny – Zalesienia elementem zrównoważonego rozwoju województwa			
	Cel 1. Atrakcyjne obszary wiejskie			
	Cel szczegółowy 1.1.: Wzbogacenie walorów krajobrazowych	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel szczegółowy 1.2.: Rozwijanie wszechstronnej użyteczności lasów	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel szczegółowy 1.3. Rozwój agroturystyki	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel szczegółowy 1.4. Poprawa turystycznej atrakcyjności terenów leśnych	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel 2. Znaturalizowane środowisko przyrodnicze w tym ochrona walorów środowiskowych			
	Cel szczegółowy 2.1. Zwiększenie różnorodności biologicznej	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel szczegółowy: 2.2. Ochrona zasobu wód	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel szczegółowy: 2.3. Rozszerzenie zasięgu ekosystemów leśnych	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel 3. Wzrost znaczenia obszarów wiejskich w polityce wewnętrznej państwa			
	Cel szczegółowy: 3.1. Zagospodarowanie gruntów o niskiej przydatności rolniczej	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel szczegółowy 3.2. Zalesienia jako element kompleksowej polityki zagospodarowania przestrzennego gminy	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel szczegółowy 3.3. Budowa infrastruktury i zaplecza technicznego	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel szczegółowy 3.4. Poprawa struktury komunikacyjnej i zabezpieczenie przeciwpożarowe bazsurowcowej dla przemysłu rolno – spożywczego zharmonizowane z rozwojem	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020	Cel główny - Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy.			
	Cel strategiczny 1- Wzrost konkurencyjności gospodarki.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel strategiczny 2- Wzrost aktywności społecznej.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 3 - Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Priorytet 1 - Konkurencyjna gospodarka.			
	Cel operacyjny 1.1. - Wzrost konkurencyjności firm.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel operacyjny 1.2. - Wzrost liczby miejsc pracy.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel operacyjny 1.3. - Skuteczny system pozyskiwania inwestorów zewnętrznych.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel operacyjny 1.4. - Wspieranie systemu produkcji i promocja wytwarzanej w regionie żywności wysokiej jakości.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel operacyjny 1.5. - Wzrost potencjału turystycznego.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu. Programu.
	Cel operacyjny 1.6. - Wzrost konkurencyjności usług dla starzejącego się społeczeństwa.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020	Cel operacyjny 1.7. - Wzrost potencjału instytucji otoczenia biznesu.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel operacyjny 1.8. - Tworzenie społeczeństwa informacyjnego.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel operacyjny 1.9. - Doskonalenie administracji.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Priorytet 2 - Otwarte społeczeństwo.			
	Cel operacyjny 2.1. - Dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel operacyjny 2.2. - Różnorodna i dostępna edukacja.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel operacyjny 2.3. - Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel operacyjny 2.4. - Wysoki poziom zabezpieczenia i dostępności usług medycznych.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel operacyjny 2.5. - Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel operacyjny 2.6. - Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego sprzyjającego integracji oraz zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel operacyjny 2.7. - Wzrost dostępności mieszkań.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
Cel operacyjny 2.8. - Wzrost atrakcyjności bazy sportowo-rekreacyjnej.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.	
Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Cel nadrzędny: ukształtowanie rozwoju przestrzennego województwa tak, by było to atrakcyjne, przyjazne i wyjątkowe miejsce zamieszkania, wypoczynku oraz rozwoju społeczno-gospodarczego w kraju i europie.			
	Cel generalny 1. Kształtowanie struktur przestrzennych województwa zapewniających spójność regionu i likwidację dysproporcji rozwoju społeczno-gospodarczego, uwzględniających zasady zrównoważonego rozwoju:			
	Cel strategiczny 1a. Wzmocnienie Olsztyna jako krajowego ośrodka równoważenia rozwoju poprzez dynamiczny rozwój wielofunkcyjny, w tym rozwój szkolnictwa wyższego, nauki, kultury i turystyki;	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel strategiczny 1b. Koncentracja i rozbudowa elementów infrastruktury społecznej i gospodarczej o zasięgu krajowym, ponadregionalnym i regionalnym w najważniejszych ośrodkach województwa (Olsztyn, Elbląg, Ełk). Wzmocnienie funkcji usługowej subregionalnych i ponadlokalnych ośrodków rozwoju;	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel strategiczny 1c. Poprawa powiązań komunikacyjnych z krajem i Europą przez rozbudowę i modernizację nadrzędnych systemów transportowych i przejść granicznych;	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel strategiczny 1d. Modernizacja systemów transportowych podstawowych dla funkcjonowania województwa;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Cel strategiczny 1e. Poprawa warunków zasilania województwa w gaz ziemny i energię elektryczną przez rozbudowę systemów infrastruktury technicznej;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 1f. Poprawa warunków życia ludności na całym obszarze województwa poprzez zapewnienie odpowiedniej jakości i ilości infrastruktury technicznej;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 1g. Wspieranie rozwoju miast małych i średnich poprzez podwyższanie standardu infrastruktury technicznej i społecznej.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel generalny 2. Podnoszenie konkurencyjności, innowacyjności i atrakcyjności regionu:			
	Cel strategiczny 2a. Tworzenie warunków do rozwoju atrakcyjnych w skali kraju i Europy ofert turystycznych przy wykorzystaniu istniejących potencjałów	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczn 2b. Podniesienie standardu i atrakcyjności oraz rozbudowa zainwestowania turystycznego;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 2c. Zwiększenie dostępności dla celów gospodarczych i turystycznych istniejących szlaków wodnych i toru wodnego przez Zalew Wiśłany;	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel strategiczny 2d. Utworzenie w ośrodkach obsługi tworzących sieć osadniczą systemu instytucji i jednostek wspierających rozwój gospodarczy;	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel strategiczny 2e. Przystosowanie rolnictwa do funkcjonowania w standardach międzynarodowych z wykorzystaniem predyspozycji regionalnych;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu..
	Cel strategiczny 2f. Wykorzystanie potencjału zawartego w warunkach przyrodniczych do produkcji żywności wysokiej jakości;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 2g. Aktywizacja terenów wiejskich przez tworzenie warunków do rozwoju kierunków alternatywnych dla rolnictwa - usług i przedsiębiorczości;	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel strategiczny 2h. Zwiększenie dostępności do usług dla ludności i obsługi przedsiębiorczości;	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel strategiczny 2i. Zwiększenie liczby miejsc pracy poprzez rozwój przedsiębiorczości zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw przy zastosowaniu innowacyjności i transferu nowych technologii przyjaznych dla środowiska;	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel strategiczny 2j. Tworzenie warunków dogodnej lokalizacji inwestycji „wysokich technologii” w ogniwach sieci osadniczej.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel generalny 3. Ochrona i racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego:			
	Cel strategiczny 3a. Zachowanie równowagi przyrodniczej w środowisku naturalnym;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 3b. Ochrona walorów i warunków funkcjonowania oraz ciągłości przestrzennej systemów ekologicznych;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 3c. Ochrona jakości i zasobów wód powierzchniowych i podziemnych dla celów rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zabezpieczenia zasobów wód w niezmiennym stanie dla przyszłych pokoleń;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 3d. Powiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa między innymi poprzez stwarzanie warunków do bezpośredniego kontaktu ze środowiskiem na terenach o wysokich walorach przyrodniczych;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 3e. Zwiększenie lesistości regionu w celu utrzymania ciągłości systemów ekologicznych oraz zagospodarowania gruntów mało przydatnych dla rolnictwa;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 3f. Ochrona walorów krajobrazowych obszarów wiejskich z uwzględnieniem zachowania ich wysokiego stopnia naturalności;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 3g. Utrzymanie tożsamości kulturowej regionu przez zachowanie istniejących wartości kulturowych;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Cel strategiczny 3h. Kształtowanie ładu przestrzennego w systemach osadniczych w celu tworzenia harmonijnego krajobrazu współczesnego;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 3i. Ochrona przestrzeni nie zurbanizowanej przed chaotyczną zabudową niszczącą walory krajobrazowe.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel generalny 4. Podnoszenie bezpieczeństwa państwa:	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel strategiczny 4a. Zachowanie w zagospodarowaniu przestrzennym warunków niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemu obronnego państwa, w tym terenów i urządzeń specjalnych oraz drożnego w warunkach specjalnych układu komunikacji drogowej i kolejowej.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
Strategia Rozwoju turystyki w Województwie Warmińsko-Mazurskim	Nadrzędny cel strategiczny: Turystyka wiodąca dziedzina gospodarki Warmii i Mazur			
	Priorytet 1. rozwój regionalnych produktów turystycznych			
	Cel strategiczny 1 Rozwój produktów wizerunkowych Kraina Wielkich Jezior Mazurskich, Kraina Kanału Elbląskiego	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 2 Rozwój produktów podstawowych turystyka kajakowa, żeglarstwo, turystyka rowerowa, budowlę obronne Warmii i Mazur, dwory i pałace Prus Wschodnich, turystyka wypoczynkowa, turystyka biznesowa	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 3 Rozwój produktów niszowych sporty lotnicze, narciarstwo wodne, turystyka krajoznawczo-przyrodnicza	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 4 Rozwój produktów uzupełniających Wędkarstwo, turystyka konna, turystyka zdrowotna, turystyka religijna	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Priorytet 2. skuteczna promocja produktów turystycznych			
	Cel strategiczny 1: poprawa promocji regionu i produktów turystycznych	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 2: usprawnienie systemu regionalnej informacji turystycznej	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Priorytet 3. rozwój aktywności społecznej i kadr oraz branżowych struktur organizacyjnych.			
	Cel strategiczny 1: aktywizacja społeczna na rzecz turystyki i krajoznawstwa	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel strategiczny 2: kształcenie, szkolenie i doskonalenie kadr turystycznych	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel strategiczny 3: rozwój branżowych struktur organizacyjnych.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Dokumenty Strategiczne o Znaczeniu Lokalnym			
Strategia Rozwoju Powiatu Iławskiego na lata 2008-2015	1. Podniesienie poziomu wiedzy, wykształcenia i świadomości mieszkańców powiatu iławskiego dla zwiększenia stopnia mobilności na rynku pracy i samorozwoju.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	2. Poprawa bezpieczeństwa publicznego, stanu zdrowia, bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców powiatu.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	3. Rozwój infrastruktury, podniesienie jej funkcjonalności i korzyści dla mieszkańców powiatu.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	4. Ochrona zasobów naturalnych i wykorzystanie ich dla celów rozwoju społeczno-gospodarczego z zachowaniem walorów środowiska i dziedzictwa kulturowego.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Program opieki nad zabytkami powiatu iławskiego na lata 2013-2016	Cel 1. zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel 2. szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym powiatu	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel 3. edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Cel 4. promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego, służąca kreacji produktów turystyki kulturowej.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

Program opieki nad zabytkami powiatu iławskiego na lata 2013-2016	Cel 5. wspieranie działań zmierzających do pozyskania środków finansowych na opiekę nad zabytkami	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	Cel 6. prace opiekuńcze, restauratorskie i budowlane przy obiektach zabytkowych, co do których samorząd powiatu iławskiego ma tytuł prawny, zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów, oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
Strategia Rozwoju Gminy Iława na lata 2000 - 2015	1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej: – poprawa dostępności komunikacyjnej, – poprawa jakości życia mieszkańców, – ochrona środowiska i zachowanie zasobów naturalnych.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	2. Rozwój zasobów ludzkich: – wzrost liczby wykształconych na terenach wiejskich, – zmniejszenie bezrobocia w gminie, – pomoc najuboższym.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	3. Aktywizacja społeczna i gospodarcza obszarów wiejskich: – podniesienie świadomości kulturowej ludności wiejskiej, – zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy, – rozwój lokalnej infrastruktury społecznej w zakresie oświaty i edukacji, – rozwój infrastruktury społecznej w zakresie ochrony zdrowia i usług społecznych, – budowa i modernizacja publicznych lokalnych obiektów sportowych i rekreacyjnych.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Strategia Rozwoju Iławy w latach 2004-2015	1. Przyrost miejsc pracy,	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	2. Zmiany jakościowe w komunikacji,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	3. Wzrost atrakcyjności miasta,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	4. Poprawa warunków mieszkaniowych,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	5. Poprawa warunków obsługi i ochrony środowiska.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Lubawa na lata 2004-2013	Głównym celem strategicznym jest proces restrukturyzacji obszarów wiejskich, powodujący z jednej strony rozwój inwestycji i działalności gospodarczych nierolniczych w otoczeniu gospodarki rolnej, z drugiej zaś strony podnoszący standardy cywilizacyjne warunków życia mieszkańców i ochrony środowiska przyrodniczego			
	1. Poprawa jakości wody i jej dostępności,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	2. Modernizacja obiektów należących do gminy,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	3. Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	4. Poprawa warunków oświatowych w tym budowa sal gimnastycznych oraz modernizacja istniejących,	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	5. Modernizacja dróg, utwardzenie dróg gruntowych,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	6. Wyznaczenie obszarów o powierzchni 40 ha pod inwestycje. Cztery przeznaczone na inwestycje gminne oraz jeden obszar pod inwestycje prywatnego inwestora.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Lubawy	Głównym celem rozwoju jest zapewnienie mieszkańcom Lubawy wysokiego poziomu życia poprzez wpływ na tworzenie miejsc pracy i dogodnych warunków zamieszkania, ochronę zdrowia i bezpieczeństwa oraz zwiększenie dostępu do edukacji, kultury i sportu			
	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta i atrakcyjności terenów inwestycyjnych,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	2. Wspieranie przedsiębiorczości na terenie miasta, w szczególności poprzez aktywizację lokalnych zasobów,	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	3. Poprawa warunków życia mieszkańców Lubawy poprzez ochronę zdrowia, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i socjalnego, edukację i oświatę oraz tworzenie korzystnych warunków mieszkaniowych,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	4. Ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ładu przestrzennego,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	5. Pielęgnacja kultury i dziedzictwa historycznego oraz rozwój sportu i rekreacji.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

Program Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Susz	1. Podniesienie jakości infrastruktury technicznej i społecznej do poziomu pozwalającego na zrównoważony rozwój Gminy i Miasta Susz,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	2. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej na terenie Gminy i Miasta Susz,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	3. Poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy i Miasta Susz.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Strategia zrównoważonego rozwoju miasta i gminy Kisielice na lata 2007-2020	1. Wykorzystanie walorów naturalnych gminy poprzez rozwój bazy turystycznej,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	2. Rozwój terenów wiejskich,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	3. Ochrona środowiska naturalnego,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	4. Zapewnienie warunków dla rozwoju inwestycji i wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	5. Rozwój kultury,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	6. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	7. Poprawa jakości szkolnictwa,	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	8. Rozwój i poprawa stanu zasobów mieszkaniowych gminy,	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	9. Wzrost aktywności mieszkańców,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	10. Otwarcie na kontakty zewnętrzne, w tym zagraniczne,	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	11. Przeciwdziałanie ubożeniu społeczeństwa i patologiom społecznym,	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	12. Wzmocnienie roli miasta Kisielice w regionie.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
Strategia Rozwoju Gminy Zalewo	1. Ograniczenie szkodliwych skutków poprzedniego modelu rozwoju, w tym poprawa jakości środowiska życia mieszkańców,	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	2. Tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy,	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	3. Uzyskanie stabilności gospodarczej,	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	4. Stworzenie dogodnych warunków osadnictwa dla osób poszukujących w danej gminie lepszych środowiskowych warunków do życia.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Iława	Cele krótkoterminowe:			
	1. Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	2. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania unieszkodliwiania oraz	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	3. Pozyskiwanie funduszy ze źródeł własnych oraz zewnętrznych na realizację Programu.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	4. Usuwanie wyrobów zawierających azbest;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	5. Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i innych;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	6. Transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	7. Monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Iława	Cele długoterminowe			
	1. wdrożenie systemu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz systemu ich magazynowania i wywozu na składowisko odpadów niebezpiecznych;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	2. oczyszczenie terenów z odpadów azbestowych;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	3. wyeliminowanie i unieszkodliwienie ich poprzez deponowanie odpadów zawierających azbest na bezpiecznych składowiskach odpadów azbestowych;	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Kisielice	4. prowadzenie monitoringu realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	1. Umożliwienie podejmowania decyzji w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Gminy Kisielice.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	2. Obniżenie kosztów rozwoju społeczno – gospodarczego gminy poprzez wskazanie optymalnych sposobów realizacji potrzeb energetycznych.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	3. Ułatwienie podejmowania decyzji o lokalizacji inwestycji przemysłowych, usługowych i mieszkaniowych.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	4. Wskazanie kierunków rozwoju zaopatrzenia w energię, które mogą być wspierane ze środków publicznych.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.
	5. Umożliwienie maksymalnego wykorzystania energii odnawialnej.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Lubawa na lata 2012-2027	6. Zwiększenie efektywności energetycznej.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	Brak wyodrębnienia celów			
Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy miejskiej Iława	1. Działania termomodernizacyjne: – Obniżenie kosztów ogrzewania – Podniesienie standardów budynków – Zmniejszenie emisji gazów spalinowych dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na ciepło – Całkowita likwidacja „niskich” emisji	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	2. Inwestycje modernizacyjne: – Obniżenie kosztów produkcji ciepła – Zmniejszenie emisji gazów spalinowych – Likwidacja niskich emisji – Dostosowanie źródeł ciepła do obecnego zapotrzebowania obiektów – Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego gminy	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	3. Zwiększenie sprawności wytwarzania i sprawności przesyłu	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	4. Oszczędne gospodarowanie energią elektryczną	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	5. Działania sprzyjające wzrostowi wykorzystania odnawialnych źródeł energii: – Utrzymanie stabilnych mechanizmów wsparcia wykorzystania odnawialnych źródeł energii – Wykorzystanie biomasy do produkcji energii elektrycznej i ciepła – Rozwój przemysłu na rzecz energetyki odnawialnej	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
	1. Działania dotyczące istniejącego systemu zaopatrzenia w energię podjęte w celu oszczędnego gospodarowania energią powinny polegać na: – modernizacji źródeł ciepła, – termomodernizacji budynków, – modernizacji instalacji odbiorczych (centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej) – budowaniu świadomości i sposobów oszczędnego gospodarowania energią.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Susz na lata 2011-2026		TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
		TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
		TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.
		TAK	NIE	Zgodne z celami Programu.

3. OPIS STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

3.1. Istniejący stan środowiska

3.1.1. Powietrze atmosferyczne

Głównymi źródłami zorganizowanej emisji na terenie powiatu pozostają procesy energetycznego spalania paliw, przy nadal niewielkim udziale paliw ekologicznych. Prowadzone są jednak sukcesywnie działania zmierzające do zwiększenia udziału biopaliw np. drewna i materiałów drewnopochodnych, czy biomasy, w spalaniu w celach grzewczych, co wpłynęłoby na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza pyłów, SO₂ i CO₂.

Głównym źródłem emisji powierzchniowej (tzw. niskiej emisji) są lokalne kotłownie i indywidualne paleniska domowe. Ze względu na to, że większość „niskich” źródeł ciepła zasilanych jest wciąż węglem słabej jakości, emisja ta ma decydujący wpływ na zanieczyszczenie powietrza w powiecie.

W ramach monitoringu stanu powietrza WIOŚ w Olsztynie prowadzi regularne badania stanu powietrza. W 2009 roku na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wydzielonych było 9 stref dla których dokonywano oceny jakości powietrza:

W związku ze zmianami w systemie pomiarowym jakości powietrza wynikającym bezpośrednio z pięcioletniej oceny jakości powietrza za lata 2005-2009, dokonanej na potrzeby transpozycji dyrektywy 2008/50/WE do prawa polskiego, nastąpiły zmiany w ilości stałych punktów pomiarowych, zakresu pomiarów i ilości stref w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wydzielono 3 strefy, dla których dokonuje się oceny jakości powietrza:

- miasto Olsztyn,
- miasto Elbląg,
- strefa warmińsko-mazurska.

Powiat iławski zlokalizowany jest w strefie warmińsko-mazurskiej. Strefa ta obejmuje następujące stacje monitoringu powietrza:

- automatyczna stacja monitoringu powietrza WIOŚ, zlokalizowana w Ostródzie przy ul. Chrobrego 3,
- automatyczna stacja monitoringu powietrza WIOŚ, zlokalizowana w Gołdapi przy ul. Jaćwieskiej,
- automatyczna stacja monitoringu powietrza WIOŚ, zlokalizowana w Mrągowie przy ul. Brzozowej,
- stacja kompleksowego monitoringu środowiska „Puszcze Borecka” w Diablej Górze eksploatowana przez Instytut Ochrony Środowiska w Warszawie,
- automatyczna stacja monitoringu powietrza WIOŚ, zlokalizowana w Nidzicy przy ul. Traugutta.

Na podstawie danych pochodzących z pomiarów prowadzonych w ww. stacjach pomiarowych oraz w oparciu o dane zgromadzone w bazie JPOAT WIOŚ w Olsztynie co roku dokonuje oceny stanu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w strefie warmińsko-mazurskiej.

Ocenę stanu czystości powietrza atmosferycznego dla strefy warmińsko-mazurskiej w 2011 roku przeprowadzono oddzielnie dla każdego zanieczyszczenia z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów:

- ze względu na ochronę zdrowia ludzi, dla substancji: benzen, dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, ozon, tlenek węgla, pył PM10 oraz kadm, nikiel, ołów, arsen i benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10. Dla obszarów ochrony uzdrowiskowej wprowadzono bardziej rygorystyczne kryteria oceny dla: NO₂, C₆H₆, CO.
- ze względu na ochronę roślin dla substancji: dwutlenek siarki, tlenki azotu, ozon.

Przyjęto następujące oznaczenie klas:

- A- jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych,
- B- jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,
- C- jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe, poziomy celów długoterminowych.

Klasyfikacja wynikowa strefy dla każdego zanieczyszczenia odpowiada najmniej korzystnej spośród klasyfikacji uzyskanych wg parametrów dla danego zanieczyszczenia. Na podstawie klas wynikowych, każdej strefie przypisuje się jedną klasę łączną ze względu na ww. kryteria. Łączna klasa strefy odpowiada najmniej korzystnej klasie uzyskanej z klasyfikacji wg zanieczyszczeń.

Tabela 3. Ocena jakości powietrza w strefie warmińsko-mazurskiej 2011r.

Klasa, wskaźnik zanieczyszczeń, dane dotyczące strefy warmińsko-mazurskiej	Kryterium ochrony zdrowia	Kryterium ochrony roślin
Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy	SO ₂	A
	NO ₂ (NO _x)	A
	PM 10	C
	PM 2,5	A
	C ₆ H ₆	A
	CO	A
	O ₃	A
	As	A
	Cd	A
	Ni	A
	Pb	A
benzo(a)piren	C	
Klasa łączna strefy	C	A
Kod strefy PL2803 Liczba mieszkańców 1124242	Powierzchnia strefy 24006km²	

Źródło: Ocena roczna jakości powietrza w woj. warmińsko-mazurskim za rok 2011

W 2011 roku stężenia zanieczyszczeń: SO₂, NO₂/NO_x, CO, pyłu PM2,5, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu w pyłe PM10 oraz O₃ ze względu na ochronę zdrowia i roślin nie przekraczały wartości odpowiednio dopuszczalnych i docelowych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (aktualnie rozporządzenie to zostało uchylone rozporządzeniem z dnia 24 sierpień 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031)). Wystąpiły przekroczenia wartości celu długoterminowego dla ozonu zarówno pod kątem ochrony zdrowia jak i roślin. Stężenia metali w pyłe od kilku lat mieszczą się poniżej dolnych progów oszacowania.

W strefie warmińsko-mazurskiej wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10. Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń była wzmożona emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych spowodowana

niekorzystnymi warunkami klimatycznymi w okresie zimowym. Przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu związane ze słabej jakości materiałem grzewczym spalany w zbyt niskiej temperaturze.

Stężenia średnioroczne dwutlenków siarki na stanowisku pomiarowym, położonym najbliżej względem powiatu ławskiego tj. w Ostródzie wynosiły $4,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$, natomiast średnioroczne stężenia dwutlenków azotu wynosiły $16,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Dopuszczalny poziom w powietrzu dla dwutlenku siarki wynosi $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a dla dwutlenku azotu $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i $35 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w przypadku poziomów dopuszczalnych i docelowych dla obszaru ochrony uzdrowiskowej.

3.1.2. Wody powierzchniowe

Obszar powiatu iławskiego leży w granicach dwóch jednostek hydrologicznych:

- dorzecza Dolnej Wisły (część centralna, południowa i wschodnia),
- zlewni Zalewu Wiślanego (część północno-zachodnia).

W obrębie dorzecza Wisły w granicach powiatu iławskiego, sieć hydrograficzną tworzą przede wszystkim rzeka Drwęca, wraz z dopływami Iławką, Gizelą, Elszką i Sandelą oraz rzeka Osa z dopływami Gardeją i Gacią.

W obrębie zlewni Zalewu Wiślanego największym ciekim powierzchniowym jest rzeka Liwa, odprowadzająca wody z północno-zachodniej części powiatu w kierunku zachodnim.

Tabela 4. Scalone części wód powierzchniowych występujące na terenie powiatu iławskiego.

Scalone części wód powierzchniowe (SCWP)	Nazwa	Powierzchnia SCWP [km ²]	Ilość JCWP rzek na terenie powiatu	Ilość JCWP jezior na terenie powiatu	Powiat w SCWP [km ²]	% SCWP na terenie powiatu
DW0301	Drwęca od źródeł do jez. Drwęckiego z jez. Drwęckim	571,30	1	3	31,96	5,59
DW0302	Kanał Elbląski od stanowiska szczytowego (pochylnia) do ujścia do Drwęcy	414,49	1	1	2,03	0,49
DW0303	Drwęca od jez. Drwęckiego do jez. Szczuckiego	1112,87	7	0	297,34	26,71
DW0304	Wel	810,89	3	1	94,24	11,62
DW0310	Iławka do jez. Iławskiego z jez. Iławskim	387,72	4	11	334,7	86,33
DW1303	Osa od źródeł do jez. Płowęż	481,14	3	8	262,73	54,61
DW1305	Gardega	323,17	1	0	118,42	36,65
DW1902	Liwa od źródeł do jez. Liwieniec	321,76	6	4	216,07	67,15
DW2001	Zalew Wiślany od Nogatu do Elbląga z Elblągiem	1183,2	1	0	25,69	2,18
Suma			27	28	1383,18	

Źródło: Program wodno-środowiskowy kraju – baza danych Microsoft Office Access

Sposób klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. (Dz. U. z 2011 r, Nr 257, poz. 1545).

Dla jednolitych części wód powierzchniowych określa się stan ekologiczny i chemiczny. Wyjątkiem są sztuczne i silnie zmienione jednolite części wód powierzchniowych dla których ocenia się potencjał ekologiczny. Porównanie wyników kwalifikacji stanu ekologicznego

z wynikami klasyfikacji stanu chemicznego stanowi ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Tabela 5. Sposób oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

		Stan chemiczny	
		dobry	poniżej dobrego
Stan ekologiczny / potencjał ekologiczny	bardzo dobry stan ekologiczny/ maksymalny potencjał ekologiczny	dobry stan wód	zły stan wód
	dobry stan ekologiczny/ dobry potencjał ekologiczny	dobry stan wód	zły stan wód
	umiarkowany stan ekologiczny/ umiarkowany potencjał ekologiczny	zły stan wód	zły stan wód
	słaby stan ekologiczny/ słaby potencjał ekologiczny	zły stan wód	zły stan wód
	zły stan ekologiczny/ zły potencjał ekologiczny	zły stan wód	zły stan wód

Źródło: Załącznik nr 11 rozporządzenia Ministra Środowiska (Dz. U. z 2011r, Nr 257, poz. 1545).

W tabeli poniżej zaprezentowano ocenę stanu jednolitych części wód powiatu iławskiego wraz z oceną ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Tabela 6. Jednolite części wód powierzchniowych (rzeki) występujące na terenie powiatu ławskiego.

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)	Scalona część wód powierzchniowych (SCWP)	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje*	Uzasadnienie derogacji
Drwęca od początku do końca jez. Drwęckiego bez kan. Ostródzkiego i Elbląskiego	DW0301	dobry	zagrożona	4(4) - 1 / 4(7) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego; Rozpoczęte lub planowane inwestycje z zakresu ochrony przeciwpowodziowej, mające wpływ na stan wód powierzchniowych - Rewitalizacja Kanału Elbląskiego.
Korbania od Kan. Ławskiego	DW0302	zły	niezagrożona	-	-
Gizela	DW0303	dobry	zagrożona	4(4) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego.
Dopł. z Gromot	DW0303	dobry	niezagrożona	-	-
Kałodunek	DW0303	dobry	niezagrożona	-	-
Sandela	DW0303	dobry	zagrożona	4(4) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego.
Drwęca od Jez. Drwęckiego do Brodniczki	DW0303	zły	zagrożona	4(4) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego.
Ławka od wypływu z jez. Ławskiego do ujścia	DW0303	dobry	zagrożona	4(4) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego.
Struga	DW0303	dobry	niezagrożona	-	-
Wel od dopł. spod Mroczna do ujścia	DW0304	zły	zagrożona	4(4) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego.
Wel do wypływu z jez. Grądy	DW0304	zły	zagrożona	4(4) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego.
Wólka	DW0304	zły	niezagrożona	-	-
Ławka do wypływu z jez. Ławskiego	DW0310	zły	zagrożona	4(4) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego.
Zalewka	DW0310	zły	niezagrożona	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)	Scalona część wód powierzchniowych (SCWP)	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje*	Uzasadnienie derogacji
Kanał Iławski	DW0310	zły	zagrożona	4(7) - 1	Rozpoczęte lub planowane inwestycje z zakresu ochrony przeciwpowodziowej, mające wpływ na stan wód powierzchniowych - Rewitalizacja Kanału Elbląskiego.
Korbania do Kan. Iławskiego	DW0310	zły	niezagrożona	-	-
Osa do wypływu z jez. Trupel bez Osówki	DW1303	dobry	zagrożona	4(4) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego.
Osówka	DW1303	dobry	zagrożona	4(4) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego.
Dopł. z jez. Goryńskiego z jez. Dłużek	DW1303	dobry	niezagrożona	-	-
Gardęga do dopł z jez. Klasztornego, bez dopł z jez. Klasztornego	DW1305	zły	zagrożona	4(4) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego.
Liwa do Starej Liwy	DW1902	zły	zagrożona	4(4) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego.
Stara Liwa	DW1902	zły	niezagrożona	-	-
Dopływ z Lubnów Małych	DW1902	zły	niezagrożona	-	-
Dopływ spod Emilianowa	DW1902	zły	niezagrożona	-	-
Dopływ z Jawt Małych	DW1902	zły	niezagrożona	-	-
Liwa od Starej Liwy do dopływu z jez. Burgale	DW1902	zły	zagrożona	4(4) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego.
Elbląg do Młynówki	DW2001	zły	zagrożona	-	-

Tabela 7. Jednolite części wód powierzchniowych (jeziora) występujące na terenie powiatu iławskiego.

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)	Scalona część wód powierzchniowych (SCWP)	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje*	Uzasadnienie derogacji
Kocioł	DW0301	dobry	niezagrożona	-	-
Gil Wielki	DW0301	zły	zagrożona	4(4) - 3	6 lat jest okresem zbyt krótkim, aby mogła nastąpić poprawa stanu wód, nawet przy założeniu całkowitej eliminacji presji. W jeziorach zanieczyszczenia kumulują się, głównie w osadach dennych, które w j.eutroficznym są źródłem związków biogenych oddawanych do jezior jeszcze przez bardzo wiele lat po zaprzestaniu dopływu zanieczyszczeń.
Gil Mały	DW0301	dobry	niezagrożona	-	-
Karnickie Południowe	DW0302	dobry	niezagrożona	-	-
Zwiniarz	DW0304	dobry	niezagrożona	-	-
Ewingi (Zalewskie)	DW0310	zły	zagrożona	4(4) - 3	6 lat jest okresem zbyt krótkim, aby mogła nastąpić poprawa stanu wód, nawet przy założeniu całkowitej eliminacji presji. W jeziorach zanieczyszczenia kumulują się, głównie w osadach dennych, które w j.eutroficznym są źródłem związków biogenych oddawanych do jezior jeszcze przez bardzo wiele lat po zaprzestaniu dopływu zanieczyszczeń.
Witoszewskie	DW0310	dobry	niezagrożona	-	-
Rucewo Wielkie (Racąg Wielki)	DW0310	zły	zagrożona	4(4) - 3	6 lat jest okresem zbyt krótkim, aby mogła nastąpić poprawa stanu wód, nawet przy założeniu całkowitej eliminacji presji. W jeziorach zanieczyszczenia kumulują się, głównie w osadach dennych, które w j.eutroficznym są źródłem związków biogenych oddawanych do jezior jeszcze przez bardzo wiele lat po zaprzestaniu dopływu zanieczyszczeń.
Jaśkowskie	DW0310	zły	zagrożona	4(4) - 3	
Jeziorak Duży z jeziorem Widągi	DW0310	zły	zagrożona	4(4) - 3	
Rucewo Małe (Mały Racąg)	DW0310	dobry	niezagrożona	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)	Scalona część wód powierzchniowych (SCWP)	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje*	Uzasadnienie derogacji
Płaskie (k.jez.Jeziorak)	DW0310	zły	zagrożona	4(4) - 3	6 lat jest okresem zbyt krótkim, aby mogła nastąpić poprawa stanu wód, nawet przy założeniu całkowitej eliminacji presji. W jeziorach zanieczyszczenia kumulują się, głównie w osadach dennych, które w j.eutroficznym są źródłem związków biogenych oddawanych do jezior jeszcze przez bardzo wiele lat po zaprzestaniu dopływu zanieczyszczeń.
Karnickie Północne (Ligowskie)	DW0310	dobry	niezagrożona	-	-
Dauby (Dubno)	DW0310	zły	zagrożona	4(4) - 3	6 lat jest okresem zbyt krótkim, aby mogła nastąpić poprawa stanu wód, nawet przy założeniu całkowitej eliminacji presji. W jeziorach zanieczyszczenia kumulują się, głównie w osadach dennych, które w j.eutroficznym są źródłem związków biogenych oddawanych do jezior jeszcze przez bardzo wiele lat po zaprzestaniu dopływu zanieczyszczeń.
Łabędź	DW0310	zły	zagrożona	4(4) - 3	
Iławskie (Dolskie, Długie)	DW0310	zły	zagrożona	4(4) - 3	
Gardzień (Gardzież)	DW1303	dobry	niezagrożona	-	-
Szymbarskie	DW1303	dobry	zagrożona	4(4) - 3	6 lat jest okresem zbyt krótkim, aby mogła nastąpić poprawa stanu wód, nawet przy założeniu całkowitej eliminacji presji. W jeziorach zanieczyszczenia kumulują się, głównie w osadach dennych, które w j.eutroficznym są źródłem związków biogenych oddawanych do jezior jeszcze przez bardzo wiele lat po zaprzestaniu dopływu zanieczyszczeń.
Silm (Kamionka)	DW1303	dobry	niezagrożona	-	-
Popówko (Popowko)	DW1303	zły	zagrożona	4(4) - 3	6 lat jest okresem zbyt krótkim, aby mogła nastąpić poprawa stanu wód, nawet przy założeniu całkowitej eliminacji presji. W jeziorach zanieczyszczenia kumulują się, głównie w osadach dennych, które w j.eutroficznym są źródłem związków biogenych oddawanych do jezior jeszcze przez bardzo wiele lat po zaprzestaniu dopływu zanieczyszczeń.
Karaś	DW1303	dobry	niezagrożona	-	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)	Scalona część wód powierzchniowych (SCWP)	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje*	Uzasadnienie derogacji
Trupel (Szwarcenowo)	DW1303	zły	zagrożona	4(4) - 3	6 lat jest okresem zbyt krótkim, aby mogła nastąpić poprawa stanu wód, nawet przy założeniu całkowitej eliminacji presji. W jeziorach zanieczyszczenia kumulują się, głównie w osadach dennych, które w jeziorach eutroficznym są źródłem związków biogennych oddawanych do jezior jeszcze przez bardzo wiele lat po zaprzestaniu dopływu zanieczyszczeń.
Goryńskie (Goryń)	DW1303	zły	zagrożona	4(4) - 3	
Dłużek (Dłużyce, w zlewni rz.Osy)	DW1303	dobry	zagrożona	4(4) - 3	
Gaudy	DW1902	dobry	zagrożona	4(4) - 3	
Januszewskie	DW1902	zły	zagrożona	4(4) - 3	
Suskie	DW1902	zły	zagrożona	4(4) - 3	
Piotrkowskie	DW1902	dobry	niezagrożona	-	-

Na terenie powiatu iławskiego występuje łącznie 55 jednolitych części wód powierzchniowych, z czego 32 są zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu do roku 2015. Termin osiągnięcia tego celu został dla tych wód przesunięty do 2021 roku. W trochę gorszej sytuacji są jeziora, z których aż 60% jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Sytuacja rzek występujących na terenie powiatu iławskiego jest trochę lepsza. Z 27 jcwp 15 jest zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Stan wód połowy z jezior wyznaczonych jako jednolite części wód powierzchniowych została oceniona jako dobra, co oznacza iż wody te charakteryzują się dobrym stanem chemicznym i co najmniej dobrym stanem ekologicznym lub potencjałem ekologicznym dobrym lub powyżej dobrego. Jako dobry stan wód oceniono tylko 10 z 27 JCWP rzek. Podsumowując ogólnie stan jednolitych części wód powierzchniowych powiatu iławskiego jest niezadowolający.

3.1.3. Wody podziemne

Ramowa Dyrektywa Wodna przetransportowana do prawa polskiego definiuje pojęcie jednolitych części wód podziemnych. Przez JCWPd rozumie się określoną objętość wód podziemnych występujących w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Powiat iławski położony jest na terenie JCWPd o numerze 40 i 32

Obszar JCWPd 40 obejmuje wszystkie gminy powiatu prócz Susza. Jednolita część wód podziemnych obejmuje zlewnie Drwęcy i Osy. Z uwagi na rozległość JCWPd obejmuje ona różne jednostki morfologiczne i hydrogeologiczne. W związku z czym występowanie wód podziemnych i warunki hydrogeologiczne są także zróżnicowane. System wodonośny jest wielopiętrowy; obok poziomów międzymorenowych obecne są również warstwy wodonośne miocenu, oligocenu i paleocenu. W południowo-zachodniej części obszary wody podziemne występują również w osadach kredy. Główne obszary zasilania systemu wodonośnego znajdują się w północnej i wschodniej części JCWPd.¹

Obszar JCWPd 32 obejmuje teren gminy Susz oraz fragment terenu gminy Iława. Jednolita część wód podziemnych obejmuje zlewnie Liwy i Nogatu. Główne poziomy wodonośne występują w utworach międzymorenowych. Tylko w zachodniej części obszaru stwierdzono wody szczelinowe w osadach węglanowych kredy górnej (paleocenu)².

JCWPd 32 i 40 nie zostały uznane za zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Zgodnie z „Raportem o stanie chemicznym i ilościowym JCWPd dla obszarów dorzeczy zgodnie z wymaganiami RDW” (2010), stan ilościowy i chemiczny tych zbiorników został określony jako dobry.

Teren powiatu iławskiego został zaliczony do regionu hydrogeologicznego mazurskiego, gdzie poziom użytkowy występuje w utworach czwartorzędowych. Podłożem osadów czwartorzędowych są utwory paleogeńskie (trzeciorzędowe) reprezentowane głównie przez osady starszych ogniw; najmłodsze, ilasto-mułkowate osady pliocenu występują fragmentarycznie, z reguły jako wyniesienia.

Na terenie powiatu iławskiego występują trzy piętra wodonośne o znaczeniu użytkowym: czwartorzędowe, neogeńskie i paleogeńskie.

Najlepiej rozpoznane są warunki hydrogeologiczne czwartorzędowego piętra wodonośnego, z uwagi na jego wykorzystywanie przez większość studni zlokalizowanych na terenie powiatu. Studnie bazujące na wodach neogenu i paleogenu grupują się w rejonie Iławy.

Na omawianym terenie wyróżnić można cztery wyraźne **czwartorzędowe poziomy wodonośne**, których rozprzestrzenienie, zarówno w pionie jak i w poziomie jest bardzo zróżnicowane.

Pierwszy użytkowy poziom wodonośny występuje w dolinie Drwęcy i Liwy oraz w dolinach ich większych dopływów oraz na obszarze sandru iławskiego. Poziom nie jest izolowany od powierzchni. Zwierciadło wody ma charakter swobodny. Miąższość osadów wodonośnych jest zmienna i nie przekracza na ogół 20 m. Wydajności uzyskiwane z pojedynczych otworów dochodzą ponad do 100 m³/h. W dolinach rzek poziom ten często ma bezpośredni kontakt z głównym użytkowym poziomem wodonośnym.

Główny użytkowy poziom wodonośny na terenie gminy związany jest z osadami interglacjalu eemskiego. Poziom ten występuje praktycznie na całym obszarze gminy do głębokości ok. 20 - 40 m i jest na ogół dobrze izolowany. Zmienna miąższość głównego użytkowego poziomu wodonośnego waha się w granicach od kilku do kilkudziesięciu metrów. Wydajności

¹ Państwowa Służba Hydrogeologiczna Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

² Państwowa Służba Hydrogeologiczna Państwowego Instytutu Geologicznego.

pojedynczych otworów studziennych mieszczą się w granicach 30-70 m³/h. Jednakże spotyka się także obszary, gdzie wydajność otworów jest znacznie niższa i waha się od 10 do 30 m³/h oraz takie, gdzie wydajność waha się w granicach 70-120 m³/h.

Duże znaczenie użytkowe na omawianym terenie ma powszechnie ujmowany do eksploatacji poziom wodonośny, który tworzą osady akumulacji rzecznej reprezentowane przez piaski i żwiry rzeczne interglacjału mazowieckiego. Miąższość osadów wodonośnych jest zmienna i waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów. Wydajności uzyskiwane z otworów mieszczą się w granicach od 3 do 155 m³/h. Poziom jest dobrze izolowany.

Najgłębszy z poziomów wodonośnych związany jest z serią osadów piaszczysto-wirowych interglacjału podlaskiego. Są słabo rozpoznane, gdyż zalegają głęboko (na głębokości poniżej 160 m) i są rzadko ujmowane do eksploatacji.

Neogeńskie piętro wodonośne

- pliocen – wody w tych osadach zostały rozpoznane tylko lokalnie na obszarze Pojezierza Brodnickiego. Występują one w piaskach drobnoziarnistych zanieczyszczonych pyłem węgla brunatnego. Zwierciadło wody stabilizuje się na rzędnych od 70 do 116 m n.p.m. Wydajności uzyskiwane z otworów są niewielkie i na ogół nie przekraczają kilkunastu m³/h, przy depresji ok. 35 m.
- miocen – miąższość warstwy wodonośnej tego poziomu najczęściej wynosi od kilkunastu do 35 m, a wodoprzewodność 20 do 1000 m²/d, jednak najczęściej nie przekracza 100 m²/d. Współczynnik filtracji przyjmuje wartości typowe dla piasków drobnoziarnistych lub pylastych, tj. od 0,12 do 65 m/d. Uzyskane wydajności na ogół są niewielkie i nie przekraczają 30 m³/h. W rejonie pogrzebanych rynien wodonośne osady miocenu kontaktują się z poziomami plejstocenu (czwartorzęd). W miejscu tych miąższości czwartorzędowo-miocenińskiego poziomu wodonośnego są znacznie większe i przekraczają 40 m.

Paleogeńskie piętro wodonośne – zostało stwierdzone tylko lokalnie w rejonie Ławy. Warstwę wodonośną stanowią utwory paleocenu, eocenu i oligocenu. Miąższość utworów wodonośnych w rejonie Ławy wynosi do 97 m. Współczynnik filtracji zawiera się w szerokim przedziale od kilku do 85 m/d, natomiast średnia przewodność wynosi 200 m²/d. Największe wydajności otworów studziennych dochodzą do ponad 100 m³/h.

Część powiatu ławskiego zlokalizowana jest w zasięgu międzymorenowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP – 210 Ława. Zbiornik ten usytuowany jest w strukturach wodonośnych Pojezierza Ławskiego. Jego powierzchnia wynosi 1159 km², a zasoby dyspozycyjne zostały oszacowane w wysokości 4000 m³/h (96 tys. m³/d). Zbiornik ten posiada szczegółową dokumentację hydrogeologiczną, w której proponuje się objąć strefą ochronną powierzchnię ok. 876 km² ze względu na jego częściową izolację.

Wody podziemne na terenie Pojezierza Ławskiego są intensywnie zasilane przez wody pochodzące z opadów, płytkich poziomów wodonośnych, a także lokalnie dzięki infiltrującym wodom z rzek i jezior. Strefy drenażu wód są przede wszystkim związane z obszarem Żuław Wiślanych, doliną Wisły i dolinami innych większych rzek.

Naturalna odporność wód podziemnych jest uwarunkowana stopniem izolacji od powierzchni i systemem krążenia wód. Ważnym czynnikiem decydującym o stopniu zagrożenia są rzeczywiste i potencjalne ogniska zanieczyszczeń. Występują one lokalnie i są związane z obszarami miejsko-przemysłowymi. Wynikiem naturalnej odporności poziomów wodonośnych oraz występujących ognisk zanieczyszczeń jest stopień zagrożenia. Wody podziemne występujące na obszarze powiatu ławskiego ze względu na występujące warunki hydrologiczne oraz charakter powiatu cechują się niskim i bardzo niskim stopniem zagrożenia.

JCWPd 32 i 40 nie zostały uznane za zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Zgodnie z „Raportem o stanie chemicznym i ilościowych JCWPd dla obszarów dorzeczy zgodnie z wymaganiami RDW” (2008), stan ilościowy i chemiczny tych zbiorników został określony jako dobry.

Mianem **dobrym stanem chemicznym** są określane wody podziemne, które nie wykazują efektów dopływu wód słonych ani innych wód o jakości zagrażającej zanieczyszczeniem wód podziemnych. Stężenia substancji zanieczyszczających nie przekraczają standardów jakości dla nich ustalonych, a poziom stężenia nie powoduje obniżenia jakości chemicznej lub ekologicznej i nie powoduje znacznych szkód w ekosystemach lądowych bezpośrednio zależnych od tych wód.

Dobrym stanem ilościowym charakteryzuje się wody których dostępne do zagospodarowania zasoby są wyższe od średniego wieloletniego rzeczywistego poboru z ujęć wód podziemnych, a ich zwierciadło nie podlega zmianom wynikających z działalności człowieka.

3.1.4. Budowa geologiczna

Powiat ławski położony jest na obszarze platformy wschodnio-europejskiej, w stropie której występują osady kredy reprezentowane przez kompleks skał węglanowych, wykształconych w postaci wapieni, margli, gezy i opok.

Na terenie powiatu osady kredy stwierdzono wierceniami zlokalizowanymi w rejonie Ławy. Strop kredy nawiercono otworami studziennymi na rzędnych od –144 do -154,5 m ppm.

Trzeciorzęd na omawianym obszarze reprezentowany jest przez osady: paleocenu, eocenu, oligocenu, miocenu i pliocenu. Jest formacją stosunkowo słabo rozpoznaną. Reprezentowany jest przez:

- paleocen - margle, gezy i opoki, piaski wapniste,
- eocen - piaski kwarcowo-glaukonitowe, lokalnie ropy burowęgłowe,
- oligocen - mułki, piaski i ropy, w stropie piaski glaukonitowe,
- miocen - drobno i średnioziarniste piaski kwarcowe z domieszką pyłu węgla brunatnego, ropy, a czasami mułki zwałkami węgla brunatnego i lignitu (formacja burowęgłowa),
- pliocen - osady molasopodobne.

Rozprzestrzenienie pionowe i poziome ww. osadów jest bardzo zróżnicowane. Łączna miąższość przekracza 100 metrów.

Okres przejściowy pomiędzy trzeciorzędem, a czwartorzędem to końcowy etap ruchów orogenezy młodoalpejskiej, które na obszarze północno-wschodniej Polski doprowadziły do powstania zbiorników mórz arktycznych i przeorientowania istniejącej dotychczas sieci rzecznej oraz do ukształtowania się ówczesnej powierzchni plioceńskiej. Jej kształt oraz wykształcenie litologiczne osadów budujących pliocen wywarło znaczący wpływ na przebieg transgresji lądolodu, która miała miejsce w czwartorzędzie.

Postępujący na południe lodowiec powodował uplastycznianie ilów, a w konsekwencji powstawanie rozległych depresji i elewacji powierzchni podczwartorzędowej. Taka sytuacja ma miejsce w rejonie Ławy, gdzie powstała głęboka pradolina fluwioglacjalna. Stwierdzono tu największe deniwelacje powierzchni trzeciorzędowej (depresja od – 120 do –60 m ppm).

W okresie czwartorzędu powierzchnię podczwartorzędową przykryły dużej miąższości kompleksy utworów plejstoceńskich oraz utwory holoceniowe. Z powodu dużego zróżnicowania rozprzestrzenienia poziomego i pionowego poszczególnych osadów, a także

dużego zróżnicowania litologicznego, występujące na terenie powiatu ławskiego osady czwartorzędowe podzielono na następujące kompleksy:

- stadialne i interstadialne zlodowaceń: podlaskiego, południowopolskiego, środkowopolskiego i północnopolskiego,
- interglacialne wieku: podlaskiego, mazowieckiego i eemskiego,
- holoceńskie.

Są one reprezentowane przez różne frakcje osadów lodowcowych, wodnolodowcowych, rzecznych, jeziornych, bagiennych i eolicznych. Z uwagi na bardzo dużą różnorodność typów facjalnych, nieokreślone zasięgi ich występowania, a także z powodu nieprecyzyjnych opisów litologicznych i stratygraficznych w poszczególnych profilach (otworach) - rozpozniowanie stratygraficzne utworów czwartorzędowych stwarza duże trudności.

W przedstawionym poniżej opisie sekwencji występowania osadów czwartorzędowych nie przedstawiono szczegółowych danych (rzędnych, miąższości itp.) dotyczących warunków występowania poszczególnych kompleksów osadów. Wynika to z ogromnego zróżnicowania budowy geologicznej.

Zlodowacenie podlaskie

Najstarszymi osadami czwartorzędowymi w opiniowanym rejonie są szare, zwarte gliny zwałowe ze żwirem i otoczkami o miąższości dochodzącej do ok. 40 m. W spągu glin często występują piaski pylaste z glaukonitem i zielony ił węglisty ze szczątkami roślin. Materiał ten pochodzi z występujących bezpośrednio pod glinami osadów oligocenu i eocenu.

Interglacjał podlaski

Na glinach zlodowacenia podlaskiego występują słabo udokumentowane osady interglacjału podlaskiego. Stwierdzono je w otworach zlokalizowanych w Rydzewie k. Ławy, na głębokości 164,5-178 m ppt.. Reprezentowane są przez serię osadów piaszczysto-żwirowych o miąższości kilkudziesięciu metrów.

Zlodowacenie południowopolskie

Na osadach interglacjału podlaskiego zalegają utwory zlodowacenia południowopolskiego, które zachowały się tylko fragmentarycznie. Reprezentowane są niekiedy przez dwa poziomy glin zwałowych oraz mułki, piaski i ily (tzw. „elbląskie”), wypełniające doliny kromerskie w północnej części Pojezierza Ławskiego.

Interglacjał mazowiecki (wielki)

Kolejnym kompleksem osadów występującym na terenie Powiatu ławskiego są osady akumulacji rzecznej reprezentowane przez piaski i żwiry rzeczne, czasem mułki i torfy. Występują w szerokich dolinach i rozległych depresjach powierzchni podczwartorzędowej, gdzie osiągają miąższość od kilku do ponad 40 m. Przebieg dolin kopalnych z tego okresu znany jest fragmentarycznie.

Zlodowacenie środkowopolskie

Na osadach interglacjału mazowieckiego lub bezpośrednio na glinach zwałowych zlodowacenia południowopolskiego, stwierdzono gliny zwałowe, mułki i piaski oraz na północy Pojezierza Ławskiego ily zastoiskowe. Strop osadów środkowopolskich występuje na rzędnych 40 – 60 m n.p.m. Największą miąższość opisywane osady osiągają w północnej części Pojezierza Ławskiego, gdzie występują niekiedy trzy poziomy glin. Na tym samym obszarze można także wskazać rejony, gdzie stwierdza się występowanie tylko jednego poziomu glin. Gliny zwałowe przykryte są mułkami i piaskami jeziornymi o zróżnicowanej miąższości.

Interglacjał eemski

Interglacjał eemski reprezentują dwie serie osadów: dolinna (rzeczna i jeziorna) i morska. Powiat Iławski Na początku interglacjału eemskiego, w obniżeniu powierzchni glin zlodowacenia środkowopolskiego powstał basen Sztumsko-Malborsko-Dzierzgoński. W początkowym okresie trwała w nim sedymentacja jeziorna, a po wkroczeniu Morza Sztumskiego sedymentacja morska. W czasie recesji morza powstało szereg południkowo położonych dolin rzecznych, które później zostały przykryte piaszczystymi osadami Morza Tychnowskiego. Miąższość osadów eemskich jest zróżnicowana od kilku do ponad 20 m.

Zlodowacenie północnopolskie (bałtyckie)

Kolejnym kompleksem osadów występującym na terenie Powiatu Iławskiego są utwory zlodowacenia północnopolskiego. Na omawianym terenie może występować aż pięć poziomów glin zwałowych, a w rejonach lokalnych oscylacji lodowca ilość poziomów jest większa. Największą miąższość osady te osiągają w zasięgu fazy pomorskiej zlodowacenia północnopolskiego. W rejonach nałożenia się struktur dolinnych, gliny zwałowe mogą nie występować w ogóle.

Osady zlodowacenia północnopolskiego podzielić można na trzy serie: dolną, środkową i górną.

- seria dolna reprezentowana jest przez dwa poziomy glin zwałowych (dolny i górny) oraz rozdzielające je osady zastoiskowe i wodnolodowcowe.
- seria środkowa wykształcona jest w postaci:
  - piasków i żwirów wodnolodowcowych fazy leszczyńskiej,
  - osadów zastoiskowych, wodnolodowcowych i gliniastych fazy poznańsko-dobrzyńskiej. Gлина zwałowa tworzy na całym obszarze powiatu ciągły poziom. Zalega prawie poziomo na starszych osadach i nie jest zaburzona glacitektonicznie. Pod i nad gliną zwałową występują ropy, mułki i piaski zastoiskowe. Osady wodnolodowcowe reprezentowane są przez dwa poziomy piasków i żwirów. Dolny poziom odsłania się na powierzchni w dolinie Drwęcy i dolinach jej dopływów. Górny poziom występuje w postaci sandrów, na przedpolach moren czołowych oraz w dolinach rzecznych oraz ozów i kemów. W rejonie Iławy prostopadle do jezior: Szymborskiego i Sztumu, zlokalizowany jest oz o średniej, względnej wysokości ok. 10 m (max. 21 m, zbudowany z piasków drobno i różnoziarnistych.
- serię górną reprezentują utwory fazy pomorskiej, wykształcone w postaci osadów glacialnych i wodnolodowcowych. Gлина zwałowa tej serii nie tworzy odrębnego poziomu. Występuje płatami, co może świadczyć o lokalnych oscylacjach lądolodu. Miąższość płatów waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów. Gлина jest najczęściej piaszczysto-mułkowata, rzadziej ilasta. Wodnolodowcowe, piaszczysto-żwirowe osady fazy pomorskiej tworzą rozległy sandr Iławski. Miąższość osadów wodnolodowcowych może osiągać ponad 40 m. W fazie pomorskiej w rejonie jeziora Jeziorak powstały zespoły moren czołowych. Na powierzchni terenu na obszarze powiatu widoczne są pojedyncze moreny. Wzgórza morenowe zbudowane są z piasków zwałowych z gładzami, piasków i żwirów wodnolodowcowych, gładzów i glin. W otoczeniu moren czołowych występują kilkumetrowej miąższości płaty różnoziarnistych piasków ze żwirami i gładzami. Są to prawdopodobnie rozmyte aluwia glin zwałowych. Na powierzchniach erozyjnych najwyższych tarasów w dolinach Drwęcy i innych dolinach rzecznych występuje cienka, nieciągła pokrywa piasków i żwirów rzecznych oraz mułków.

Holocen

Holocen na terenie powiatu reprezentowany jest przez deluwia i eluwia gliniaste, piaski rzeczne, mułki i piaski rzeczne i jeziorne, piaski i żwiry stożków napływowych, piaski

eoliczne, ility, namuły, kredę jeziorną, gytie oraz torfy. Osady te największe miąższości osiągają w zagłębieniach powierzchni plejstoceńskiej.

Na terenie powiatu iławskiego znajduje się 13 udokumentowanych i zarejestrowanych złóż surowców mineralnych. W przeważającej większości są to złoża piasków i żwirów (11 złóż). Na terenie powiatu występuje jeszcze jedno złożo piasku kwarcowego wykorzystywanego do produkcji cegieł wapienno-piaskowych oraz jedno wstępnie rozpoznane złożo kredy. Połowa z wszystkich zarejestrowanych złóż (5 złóż) to złoża poniżej 2 ha będące w kompetencjach starosty. Pozostałe złoża znajdują się w kompetencjach Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Tylko jedno złożo zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko o powierzchni powyżej 25 ha. Jest to złożo piasków kwarcowych położone w gminie Iława eksploatowane przez Xella Polska Sp. z o.o. W tabeli poniżej przedstawiono wszystkie występujące na terenie powiatu złoża.

Tabela 8 Złoża surowców mineralnych w powiecie iławskim

Złożo	Gmina	Surowiec	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby geologiczne bilansowe [tys. t]	Użytkownik	Stan zagospodarowania
Iława II	Iława	piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno-piaskowej	37,40	2940,64	Xella Polska Sp. z o.o.	Złożo zagospodarowane
Kazanice IV Pole A i B	Lubawa	kruszywo naturalne	5,90	433	Olsztyńskie Kopalnie Surowców Mineralnych Sp. z o.o.	złożo zagospodarowane
Kazanice V	Lubawa	kruszywo naturalne	1,86	176	brak	złożo rozpoznane szczegółowo
Prątnica	Lubawa	kruszywo naturalne	2,00	304	P. Piotr Labicki	złożo zagospodarowane
Rożental	Lubawa	kruszywo naturalne	1,94	323	Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów DROMO Sp. z o.o.	złożo rozpoznane szczegółowo
Rumienica	Lubawa	kruszywo naturalne	1,22	404	brak	złożo rozpoznane szczegółowo
Półwieś I	Zalewo	kruszywo naturalne	4,92	210	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Zalewie Sp. z o.o.	złożo zagospodarowane
Dobrzyki	Zalewo	kruszywo naturalne	5,80	345	P. Iwona Fiedorowicz Kopalnia Kruszywa "FIDO"	złożo rozpoznane szczegółowo
Dobrzyki II	Zalewo	kruszywo naturalne	2,87	b.d.	P. Iwona Fiedorowicz Kopalnia Kruszywa "FIDO"	złożo rozpoznane szczegółowo
Karnity	Zalewo	kredy	12,72	601	brak	złożo rozpoznane wstępnie

Złoże	Gmina	Surowiec	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby geologiczne bilansowe [tys. t]	Użytkownik	Stan zagospodarowania
Samplawa III	Lubawa	kruszywo naturalne	2,65	314	Danuta Liberacka	złoże rozpoznane szczegółowo
Wałdyki	Lubawa	kruszywo naturalne	6,77	1216	brak	złoże rozpoznane szczegółowo
Wiśniewo/1	Lubawa	kruszywo naturalne	1,95	449	P. Józef Gurzyński Żwirownia Wiśniewo	złoże eksploatowane okresowo

Źródło: Rejestr Obszarów Górniczych, „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2011 r.” Państwowy Instytut Geologiczny, Starostwo Powiatowe w Iławie

3.1.5. Ukształtowanie terenu, warunki glebowe

UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Powiat iławski znajduje się w całości w strefie recesji zlodowacenia północnopolskiego, w czasie którego zostały ukształtowane zasadnicze elementy rzeźby, tworzącej dzisiejszą powierzchnię terenu. W fazie pomorskiej, w czasie postojów ostatniego lądolodu skandynawskiego utworzyły się m.in. łańcuchy moren czołowych, natomiast we wcześniejszej fazie poznańskiej, powstały wzgórza morenowe i kemowe, porozcinane później wodami rzecznotodowcowymi fazy pomorskiej.

Rzeźbę terenu powiatu kształtowały przede wszystkim wody płynące (wodno - lodowcowe i rzeczne). Pozostałością po działalności wód roztopowych odpływających z sandrów, są rynny lodowcowe, ciągnące się z północnego-zachodu na południowy-wschód, rozcinające tereny wysoczyznowe. Rynny te wykorzystane zostały przez liczne jeziora (Jeziorak, Gardzień, Trupel) i rzeki (Osę, Iławkę, Elszkę i Sandelę), będące charakterystycznym elementem dzisiejszego młodoglacjalnego krajobrazu podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich - pagórkowatych wysoczyzn z licznymi formami akumulacji i erozji lodowcowej i wodnolodowcowej, m. in. zagłębieniami bezodpływowymi, rzekami, jeziorami i torfowiskami oraz równinami sandrowymi.

Morfologia terenu w granicach powiatu jest silnie urozmaicona, przy czym największe deniwelacje powierzchni, dochodzące do 100 m, występują w jego wschodniej części, w obrębie Wzgórz Dylewskich. Wyraźnie zaznacza się różnica pomiędzy terenami leżącymi po obu stronach Drwęcy - obszary położone na wschód od rzeki charakteryzują się większymi wartościami wysokości bezwzględnych.

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym J. Kondrackiego, powiat iławski położony jest w całości w granicach podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich, na pograniczu dwóch makroregionów Pojezierza Iławskiego (314.9) oraz Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego (315.1), w obrębie mezoregionów:

- Pojezierze Brodnickie - 315.12
- Garb Lubawski - 315.15
- Dolina Drwęcy - 315.13.

Rys. 1 Położenie fizyczno – geograficzne powiatu iławskiego

Pojezierze Iławskie, nie podzielony na mniejsze jednostki makroregion, obejmuje większość terenów powiatu iławskiego (za wyjątkiem południowo-wschodnich krańców gminy Iława oraz obszaru gminy Lubawa). Na północy teren ten opada wyraźnym stopniem ku Żuławom Wiślanym, na zachodzie natomiast ku Dolinie Dolnej Wisły. Na wschodzie jego granicę stanowi dolina Drwęcy oraz Pojezierze Olsztyńskie, południową granicę natomiast łuk moren czołowych, wyznaczający zasięg fazy pomorskiej.

Teren Pojezierza to głównie wysoczyzna morenowa falista, jedynie między Jeziorakiem a jez. Łabędź - wysoczyzna morenowa płaska. W morfologii zaznacza się również rozległa równina sandrowa rozciągająca się na północ od Iławy i znacznie mniejsza - na północ od Zalewa. Pomiędzy Jeziorakiem, a jez. Dauby występuje wał moreny czołowej spiętrzanej. Na zachód od jez. Karaś znajduje się rozległe torfowisko.

Znaczne urozmaicenie rzeźby terenu Pojezierza Iławskiego sprawia, iż wysokości bezwzględne, w obrębie powiatu, wahają się od 100 do 145 m n.p.m, przy niewielkim nachyleniu powierzchni w kierunku południowo-zachodnim. Lokalnie, w dolinach rzek, rzędne terenu schodzą do 90 m n.p.m.

Cechą charakterystyczną krajobrazu tego obszaru jest duża jeziorność. W jego obrębie znajduje się kilkadziesiąt zbiorników m. in.: jez. Jeziorak, Płaskie, Ewingi, Karaś, Łabędź, Trupel. Większe kompleksy leśne występują na północ i zachód od Iławy, porastając powierzchnie sandrowe, występujące po obu stronach rynny Jezioraka.

Pojezierze Brodnickie, obejmujące jedynie niewielki, południowy, fragment powiatu, to przede wszystkim, porośnięta lasami, równina sandrowa, rozciągająca się na południe od Iławy po dolinę Drwęcy, łącząca się od północy z sandrem iławskim. Jej środkiem przebiegają rynny subglacialne. Rzędne terenu w granicach powiatu schodzą od ok. 120 do ok. 100 m n.p.m. w dolinie Drwęcy.

Garb Lubawski, graniczący od zachodu z Doliną Drwęcy jest mezoregionem wyróżniającym się od sąsiednich wysokościami bezwzględnymi i dużymi deniwelacjami terenu, przekraczającymi 100 m. Jego kulminację stanowi Góra Dylewska (312 m), położona poza granicami powiatu iławskiego, której geneza podobnie jak całego obszaru Garbu, wiąże się

z ukształtowaniem podłoża podczwartorzędowego, wyniesionego w czasie fazy poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego.

Na krańcach południowo-zachodnich wysokości bezwzględne osiągają 130 m n.p.m., w rejonie Lubawy mieszczą się 160-180 m n.p.m. Wzgórza osiągające wysokość ponad 270 m, zaczynają się w okolicach miasta i ciągną w kierunku północno-wschodnim i północnym. Jest to obszar pozbawiony praktycznie większych zbiorników wodnych, charakteryzujący się niewielkim zalesieniem - lasy występują jedynie w obrębie najwyższych wyniesień Garbu.

Dolina Drwęcy, rozciągająca się pomiędzy pojezierzami to obszar stanowiący w okresie zlodowacenia płytką dolinę, umożliwiającą odpływ roztopowym wodom w kierunku południowo-zachodnim. Obecna dolina przechodzi przez rozległe tereny sandrowe na wysokości powiatu, a rzędne terenu maleją od ok.115 m n.p.m. w rejonie Samborowa do ok.100 m n.p.m. w rejonie miejscowości Rodzone.

Od strony Lubawy dolina oddzieloną jest od wysoczyzny falistej Garbu Lubawskiego wysoką, ponad 20 m krawędzią. Ponad na ogół wąskim tarasem zalewowym zaznaczają się tu plejstocenijskie piaszczyste tarasy nadzalewowe, porośnięte lasami (okolice Gierłozy).

WARUNKI GLEBOWE

Gleby, występujące na obszarze Powiatu Ławskiego, wykazują znaczne zróżnicowanie pod względem typologicznym. Na terenach pagórkowatych wysoczyzn (gm. Lubawa, Susz, Kisielice) dominują gleby brunatnoziemne. Na obszarach zalesionych równin sandrowych (m. in. wokół Jezioraka, zwłaszcza po zachodniej stronie) występują głównie gleby bielicoziemne, pseudobielicowe, rdzawe. W obrębie dolin rzecznych, w innych obniżeniach terenu oraz na zboczach wzniesień, rozwinęły się lokalnie czarne ziemie. W dolinach rzecznych, w otoczeniu jezior oraz w licznych zagłębieniach bezodpływowych występują gleby bagienne, cechujące się aktywnym procesem gromadzenia osadów organicznych, a także pobagienne, w których nad akumulacją substancji organicznej przeważa proces jej ubywania wskutek mineralizacji. Z dolinami rzek Drwęcy, Osy, Liwy, Ławki i innych, mniejszych cieków, związane jest występowanie aluwialnych mad.

Użytki rolne pokrywają 80.894 ha powierzchni powiatu, w tym grunty orne – 59.499 ha, pastwiska – 10.590 ha, łąki – 7.772 ha, sady – 270 ha, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami, grunty pod rowami – 2.763 ha. Największe połacie gruntów ornych znajdują się na terenie gminy Lubawa (26% ogółu gruntów ornych w powiecie), najmniej zaś znajduje się na terenie gmin Kisielice (17%).

Podział gruntów według klas bonitacyjnych na terenie powiatu przedstawia się następująco. W zdecydowanej przewadze występują grunty orne średniej jakości zaliczane do klasy IV – 60%. Największym udziałem gruntów ornych IV klasy odznacza się gmina Lubawa (26%), natomiast najmniejszym udziałem charakteryzuje się gmina Zalewo (12%). Znacznie mniej jest gruntów ornych zaliczonych do klasy III. Na terenie powiatu stanowią one 17% wszystkich gruntów ornych, z czego największym udziałem charakteryzuje się gmina Zalewo (39%), a najniższym gmina Susz (10%). Grunty zaliczone do gleb klasy V stanowią 17% ogółu gruntów ornych. Na terenie gminy Lubawa znajduje się 34% ogółu gruntów ornych zaliczonych do tej klasy, natomiast najmniejsza ich ilość znajduje się na terenie gminy Kisielice (12%). Grunty o najniższej zdolności produkcyjnej (klasa VI) stanowią 6% wszystkich gruntów ornych występujących na terenie powiatu. Najmniejsza ich ilość znajduje się na terenie gminy Kisielice (7%) najwięcej zaś w gminie Lubawa 37%. Należy także nadmienić, iż na terenie powiatu ławskiego znajduje się 6 ha gleb bardzo dobrych zaliczonych do II klasy. Znajdują się one na terenie gminy Ława (4,44 ha) i Zalewo (1,54 ha).

3.1.6. Klimat akustyczny i promieniowanie elektromagnetyczne

Mianem hałasu określamy niepożądane dźwięki w danym miejscu i czasie dla danej osoby. Natomiast dźwięk jest to wrażenie słuchowe wywołane drganiami akustycznymi lub drganiami akustyczne zdolne wytworzyć wrażenie słuchowe.

Zgodnie z definicją podaną w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska w artyku 3, hałas to dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz.

Możemy wyróżnić następujące źródła hałasu:

- hałas z ruchu kołowego, związany z poruszaniem się pojazdów drogowych,
- hałas z ruchu szynowego, związany z komunikacją kolejową,
- hałas przemysłowy, który związany jest z funkcjonowaniem zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych oraz portów śródlądowych i morskich,
- hałas lotniczy, związany ze startem, przelotem i lądowaniem statków powietrznych,
- hałas od linii elektroenergetycznych.

Podstawowym wskaźnikiem technicznym służącym do oceny poziomu hałasu w środowisku jest: równoważny poziom hałasu ($L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$), który rozumiany jest jako wartość poziomu ciśnienia akustycznego ciągłego ustalonego dźwięku, skorygowanego według charakterystyki częstotliwościowej A, która w określonym przedziale czasu odniesienia jest równa średniemu kwadratowi ciśnienia akustycznego analizowanego dźwięku o zmiennym poziomie w czasie.

Politykę Unii Europejskiej w dziedzinie walki z hałasem określa dyrektywa 2002/49/WE w sprawie oceny i zarządzania hałasem w środowisku. Przepisy te zostały uwzględnione w POŚ (art. 112). Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez :

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszanie poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Na terenie powiatu iławskiego uciążliwości hałasowe związane z działalnością produkcyjną są stosunkowo niewielkie i mają charakter lokalny. Problemem pozostaje hałas w otoczeniu szlaków komunikacyjnych i torów kolejowych, szczególnie uciążliwy w rejonach zabudowy mieszkaniowej miejskiej.

W latach 2009-2012 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie przeprowadził 6 kontroli (problemowych, kompleksowych i interwencyjnych) w zakresie emisji hałasu w zakładach położonych na terenie powiatu iławskiego m.in. w Iławie, Suszu, Lubawie, Borecznie (gm. Zalewo). Tylko w jednym przypadku (zakład na terenie miasta Susz) stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu.

Większość bazy noclegowej znajdującej się na terenie powiatu iławskiego zlokalizowana jest wokół jezior. Istotnym czynnikiem kształtującym stan akustyczny środowiska na tych terenach jest ruch łodzi o napędzie motorowym.

Zakaz używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na niektórych zbiornikach wynika z rozporządzenia Nr 1 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 stycznia 2005r. w sprawie Planu Ochrony Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2005 r. Nr 7 poz. 146).

Pole elektromagnetyczne jest jednym ze składników środowiska naturalnego człowieka. Pola elektryczne i magnetyczne emitowane przez źródła naturalne są wszechobecne od początku istnienia Ziemi.

Od kilkudziesięciu lat na naturalne pola elektromagnetyczne nakładają się te, które sztucznie zostały wytworzone przez człowieka. Pola te są niewidoczne (poza wąskim wycinkiem widma elektrycznego w zakresie widzialnym), nie drażnią błon śluzowych, nie powodują uczucia duszności, nie przesłaniają horyzontu, ale oddziałują na środowisko i człowieka w sposób bezpośrednio zauważalny.

Każde urządzenie zasilane prądem elektrycznym jest źródłem PEM, które rozchodzi się w otaczającą nas przestrzeń w postaci pola i promieniowania elektromagnetycznego. Ekspozycji na PEM podlega więc cała ludność. Zależnie od przeznaczenia źródła PEM, zakresu wytwarzanych częstotliwości i mocy generatora, różne grupy ludności z populacji generalnej podlegają w różnym stopniu ekspozycji na PEM. Wielkość tej ekspozycji zależy od stopnia uprzemysłowienia danego obszaru kraju, czy regionu i przeciętnie jest wyższa dla mieszkańców wielkich miast w porównaniu z obszarami wiejskimi.

Najpowszechniej występującymi instalacjami będącymi źródłem pól elektromagnetycznych są linie elektroenergetyczne, instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, takie jak stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe i telewizyjne. Istotny wpływ na środowisko mają linie i stacje elektroenergetyczne o napięciach znamionowych równych co najmniej 110 kV i wyższych. Pole elektromagnetyczne przy antenach telefonii komórkowej, mocowanych na kratownicowych masztach, występuje na przestrzeni kilkunastu metrów na poziomie zawieszenia anteny.

W ostatnich latach coraz częściej budowane są stacje bazowe telefonii komórkowej oraz przekaźniki radiowe. Instalacje te emitują niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, generowane przez anteny w czasie ich pracy. Moc promieniowania izotropowo jest różna w zależności od wielkości stacji bazowej (często również powyżej 100 W). Częstotliwość emitowania pól elektromagnetycznych waha się w granicach od 30 kHz do 300 GHz.

Źródłem pola elektromagnetycznego na terenie powiatu są:

- linie wysokiego i średniego napięcia związane z zaopatrzeniem ludności w energię elektryczną lub przesyłem energii elektrycznej,
- Główne Punkty Zasilania,
- maszty telefonii komórkowej.

W 2011 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie wykonał badania natężenia pól elektromagnetycznych w 45 punktach pomiarowych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Na terenie powiatu iławskiego zlokalizowane zostały 3 punkty pomiarowe. Wszystkie położone są w mieście Iława. W tabeli poniżej przedstawiono wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych uzyskanych w punktach pomiarowych na terenie miasta Iława.

Tabela 9 Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych w Iławie

Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne pionu pomiarowego		Wartość pomiaru wielkości fizycznej charakteryzującej promieniowanie elektromagnetyczne
	N	E	
Iława Ul. Grunwaldzka 3b	53°35'41,6"	19°34'10,4"	0,05 V/m
Iława Ul. Niepodległości 13	53°35'49,9"	19°33'42,0"	0,20 V/m
Iława Ul. Zielona 72	53°36'04,2"	19°35'01,1"	0,28 V/m

Źródło: Pomiar poziomych pól elektromagnetycznych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego przeprowadzone w 2011 roku. (WIOŚ w Olsztynie)

W wyniku przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych. Zmierzone wielkości natężenia pola elektromagnetycznego stanowiły

odpowiednio 0,7%, 2,8% i 4,0% wartości dopuszczalnej. Na podstawie przedstawionych pomiarów można stwierdzić, że wartości natężenia pola elektromagnetycznego są na niskim poziomie.

3.1.7. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016” (WPGO) w Regionie Zachodnim gospodarki odpadami komunalnymi, do którego należy powiat iławski funkcjonują dwa związki międzygminne: Związek Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” zarządzający Zakładem Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych RUDNO Sp. z o.o. w Rudnie k/Ostródy oraz Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” w Działdowie.

Związek Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” posiada nowoczesny Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Rudnie, który został oddany do użytku w 2009 r. Z kolei Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” dysponuje zakładem zagospodarowania odpadów, na który składają się: nowo wybudowana (oddana do użytku w sierpniu 2011 roku) sortownia odpadów zmieszanych i selektywnie zabranych, zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, kompostowania osadów ściekowych i odpadów organicznych w Zakrzewie oraz 4 składowiska zmieszanych odpadów komunalnych w miejscowościach – Zakrzewo, Ciechanówko, Kanigowo i Janowo.

Spośród gmin powiatu iławskiego członkami Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” są gmina miejska i wiejska Iława, gmina Zalewo oraz gmina wiejska Lubawa.

Gmina miejska Lubawa jest członkiem Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”. Odpady zmieszane z terenu gminy trafiają na składowisko odpadów komunalnych w Ciechanówku.

Odpady z terenu gminy Kisielice trafiają do ZUOK Sp. z o.o. Rudno, jednak gmina nie przystąpiła do związku gmin.

Gmina Susz w najbliższym czasie ma zamiar przystąpić do jednego ze związków międzygminnych funkcjonujących na terenie Regionu Zachodniego.

Na terenie powiatu iławskiego brak jest aktualnie funkcjonujących składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Zgodnie z danymi GUS w 2011 roku z terenu powiatu iławskiego zebranych zostało 19 229,8 Mg odpadów komunalnych, w tym 14 695,42 Mg stanowiły odpady z gospodarstw domowych.

Zgodnie z informacją uzyskaną ze Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” (pismo z dnia 25.06.2013 znak GO.7000.91.2013) oraz z Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Gilwie Małej (pismo z dnia 07.08.2013 znak I.dz.85/2013) z terenu gmin powiatu iławskiego w 2011 r. zabrano 9321,03 Mg odpadów komunalnych niesegregowanych. Skład zebranych odpadów komunalnych został przedstawiony w tabeli poniżej.

Tabela 10. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych zebranych w 2012 roku na terenie poszczególnych gmin.

gmina miejska Hawa	gmina wiejska Hawa	gmina miejska Lubawa	gmina wiejska Lubawa	gmina wiejsko- miejska Zalewo	gmina wiejsko- miejska Susz	gmina wiejsko- miejska Kisielice	Razem
Odpady z grupy 20							
20 01 39 - Tworzywa sztuczne [Mg]							
0,92	0	0	0	0	0	0	0,92
20 02 03 - Inne odpady nieulegające biodegradacji [Mg]							
167,18	43,6	0	28,80	105,16	74,24	64,96	483,94
20 03 01 - Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne [Mg]							
4406,82	1287,2	2863,10	839,6	465,98	1551,00	734,39	9321,03
20 03 07 - Odpady wielkogabarytowe [Mg]							
0	0	0	11,3	0	0,90	0	12,2
20 03 99 – Inne niewymienione odpady [Mg]							
0	0	0	0	0	3,88	0	3,88
Odpady zabrane selektywnie							
15 01 01 - Opakowania z papieru i tektury [Mg]							
11,9	3,08	29,17	1,64	0,6	0	0	17,22
15 01 02 - Opakowania z tworzyw sztucznych [Mg]							
164,25	51,22	47,33	97,88	21,46	0	0	334,81
15 01 06 - Zmieszane odpady opakowaniowe [Mg]							
36,74	2,96	0	7,6	3,06	0	0	50,36
15 01 07 - Opakowania ze szkła [Mg]							
161,44	26,98	86,40	106,6	19,14	0	0	314,16
16 06 05 - Inne baterie i akumulatory [Mg]							
0,11	0,02	0	0,01	0	0	0	0,14
17 03 80 - Odpadowa papa [Mg]							
12,5	9,76	0	0	0	0	0	22,26
17 01 07 - Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06 [Mg]							
7,24	0	0,34	0,44	0	0	0	8,02
19 08 01 – Skratki [Mg]							
0	0	1,62	43,38	5,5	0	0	50,5

gmina miejska Iława	gmina wiejska Iława	gmina miejska Lubawa	gmina wiejska Lubawa	gmina wiejsko- miejska Zalewo	gmina wiejsko- miejska Susz	gmina wiejsko- miejska Kisielice	Razem
19 08 02 - Zawartość piaskowników [Mg]							
0	0	0	9,44	13,52	0	0	22,96

Źródło: Pismo Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” z dnia 25.06.2013 znak GO.7000.91.2013

Z otrzymanych danych wynika, że w 2011 roku najwięcej odpadów komunalnych zebrano w gminie miejskiej Iława. Największy odsetek zebranych odpadów stanowiły niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne.

Aktualnie na terenie poszczególnych gmin powiatu iławskiego prowadzona jest segregacja „u źródła”. Zgodnie z deklaracjami o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanymi przez właścicieli nieruchomości położonych na obszarach poszczególnych gmin segregację odpadów u źródła prowadzić będzie:

- w gminie miejskiej Iława – ok. 40 % właścicieli nieruchomości,
- w gminie wiejskiej Iława – ok. 51 % właścicieli nieruchomości,
- w gminie miejskiej Lubawa – ok. 90 % właścicieli nieruchomości,
- w gminie wiejskiej Lubawa – ok. 70 % właścicieli nieruchomości,
- w gminie wiejsko-miejskiej Zalewo – ok. 41 % właścicieli nieruchomości,
- w gminie wiejsko-miejskiej Kisielice – ok. 90 % właścicieli nieruchomości,
- w gminie wiejsko-miejskiej Susz – ok. 48 % właścicieli nieruchomości.

Zgodnie z WPGO na terenie powiatu prowadzone będą Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), w których bezpłatnie przyjmowane będą od osób fizycznych następujące rodzaje odpadów:

- przeterminowane leki,
- chemikalia oraz zużyte opony,
- baterie i akumulatory,
- sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane i rozbiórkowe.

Punkty takie znajdować się będą m.in. w miejscowościach:

- Półwieś, gm. Zalewo,
- Iława, ul. Komunalna.

Ponadto na terenie powiatu prowadzona jest zbiórka baterii i akumulatorów małogabarytowych do specjalnych pojemników ustawionych w niektórych sklepach, w szkołach i przedszkolach oraz w urzędach miast i gmin.

Pozostałe odpady, w tym odpady niebezpieczne

Poza odpadami zaliczanymi do typowych komunalnych w powiecie iławskim wytwarzane są odpady także przez podmioty gospodarcze. Struktury wytwarzanych odpadów na obszarze powiatu iławskiego, jak i województwa warmińsko - mazurskiego są ze sobą zbieżne. Dominują odpady z grupy 02 (odpady z rolnictwa, przetwórstwa żywności, sadownictwa, hodowli oraz rybołówstwa, leśnictwa).

Zgodnie z danymi z Wojewódzkiego Systemu Odpadowego na terenie powiatu ławskiego w 2011 roku wytorzono następujące ilości i rodzaje odpadów:

- 2647,37 Mg olejów odpadowych,
- 8,0397 Mg zużytych baterii i akumulatorów,
- 0,4135 Mg odpadów weterynaryjnych,
- 64,0924 Mg odpadów medycznych,
- 500,092 Mg odpadów o z podgrupy 16 01,
- 57,136 Mg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- 46,191 Mg zużytych opon,
- 23471,23 Mg odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej,
- 26267,07 Mg komunalnych osadów ściekowych,
- 3125,217 Mg odpadów opakowaniowych,
- 190,901 Mg odpadów zawierających azbest,
- 33098,53 Mg odpadów z grupy 02,
- 45449,14 Mg odpadów z grupy 03, odzyskowi poddano 9950,7 Mg odpadów o kodzie 03 01 05,
- 5643,61 Mg odpadów z grupy 10, a odzyskowi poddano 41,0 Mg odpadów o kodzie 10 01 01.

3.1.8. Obszary chronione

Obszary powiatu ławskiego, o najbogatszej różnorodności przyrodniczo-krajobrazowej objęto różnymi formami ochrony przyrody na mocy ustawy o ochronie przyrody.

Na terenie powiatu ławskiego znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Natura 2000:
  - SOO „Aleje Pojezierza Ławskiego PLH280051,
  - SOO „Dolina Drwęcy” PLH280001,
  - SOO „Jezioro Karaś” PLH280003,
  - SOO „Ostoja Ławska” PLH280053,
  - SOO „Ostoja Radomno” PLH280035,
  - OSO „Lasy Ławskie” PLB280005.
- Rezerваты przyrody:
  - jez. Gaudy (pow. 323,53 ha, gm. Susz),
  - jez. Czerwica (pow. 22,3 ha, gm. Susz i Ława),
  - jez. Karaś (pow. 815,48 ha, gm. Ława),
  - rzeka Drwęca (pow. 1888,27 ha, gm. Lubawa i Ława),
  - jez. Jasne (pow. 106,3 ha, gm. Ława),
- Parki krajobrazowe
  - Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich, gminy: Ostróda, Lubawa i Dąbrówno. Park zajmuje ponad 7151,2 ha, wraz z otuliną 14882,6 ha,
  - Park Krajobrazowy Pojezierza Ławskiego, gminy: Ława, Zalewo, Susz. Park zajmuje 22638,1 ha, wraz z otuliną 16419,1 ha.
- Obszary chronionego krajobrazu:
  - Kanału Elbląskiego na terenie gmin Zalewo,
  - Pojezierza Ławskiego (część A i B) gmina Zalewo, Ława, Susz, miasto Ława,

- Pojezierza Iławskiego –Wschód, gmina Zalewo,
- Rzeki Liwy, gmina Susz,
- Jeziora Goryńskiego w gminie Kisielice,
- Doliny Dolnej Drwęcy, w gminach Iława, Lubawa i miastach Iława i Lubawa,
- Doliny Rzeki Wel w gminie Lubawa i Iława,
- Wzgórz Dylewskich gmina Lubawa,
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:
  - Zwiniarz, gmina Lubawa.
- Użytki ekologiczne:
  - Czaplak, pow. 95,15 ha, gm. Zalewo,
  - Jezioro Łajskie, pow. 8,83 ha, gm. Iława,
  - Jezioro Kociołek, pow. 0,36 ha, gm. Iława,
  - Jezioro Plajtek Mały, pow. 4,02 ha, gm. Iława,
  - Jezioro Plajtek Duży, pow. 9,45 ha, gm. Iława,
  - Jezioro Czarne, pow. 1,12 ha, gm. Iława.
- Stanowisko dokumentacyjne „Losy”, odkrywka kredy integracyjnej o pow. ok. 2 ha, gm. Lubawa,
- Pomniki przyrody – 162 pomników przyrody.

3.1.8.1. Obszary Natura 2000

Obszar Natura 2000 to obszar specjalnej ochrony ptaków, specjalnej ochrony siedlisk lub obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk, zatwierdzony przez Komisję Europejską w drodze decyzji, który w regionie biogeograficznym, do którego należy, w znaczący sposób przyczynia się do zachowania lub odtworzenia stanu właściwej ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku będącego przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także może znacząco przyczynić się do spójności sieci obszarów Natura 2000 i zachowania różnorodności biologicznej w obrębie danego regionu biogeograficznego; w przypadku gatunków zwierząt występujących na dużych obszarach obszarem mającym znaczenie dla Wspólnoty jest obszar w obrębie naturalnego zasięgu takich gatunków, charakteryzujący się fizycznymi lub biologicznymi czynnikami istotnymi dla ich życia lub rozmnażania;
- obszar specjalnej ochrony ptaków – obszar wyznaczony, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, w których granicach ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju;
- specjalny obszar ochrony siedlisk – obszar wyznaczony, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt lub w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków (ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.).

Źródłem, na podstawie, którego opisano obszary Natura 2000 oraz siedliska i gatunki są Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000.

ALEJE POJEZIERZA ŁAWSKIEGO PLH280051

POWIERZCHNIA: 377,2 HA

Opis obszaru

Obszar "Aleje Pojezierza Ławskiego" obejmuje sieć alei przydrożnych i zadrzewień (w tym parków wiejskich) w krajobrazie rolniczym środkowej części Pojezierza Ławskiego, obejmującą - w świetle obecnej wiedzy - jedno z większych skupisk drzewa zasiedlonych przez pachnicę dębową *Osmoderma eremita* w skali Polski.

W skład obszaru "Aleje Pojezierza Ławskiego" wchodzi liczne otoczone alejami odcinki dróg gruntowych, w szczególności są to drogi łączące dawne majątki ziemskie w okolicach Kamieńca, Szymbarku i Gardzienia. Ponadto, ciągłość środowisk pachnicy jest zapewniona dzięki włączeniu alei w pasach drogowych dróg wojewódzkich nr 515, 520 i 521 oraz kilku odcinków dróg powiatowych. Aleje te występują zarówno przy gruntowych drogach śródpolnych, jak i asfaltowych. Najczęściej występującym gatunkiem drzewa w alejach jest lipa (w większości drobnolistna *Tilia cordata*), stanowiąca ok. 52% wszystkich drzew. Znaczny jest także udział jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior* (ok. 11%), klonu zwyczajnego *Acer platanoides* (ok. 10%) i dębu szypułkowego *Quercus robur* (ok. 10%). Pozostałe gatunki stanowią łącznie 17% drzew. Większość poboczy przy drogach gruntowych w ciągu sezonu wegetacyjnego nie jest koszona, co sprawia, że w terenie zdominowanym przez grunty orne stanowią one ważne refugium bezkręgowców. Krzaczaste zarośla wzdłuż dróg stanowią ważne miejsca lęgowe dla ptaków (gąsiorek, jarzębatka). Jest to jedno z większych rozpoznanych stanowisk pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* w Polsce oraz innych gatunków owadów związanych z drzewami próchniejącymi i dziuplastymi.

Aleje Pojezierza Ławskiego oprócz walorów przyrodniczych mają duże znaczenie jako godne zachowania świadectwo historii. W Szymbarku znajdują się ruiny zamku biskupów pomezzańskich otoczone naturalistycznymi założeniami parkowymi o wyraźnie zaznaczonym układzie przestrzennym w formie alei i szpalerów z dużą ilością drzew starych. Niedaleko zamku rośnie sosnowa pomnikowa "Aleja Napoleońska", która liczy ok. 90 drzew o obwodach pni od 50 do 380 cm. Ruiny barokowego pałacu von Finckensteinów w Kamieńcu również otaczają założenia parkowe z czytelnymi jeszcze alejami i szpalerami starych drzew głównie lip, grabów, kasztanowców. Część alei jest pozostałością historycznej drogi Via Regia - szczególnie odcinki łączące dawne majątki ziemskie.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Sieć alei i zadrzewień na Pojezierzu Ławskim stanowi jedną z ważniejszych w skali kraju ostoj pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*, gatunku priorytetowego wymienionego w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz znaczącą ostoją organizmów saproksylicznych, spośród których tylko chrząszcze były przedmiotem wstępnego rozpoznania. Odnotowano co najmniej 23 gatunków chrząszczy rzadkich w Polsce bądź uwzględnionych na krajowej liście gatunków zagrożonych, w tym 4 gatunków chronionych (oprócz pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*, także ciótek matowy *Dorcus parallelipedus*, tęgosz rdzawy *Elater ferrugineus* i kusak *Velleius dilatatus*).

Na podkreślenie zasługuje liczne występowanie na dwu stanowiskach tęgosza rdzawego *Elater ferrugineus*, największego krajowego przedstawiciela chrząszczy z rodziny sprężykowatych. Gatunek ten objęty jest ochroną gatunkową, a także został włączony do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt i znalazł się na czerwonej liście gatunków zagrożonych z kategorią VU. Larwa tęgosza zasiedla dziuple drzew, będąc wyspecjalizowanym drapieżnikiem polującym na duże larwy chrząszczy z rodziny Cetoniidae, w tym larwy pachnicy dębowej. Obecność *Elater ferrugineus* dowodzi, że populacja pachnicy jest na tym terenie liczna.

Próchnowiska w dziuplach drzew są wykorzystywane jako miejsca inkubacji jaj przez zaskrońce *Natrix natrix*. Bogata flora porostów nadrzewnych, wśród których notowano gatunki chronione tj. odnożyca jesionowa *Ramalina fraxinea* i mąkla tarniowa *Evernia prunasti*. Aleje mają także ważne znaczenie w kształtowaniu krajobrazu. Krzaczaste zarośla wzdłuż dróg stanowią ważne miejsca lęgowe dla dwu gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG (gąsiorek *Lanius collurio*, jarzębatka *Sylvia nissoria*).

Zagrożenia

1. Wycinka zadrzewień, zwłaszcza podczas modernizacji dróg. Wybiórcze usuwanie pojedynczych starych okazów drzew, szczególnie istotnych dla pachnicy, uzasadniane względami poprawy bezpieczeństwa.
2. Zasolenie poboczy dróg spowodowane zimowym ich utrzymaniem, co powoduje stopniowe zamieranie drzew.
3. Intensyfikacja rolnictwa, wiążąca się z konsolidacją pól i likwidacją wszelkich zadrzewień. Niekontrolowana presja turystyczno-rekreacyjna, w tym presja osadnicza.

DOLINA DRWĘCY PLH280001

POWIERZCHNIA: 12 561,5 HA

Opis obszaru

SOOS Dolina Drwęcy znajduje się w województwie warmińsko-mazurskim i kujawsko-pomorskim. Obejmuje rzekę Drwęcę wraz z dopływami. Długość Drwęcy wg danych literaturowych określa się na 207,2 km. Dopływy ujęte w granicach Ostoi Dolina Drwęcy to: Grabczek - 19,5km; Dylewka - 14,9km; Poburzanka - 3,5km; Gizela - 9,5km; Iławka - 7,6km; Wólka - 6,6km; Wel - 14,6km. Całkowita powierzchnia zlewni rzeki Drwęcy wynosi 5 693 km².

SOOS Dolina Drwęcy obejmuje mezoregiony: Dolinę Drwęcy, Garb Lubawski, Pojezierze Brodnickie. Dolina Drwęcy pełniła funkcję płytkiej doliny marginalnej w subfazie krajeńsko - wąbrzeskiej i stanowiła drogę odpływu glaciofluwialnego z sandrów fazy pomorskiej. Piaski zakonserwowały bryły martwego lodu w rynnach z kujawsko - dobrzyńskiej subfazy zlodowacenia wiślańskiego, wytopione dopiero w holocenie już po pogłębieniu doliny, wskutek czego na jej tarasach pojawiły się jeziora i zagłębienia bezodpływowe. Dominujące formy rzeźby terenu to faliste moreny denne, ciągi moren czołowych, równiny sandrowe oraz rynny polodowcowe. Znaczne urozmaicenie tego terenu stwarzają różnego kształtu obniżenia dochodzące do 40 m głębokości. Dna tych obniżzeń i rynien wypełniają wody jezior i torfowisk, niektóre z nich wykorzystują rzeki. Większość jezior zgrupowana jest w okolicach Iławy i Ostródy. W północnej części mezoregionu Garb Lubawski znajduje się fragment SOOS "Dolina Drwęca" obejmujący górny odcinek rzeki Drwęcy od jej źródeł do jeziora Drwęckiego, rzekę Grabczek z jej dopływem Dylewką oraz górne odcinki rzek: Gizela wraz z dopływem Bałcynką i Poburzanka. Garb Lubawski położony pomiędzy Doliną Drwęcy (Pojezierze Iławskie) na północnym - zachodzie i Pojezierzem Olsztyńskim na północnym - wschodzie, a Równiną Urszulewską na południu. Stanowi łuk wzniesień morenowych z trzeciorzędowymi iłami w podłożu, poprzerwany obniżeniami.

Poniżej Pojezierza Iławskiego znajduje się mezoregion Pojezierza Brodnickiego, który jest kontynuacją lewostronnej granicy Doliny Drwęcy.

Powyżej Brodnicy rzeka płynie przełomowym odcinkiem w głębokiej na 50 m dolinie i wąskiej na 1-2 km koło Nowego Miasta Lubawskiego. Powyżej odcinka przełomowego dolina rozszerza się. Jest to region rolniczy. Obszar stanowiący mozaikę siedlisk z różnego typu zbiornikami wodnymi (jeziora, starorzeczka), torfowiskami wysokimi i przejściowymi; lasami

bukowymi, grądowymi, łągowymi i borami bagiennymi ekstensywnie użytkowanymi łąkami w dolinie rzeki, niżowymi nadrzeczными zbiorowiskami okrajkowymi.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Bogactwo i różnorodność systemu przyrodniczego SOOS Dolina Drwęcy, jak i otoczenia, decyduje o jego wysokim potencjale ekologicznym. Drwęca wraz z dopływami jest ważnym korytarzem ekologicznym o znaczeniu nie tylko lokalnym, ale i krajowym. Należy ją traktować jako ekosystem przyrodniczy o znaczeniu ponadregionalnym.

Obszar ważny dla ochrony bogatej ichtiofauny i mozaiki siedlisk związanych z doliną rzeczną. Stwierdzono tu występowanie 22 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Sama Drwęca stanowi jedyny ichtiologiczny rezerwat na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Rzeka Drwęca i jej dorzecze objęte jest krajowym programem restytucji ryb wędrownych, zaś rzeka Wel jest wymieniana jako jeden z głównych cieków dorzecza Drwęcy o walorach kwalifikujących ją jako podstawowe tarlisko anadromicznych ryb wędrownych i siedlisko ryb prądolubnych, będących w sferze zainteresowania Unii Europejskiej.

Obszar stanowi cenny zasób zróżnicowanych siedlisk dla gatunków zwierząt rzadkich i poddanych ochronie związanych ze środowiskiem wodnym - występuje tu 27 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym 8 gatunków ryb. Spośród podanych 27 gatunków zwierząt 11 to ptaki objęte artykułem 4 Dyrektywy 79/409/EWG oraz wymienione w Załączniku II Dyrektywy 92/43/EWG - ich liczba jest niepełna i podana w oparciu o obserwacje poczynione podczas innych badań terenowych.

Dodatковым atutem obszaru jest jego kształt, sprzyjający zachowaniu tras migracji i rozprzestrzeniania się wielu gatunków fauny i flory. Jest to korytarz ekologiczny między Doliną Wisły a Pojezierzem Mazurskim. Ponadto dorzecze rzeki Drwęcy powinno podlegać szczególnej ochronie, gdyż w jej dolnej części w Lubiczu znajduje się powierzchniowe ujęcie wody zaopatrujące miasto Toruń. Powinno to być dodatkowym argumentem za zachowaniem jej walorów przyrodniczych.

Tereny powiększenia obszaru w województwie kujawsko-pomorskim cechuje obecność dobrze zachowanych populacji *Ostericum palustre*, a także obecność bardzo dobrze wykształconego grądu, bogatego gatunkowo, z typowym drzewostanem.

Zagrożenia

1. Do najważniejszych zagrożeń należą: zanieczyszczenia wód, zmiany stosunków wodnych, zaniechanie użytkowania rolniczego terenu, niekontrolowana turystyka i kłusownictwo.

JEZIORO KARASZ PLH280003

POWIERZCHNIA: 814,8 HA

Opis obszaru

Rozległy kompleks torfowiskowo-bagienny-jeziorny znajdujący się w schyłkowej fazie ewolucji jeziora. Zachodzi tu intensywny proces osadzania się materii organicznej pochodzącej z podwodnych łąk ramienicowych i rdestnicowych oraz z roślinności szuwarowej. Jednocześnie, na długim odcinku linii brzegowej, następuje dośrodkowo odgórne narastanie rozwodnionego pła szuwaru nerecznicowo-trzcinowego ku środkowym partiom jeziora. W niektórych częściach zbiornika tworzą się liczne wyspy typu szuwarowego i zaroślowo-szuwarowego, przyczyniając się z kolei do odśrodkowego zarastania akwenu. W rezultacie dość szybkiego łądowacenia jeziora, na stosunkowo niedużym obszarze występuje szeroka gama zbiorowisk będących stadiami pierwotnej sukcesji. Na omawianym terenie są to np. specyficzne minerotroficzne mszary, szuwarowy łądowy, zarośla łożowe,

brzeziny i różne postaci olsów. Cechą szczególną roślinności torfowiskowej części rezerwatu jest jej w pełni naturalny charakter

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 3 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W jeziorze Karaś doskonale zachowane są zespoły hydrofitów jeziornych, a wśród nich bardzo rzadkie zespoły ramienicowe. Spośród budujących je gatunków ramienic, 7 znajduje się w rejestrze czerwonej księgi glonów zagrożonych w Polsce. Na terenie rezerwatu proces łądowacenia przebiega stosunkowo szybko, a powstająca roślinność torfowiskowa obejmuje szeroką gamę typów fitocenoz zróżnicowanych w płaszczyźnie troficznej i dynamiczno-rozwojowej. Są one stadiami rozwojowymi kilku serii sukcesyjnych. W rezerwacie możemy obserwować powstawanie różnych typów lasu - od stadiów inicjalnych do postaci dojrzewających. Zbiorowiska wykazują bardzo wysoki stopień naturalności, a nawet szereg cech pierwotnych. Licznie reprezentowana jest tu grupa roślin ginących i zagrożonych lokalnie. Występują tu 3 gatunki z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków.

Zagrożenia

1. Próby regulacji (obniżenie) poziomu wody w otoczeniu rezerwatu, kłusownictwo. Ostoja jest też pod wpływem zanieczyszczeń doprowadzanych rzeką Gać.

OSTOJA IŁAWSKA PLH280053

POWIERZCHNIA: 21 029,4 HA

Opis obszaru

Duży kompleks leśny (60% powierzchni zajmują drzewostany ponad 40-letnie), obejmujący także tereny bagienne rozproszone po całym obszarze ostoi. Rzeźba terenu została ukształtowana w czasie zlodowacenia bałtyckiego (morena czołowa, rynny polodowcowe, sandry). Występuje tu 31 jezior, o zróżnicowanej wielkości (od 0,5 do 163 ha), reprezentujących wszystkie typy troficzne. Niektóre z nich mają urozmaiconą linię brzegową i liczne wysepki, jak np. jezioro Jeziorak, najdłuższe jezioro rynnowe w Polsce z największą śródlądową wyspą Wielka Żuława.

Na terenie ostoi dominują drzewostany bukowe i sosnowe. W bezodpływowych zagłębieniach terenu o wysokim poziomie wód gruntowych, rosną bory bagienne i lasy olszowe. Obok leśnych, wodnych, bagiennych i torfowiskowych zbiorowisk roślinnych występują tu różnorodne zbiorowiska segetalne. Do ostoi zaliczono także małe, lecz cenne torfowisko przejściowe we wsi Mortąg (leżące w granicach województwa pomorskiego) ze względu na stanowiska lipiennika Loesela i sierpowca błyszczącego oraz dużą populację kruszczyka błotnego i kukulki szerokolistnej na tym terenie.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Ostoja ważna dla ochrony dobrze zachowanych siedlisk buczyny (pomorskiej i kwaśnej) na kresowych stanowiskach swojego zasięgu, a także dla łąk subatlantyckich. Liczne są tu także płaty łągów jesionowo olszowych, borów bagiennych oraz brzezin bagiennych.

Ciekawostką jest występowanie płatów boru chrobotkowago na wyspie Czaplak, oraz zbiorowiska wierzby rokity występujące na sąsiadującym półwyspie. Obszar ważny dla ochrony bobra i wydry. Istotne populacje bezkręgowców w tym zalotki większej i pachnicy dębowej. Warto podkreślić bogatą florę roślin naczyniowych (790 taksonów) z licznymi gatunkami rzadkimi i ginącymi w skali Polski oraz gatunkami prawnie chronionymi (32). Na uwagę zasługuje liczne (ponad 500 egzemplarzy) stanowisko lipiennika *Loesela* nad jeziorem Łabędź, któremu towarzyszy sierpowiec błyszczący.

Zagrożenia

1. Wycinka starodrzewi w tym w pasach nadbrzeżnych, melioracje terenów podmokłych i bagiennych, zalesianie gruntów porolnych w sąsiedztwie, presja turystyczno-rekreacyjna w tym presja osadnicza.

OSTOJA RADOMNO PLH280035

POWIERZCHNIA: 929,4 HA

Opis obszaru

Ostoja Radomno położona jest w dużym i zwartym kompleksie leśnym (Nadleśnictwo Iława), dwa kilometry na południe od Iławy, w otoczeniu doliny Strugi Radomno, prawego dopływu Drwęcy. W ostoi dominują zbiorowiska leśne w mozaice z jeziorami i zabagnieniami, położonymi w rynnach polodowcowych. Ostoja leży w północno-wschodniej części Pojezierza Brodnickiego, na południowym krańcu sandru iławskiego. Krajobrazowo teren jest zróżnicowany, występują tu pagórki i wzgórza morenowe z pojedynczymi kemami, jak i płaskie lub pofalowane sandry. Większość terenu pokrywają ubogie gleby rdzawe i bielcowe. Pierwsze utworzone są na utworach piaszczystych i gliniastopiaszczystych, drugie na piaskach luźnych wodnolodowcowych.

Niewielka Struga Radomno (ok. 2 m szerokości) przepływa przez jeziora Lonken (Łąckie, Brzozy) i Radomno. Fragmentami płynie równinami biogenicznymi, rozcinając osady wapienne (gytie). Na odcinkach głęboko wciętych jest zasilana licznymi wysiękami. Jeziora w ostoi rozdzielone są wyniesieniami i w większości należą do jezior eutroficznych – Radomno, Czerwone, Głębokie (Czyste), Zgniłek, Lonken. Są tu też śródleśne jeziora dystroficzne (polihumotroficzne), do których należą Kociołek, Miałkie (Głębokie) i jeziorka na wschód od Smolnik. Większość jezior jest użytkowana rybacko.

Wzdłuż Strugi Radomno, na północ od jeziora Radomno, rozciągają się przepływowe torfowiska niskie – mechowiska, jedne z najlepiej zachowanych w regionie. Ich geneza i trwanie związane są z zasilaniem wodami strugi, jak i licznymi wysiękami u podnóża stromych zboczy. W zbiorowiskach roślinnych zaznacza się duży udział gatunków źródłiskowych. W śródleśnych zagłębieniach wytworzyły się torfowiska wysokie i przejściowe, w kompleksie z jeziorami dystroficznymi. Są tu mszary przygielkowe i kępkowo-dolinkowe, a także zbiorowiska z turzycą bagienną i bagnicą torfową.

W kompleksie leśnym dominują grądy (część północna, zachodnia i środkowa) albo bory mieszane. W rynnach polodowcowych spotyka się łągi lub olsy. Z grupy leśnych cennych siedlisk przyrodniczych, objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000, występują tu liczne grądy subatlantyckie (z dużym udziałem buka), kwaśne buczyny, a w licznych obniżeniach terenu – łągi jesionowo-olszowe, fragmenty podgórszych łągów jesionowych oraz bory i brzeziny bagienne.

Na terenie ostoi obserwuje się liczne ptaki, część z nich zalatuje z pobliskiego rezerwatu przyrody Jezioro Karaś (objęty Konwencją Ramsar). Często można obserwować bielika, bociana białego i czarnego. Spośród ssaków stwierdzono występowanie bobra (liczne zgrzyz bobrowe) i wydry.

Ostoja położona jest zaledwie 2 km od miasta Iława i prowadzi przez nią szlak turystyczny.

Charakterystycznym elementem kulturowym w ostoi jest pięknie położony, długi drewniany most łączący Ostrów (Ieśniczówka) ze wsią Radomno. W pobliżu na jeziorze jest wyspa, na której znajduje się grodzisko wczesnośredniowieczne.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Obszar ma duże walory krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe. Ostoja Radomno to obszar o dobrze zachowanych siedliskach Natura 2000. Zanotowano tu 12 siedlisk z Załącznika I

Dyrektywy Rady 92/43/EWG zajmujących 35% obszaru. Wyjątkowo dobrze zachowane jest mechowisko nad Strugą Radomno, jest ono duże powierzchniowo i nie ma śladów degradacji.

Ostoję cechuje wysoka bioróżnorodność. Zanotowano tu gatunki roślin i zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (lipiennik Loesela, sierpowiec błyszczący, bóbr, wydra, zalotka większa, czerwończyk nieparek, kumak nizinny, traszka grzebieniasta). Jest tu 18 gatunków roślin z czerwonych list: turzyca dwupienna *Carex dioica*, turzyca bagienna *Carex limosa*, wełnianka delikatna *Eriophorum gracile*, gwiazdnica grubolistna *Stellaria crassifolia* (rośliny naczyniowe), mszar nastroszony *Paludella squarrosa*, błotniszek wełnisty *Helodium blandowii*, błyszczce włosowate *Tomenthypnum nitens*, torfowiec brunatny *Sphagnum fuscum*, nastroszka kędzierzawa *Uloa crista* i rzęsenica kutnerowata *Trichocolea tomentella*. Duże populacje mają storczyki, w tym kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, listera jajowata *Listera ovata*, kukułka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii* i kukułka krwista w odmianie żółtej *Dactylorhiza incarnata subsp. ochroleuca*. Duże znaczenie ma stanowisko ostatniego gatunku, gdyż stanowi osobną placówkę położoną z dala od centrum rozmieszczenia na Pojezierzu Suwalsko-Augustowskim.

Zagrożenia

1. Do największych zagrożeń w ostoi należy eutrofizacja jezior, wskutek spływów nieczystości z przyległych miejscowości (poza ostoją). Zagraża to szczególnie utrzymaniu jezior znajdujących się w otwartym systemie rzecznojeziornym.
2. Położenie ostoi blisko miasta stanowi potencjalne zagrożenie w postaci niekontrolowanego rozwoju turystyki. Rozwój sieci osadniczej, a zwłaszcza intensyfikacja zagospodarowania turystycznego brzegów jezior, ciągle się nasila. Zwiększa to zaśmiecanie terenu, co szczególnie jest widoczne w miejscach łowisk wędkarskich.
3. Potencjalnym zagrożeniem może być zalanie mechowiska przez bobry (ślady żerowania), wskutek wahań poziomu wody i wysokiego jej piętrzenia, co sprzyja ekspansji zbiorowisk szuwarowych i wypieraniu niskoturzycowych mechowisk. Niektóre przejawy gospodarki leśnej, np. wycinanie starodrzewi i wprowadzanie gatunków drzew obcych geograficznie lub ekologicznie, może również stanowić potencjalne zagrożenie dla naturalnych fitocenoz.

LASY IŁAWSKIE PLB280005

POWIERZCHNIA: 25 218,5 HA

Opis obszaru

Duży kompleks leśny (60% powierzchni zajmują drzewostany ponad 40-letnie), obejmujący także tereny bagiennie rozproszone po całym obszarze. Rzeźba terenu została ukształtowana w czasie zlodowacenia bałtyckiego (morena czołowa, rynny polodowcowe i sandry). Występuje tu 31 jezior, o zróżnicowanej wielkości (od 0,5 do 163 ha), reprezentujących wszystkie typy troficzne. Niektóre z nich mają urozmaiconą linię brzegową i liczne wysepki, jak np. Jez. Jeziorak, najdłuższe jezioro w Polsce.

Na terenie ostoi dominują drzewostany bukowe i sosnowe. W bezodpływowych zagłębieniach terenu, o wysokim poziomie wód gruntowych, rosną bory bagiennie i lasy olszowe. Obok leśnych, wodnych, bagiennych i torfowiskowych zbiorowisk roślinnych występują tu różnorodne zbiorowiska segetalne.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Ostoją ptasia o randze europejskiej E 16.

Występuje co najmniej 29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

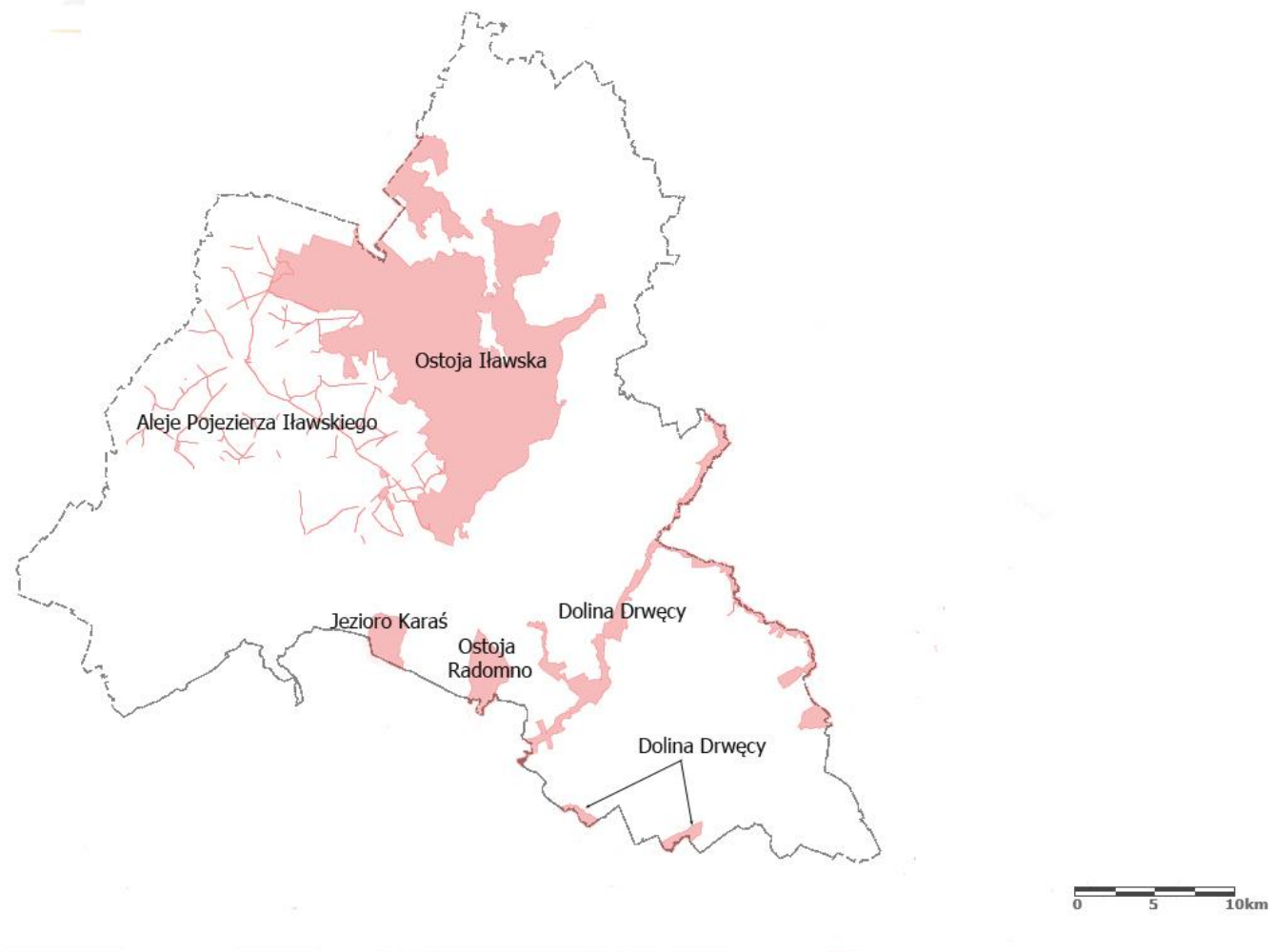
W okresie lęgowym obszar zasiedla rybołów (PCK) - co najmniej 2%-3% populacji krajowej (C6), bielik (PCK) - co najmniej 2% populacji krajowej (C6), gągoł - co najmniej 2% populacji krajowej (C3) oraz co najmniej 1% populacji krajowej (C3,C6) następujących gatunków ptaków: kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), podgorzałka (PCK), podróżniczek (PCK), trzmielojad; w stosunkowo wysokiej liczebności (C7) występuje bocian czarny, orlik krzykliwy (PCK), żuraw, rybitwa czarna.

Ostoja ważna dla ochrony dobrze zachowanych siedlisk buczyny (pomorskiej i kwaśnej), zboczowych lasów klonowo-lipowych oraz grądu subatlantyckiego. Liczne są także płaty łągów jesionowo-olszowych. Obszar ważny dla ochrony bobra i wydry. Warto też podkreślić bogatą florę roślin naczyniowych (790 taksonów) z licznymi gatunkami rzadkimi i ginącymi w skali Polski oraz gatunkami prawnie chronionymi (32). Gatunki wymienione w p. 3.3. z motywacją D to gatunki prawnie chronione w Polsce.

Zagrożenia

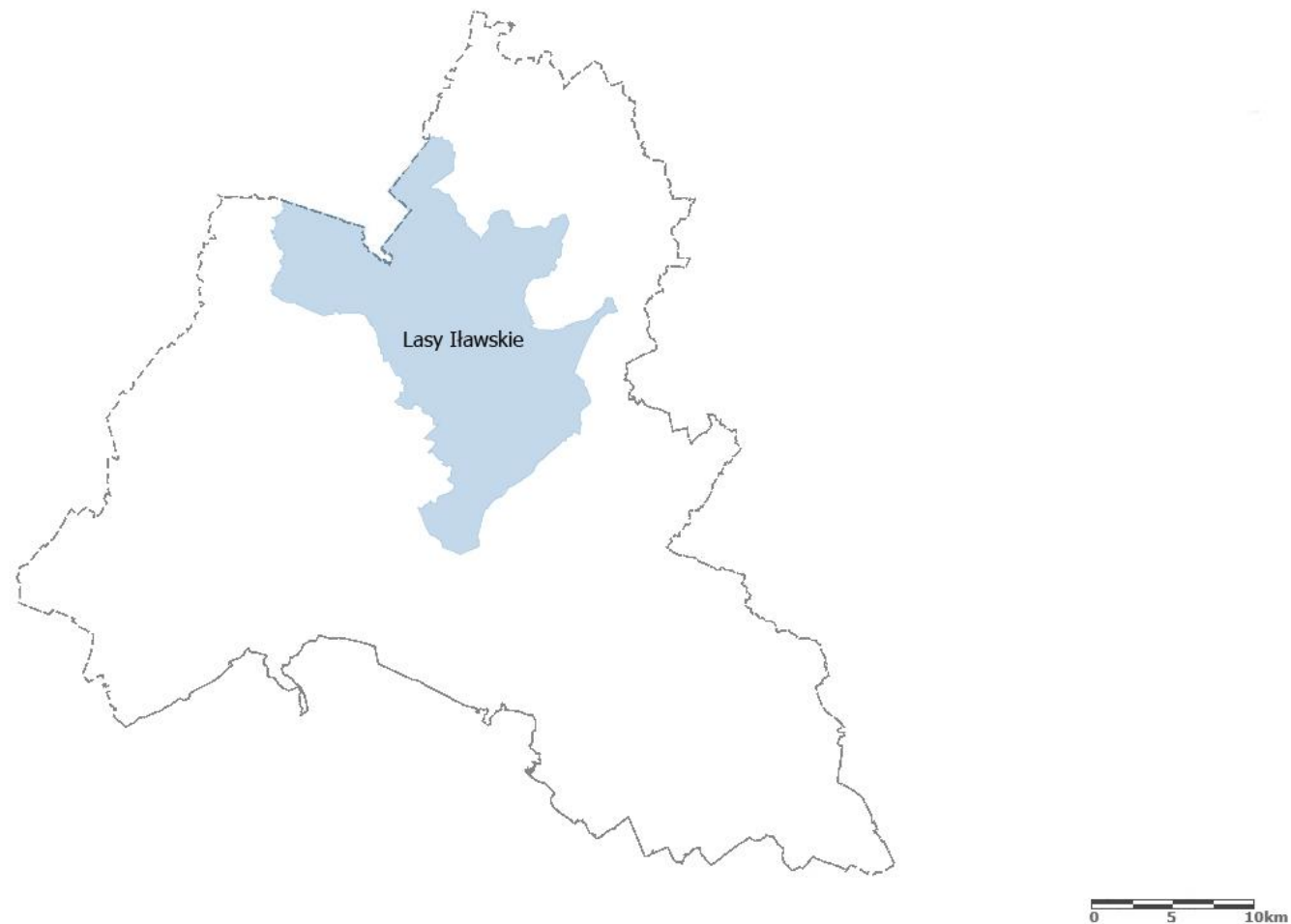
1. Wycinka starodrzewi, melioracje terenów podmokłych i bagiennych, niekontrolowana presja turystyczno-rekreacyjna, w tym presja osadnicza.

Rys. 2 Specjalne Obszary Ochrony położone na terenie powiatu iławskiego

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Rys. 3 Obszary Specjalnej Ochrony położone na terenie powiatu iławskiego

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

3.1.8.2. Rezerwaty przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi (ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.).

REZERWAT JASNE

Rezerwat „Jasne”, o całkowitej powierzchni 106,30 ha utworzony został w 1988 roku w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych oligotroficznego jeziora Jasne, dystroficznego jeziora Luba, torfowisk występujących w rynnice pojeziernej oraz otaczających je drzewostanów. Specyfiką rezerwatu jest istnienie obok siebie dwóch różnych ekosystemów: ubogiego w faunę i florę oligotroficznego jeziora Jasne oraz bogatego przyrodniczo dystroficznego jeziora Luba. Życie biologiczne w jeziorze Jasne ze względu na niską zawartość składników odżywczych oraz niskie pH wynoszące 4,3 jest wyjątkowo ubogie. Ogranicza się do kilku gatunków glonów i sinic, wąskiego pasa roślinności przybrzeżnej oraz kanibalistycznego okonia karłowatego. Średnia głębokość jeziora Jasne wynosi 19,8 m. Zarastające jezioro Luba natomiast, zachwyca bogactwem florystycznym. Taflę jeziora porastają lilie wodne prezentujące się szczególnie atrakcyjnie w okresie kwitnienia. Okalające Lubę torfowiska porasta chroniona owadożerna rosiczka, czermień błotna, żurawina błotna, wełnianki, bobrek trójlistkowy i wiele innych.

Szczegółowe regulacje w stosunku do rezerwatu Jezioro Jasne zostały zawarte w § 4 Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 lipca 1988 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 21, poz. 192).

Zgodnie z powyższym Zarządzeniem w obszarze rezerwatu obowiązują następujące zakazy:

- 1) wycinania drzew i pobierania użytków drzewnych
- 2) zmieniania stosunków wodnych, jeżeli taka zmiana mogłaby w sposób istotny naruszyć warunki ekologiczne,
- 3) zbierania ziół leczniczych i innych roślin, z wyjątkiem nasion na potrzeby odnowienia lasu,
- 4) niszczenia i uszkodzania drzew i innych roślin,
- 5) pozyskiwania ściółki leśnej i pasania zwierząt gospodarskich,
- 6) niszczenia gleby, pozyskiwania kopalin i torfu,
- 7) zanieczyszczania wody i terenu, wzniecania ognia oraz zakłócania ciszy,
- 8) stosowania wszelkich środków chemicznych,
- 9) polowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, wybierania jaj i piskląt wszystkich gatunków ptaków,
- 10) umieszczania tablic, napisów i innych znaków z wyjątkiem tablic i znaków związanych z ochroną rezerwatu,
- 11) wznoszenia budowli oraz zakładania i budowy urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych,
- 12) kąpiele, uprawiania sportów wodnych i używania sprzętu pływającego, przebywania poza miejscami wyznaczonymi.

REZERWAT JEZIORO KARAŚ

Został utworzony w 1958r. jako rezerwat ornitofaunistyczny. Rezerwat tworzy się w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych zarastającego jeziora wraz z otaczającymi je bagnami jako miejsca lęgowego ptactwa wodnego i błotnego.

Rezerwat zajmuje obszar 815,48 ha. Jest to zarastające jezioro typu eutroficznego (max. gł. 2 m). Lustro wody o powierzchni 380 ha otoczone jest zamkniętym pierścieniem szuwarów, zarośli i podmokłych lasów, zajmujących łącznie 440 ha. Jezioro Karaś jest typowym obiektem do badań dynamiki biocenozy jeziornej, a szczególnie jej przechodzenie w biocenozę torfowiskową. Przeważa tu roślinność przybrzeżna typu szuwarowego, oprócz niej występują również zbiorowiska turzycowe oraz lasy olchowe. Jezioro jest dość płytkie, a dno jeziora porasta ramienica. Rezerwat został objęty Konwencją z Ramsar.

Szczegółowe regulacje w stosunku do rezerwatu Jezioro Karaś zostały zawarte w Zarządzeniu Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 kwietnia 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 42, poz. 243).

Zgodnie z powyższym Zarządzeniem w obszarze rezerwatu obowiązują następujące zakazy:

- 1) wycinania trzciny, sitowia i innej roślinności nadbrzeżnej i wodnej,
- 2) niszczenia gniazd, pobierania jaj i piskląt wszelkich gatunków ptactwa,
- 3) niszczenia lub uszkodzenia roślinności,
- 4) polowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt,
- 5) zbiór ziół leczniczych oraz innych roślin lub ich części,
- 6) pasania zwierząt gospodarskich,
- 7) zanieczyszczania wód i terenu rezerwatu oraz zakłócania ciszy,
- 8) uprawiania sportów wodnych i używania kąpieli,
- 9) umieszczania tablic, napisów i innych znaków, z wyjątkiem znaków związanych z ochroną terenu,
- 10) wznoszenie budowli, urządzeń sportowych, komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych,
- 11) przebywania na terenie rezerwatu poza miejscami specjalnie w tym celu wyznaczonymi przez konserwatora przyrody.

REZERWAT RZĘKA DRWĘCA

Drwęca jest typową rzeką pojezierną. Na całej długości stanowi rezerwat wodny zwany "Rzeka Drwęca" powołany zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 27 lipca 1961 r. (Monitor Polski nr 71, poz. 302). Swoim zasięgiem obejmuje rzekę Drwęcę wraz z niektórymi odcinkami ich dopływów. Jest to najdłuższy rezerwat ichtiologiczny w Polsce o powierzchni chronionej 1344,87 ha. Dzięki występowaniu znacznych różnic poziomów pomiędzy Drwęcą i jej dopływami, posiadają one na wielu odcinkach charakter podgórski.

Rezerwat został utworzony w celu ochrony środowiska wodnego i bytujących w nim ryb, a w szczególności dla ochrony środowiska: pstrąga, łososia szlachetnego, troci, certy.

Zgodnie z powyższym Zarządzeniem w obszarze rezerwatu rzeki Drwęcy obowiązują następujące zakazy:

- 1) zanieczyszczania wody,
- 2) przegradzania rzek urządzeniami uniemożliwiającymi rybnom swobodny przepływ,
- 3) połowu ryb urządzeniami stałymi,
- 4) odłowu łososia i troci jakimikolwiek narzędziami,

- 5) odłowu ryb, z wyjątkiem odłowy na jeziorach Ostrowin i Drwęckie oraz z wyjątkiem połowów wędkarskich dokonywanych przez członków Polskiego Związku Wędkarskiego,
- 6) niszczenia, usuwania oraz jakiegokolwiek eksploatacji roślinności wodnej,
- 7) wycinania drzew i krzewów, z wyjątkiem niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych i gospodarczych na warunkach ustalonych przez konserwatora przyrody,
- 8) wycinania trzciny, sitowia i innych roślin oraz koszenia trawy w pasie szerokości 5 m po obu stronach rzek i wokół jezior objętych ochroną.

REZERWAT GAUDY

Rezerwat „Jezioro Gaudy” - utworzony w 1957r. obejmuje jez. Gaudy oraz przylegające do jeziora od strony wschodniej bagna. Powierzchnia rezerwatu wynosi 332,53 ha. Powierzchnia jeziora wynosi 152 ha, długość 2,5 km, szerokość do 1 km, jego maksymalna głębokość wynosi 2 m, zaś dno pokrywa warstwa osadu o wielometrowej miąższości. Celem ochrony jest zachowanie miejsc lęgowych ptactwa wodno-błotnego oraz zespołów roślinności torfowiskowej.

Rezerwat „Jezioro Gaudy” znajduje się w obrębie Ostoi Ptaków o znaczeniu europejskim. Stwierdzono tu 124 gatunki ptaków. Aż 43 gatunki zostały wpisane na listę gatunków zagrożonych w skali Europy. Występują tu takie gatunki jak: bąk, podgorzałka, bocian czarny, bielik, orlik krzykliwy, kania czarna, krakwa, cyranka, żuraw, kropiatka, zielonka, wodnik, strumieniówka, świerszczak, podróżniczek, słowik szary. Jesienią na jeziorze gromadzi się do kilku tysięcy ptaków wodnych, które znajdują tu bezpieczne miejsce żerowania i odpoczynku. Okoliczne bagna są z kolei noclegowiskiem żurawi, które w latach 80. na jesiennych przelotach gromadziły się w liczbie 2000-3000 osobników. Aktualnie stada te nie przekraczają kilkuset osobników. W 1998 r. introdukowano bobry, które osiedliły się zarówno w rezerwacie, jak i na obrzeżach tworząc niewielkie rozlewiska. Rezerwat „Jezioro Gaudy” jest trudno dostępny ze względu na rozległe i niebezpieczne bagna. Taflę jeziora można zobaczyć jedynie od strony wsi Rudniki i Kamieniec³.

Rezerwat Jezioro Gaudy utworzono na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23.01.1957 roku (Monitor Polski nr 14 poz. 105) w celu ochrony naturalnej ostoi i miejsc lęgowych liczego ptactwa wodnego i błotnego oraz zespołów roślinności torfowiskowej.

Zgodnie z powyższym Zarządzeniem w obszarze rezerwatu obowiązują następujące zakazy:

1. łowienie ryb w okresie od 1 marca do 30 września,
2. wycinanie trzciny i sitowia oraz innej roślinności wodnej i błotnej,
3. niszczenie gniazd, podbieranie jaj i piskląt wszelkich gatunków ptactwa,
4. niszczenie lub uszkodzenie roślin,
5. wycinanie drzew i pobór użytków drzewnych, z wyjątkiem usuwania drzew martwych, wywrotów i złomów z pozostawieniem dziuplowatych starych drzew, przy czym związane z tym czynności powinny odbywać się w okresie zimy,
6. polowanie, chwywanie i zabijanie dziko żyjących zwierząt,
7. zanieczyszczanie wody i terenów rezerwatu oraz zakłócanie ciszy,
8. umieszczanie tablic, napisów i innych znaków, z wyjątkiem znaków związanych z ochroną terenu,

---

³ Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych, Nadleśnictwo Susz.

9. wznoszenie budowli, urządzeń komunikacyjnych, melioracyjnych i innych urządzeń technicznych,
10. przebywanie na terenie rezerwatu poza miejscami specjalnie w tym celu wyznaczonymi przez konserwatora przyrody.

REZERWAT CZERWICA

Rezerwat „Czerwica” - utworzony w 1957r. dla ochrony istniejącej od 1934r. kolonii kormorana czarnego. Kolonia istniała od 1934r. do 2010 r., kiedy to ptaki opuściły kolonię z przyczyn do tej pory niewyjaśnionej. W kolonii gniazdowały oprócz kormoranów czaple siwe. Powierzchnia rezerwatu wynosi 11,63 ha i obejmuje dwie wyspy oraz półwysep na północno-zachodnim brzegu jeziora Czerwica. Kormoran jest umieszczony w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt, jako gatunek ocalały od wyginięcia. W rezerwacie doliczono się najwięcej 28 gniazd na starym pomnikowym buku, który obecnie jest już powalony. Najwięcej gniazd w kolonii tj. 932 było w 1955 r., a ok. 200 w 2009 r.

Od 2010 r. kormorany nie gniazdują w kolonii. Ochrona rezerwatowa istnieje nadal, ze względu na potencjalne miejsce gniazdowania tych ptaków. 4

Rezerwat Jezioro Czerwica utworzono na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23.01.1957 roku (Monitor Polski nr 83 poz. 503) w celu ochrony naturalnej ostoi i miejsc lęgowych liczego ptactwa wodnego i błotnego oraz zespołów roślinności torfowiskowej.

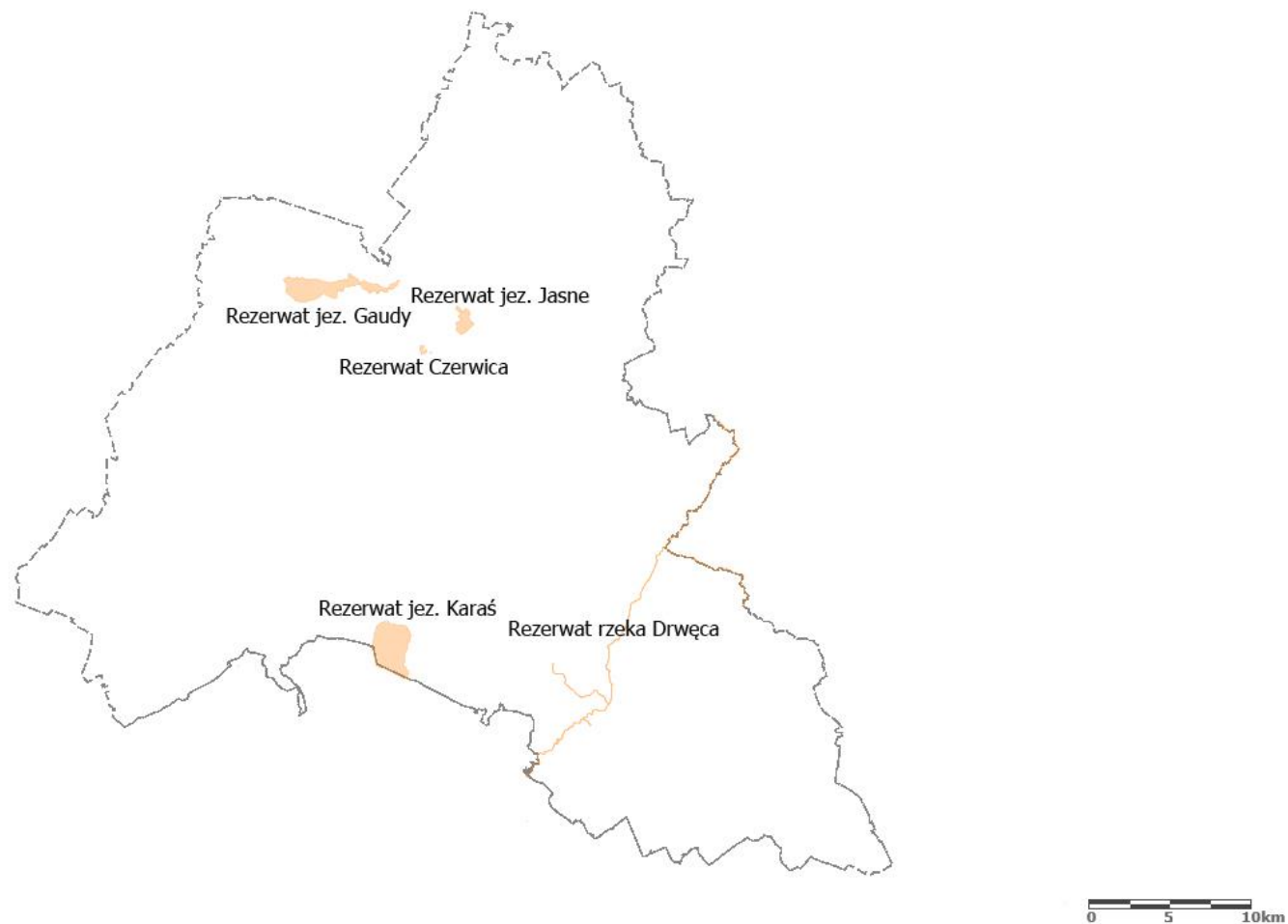
Zgodnie z powyższym Zarządzeniem w obszarze rezerwatu obowiązują następujące zakazy:

1. wycinanie drzew i krzewów ora pobór użytków drzewnych, z wyjątkiem usuwania drzew martwych, złomów i wywrotów z pozostawieniem w ziemi karpiny; czynności te mogą być wykonywane wyłącznie od dnia 1 listopada do dnia 1 marca, z tym że w tym samym czasie materiał pozyskany zostanie usunięty poza granice rezerwatu,
2. zbieranie owoców i nasion z drzew i krzewów, ziół leczniczych oraz innych roślin i ich części,
3. polowanie, chwytanie, płoszenie i zabijanie dziko żyjących zwierząt,
4. niszczenie gniazd, wybieranie jaj i piskląt wszelkich gatunków ptaków,
5. pozyskiwanie ściółki leśnej, pasanie zwierząt gospodarskich oraz uszkodzenie gleby,
6. niszczenie lub uszkodzenie drzew i innych roślin,
7. rozpalanie ognisk, zanieczyszczanie terenu oraz zakłócanie ciszy,
8. umieszczanie tablic, napisów i innych znaków z wyjątkiem znaków związanych z ochroną terenu
9. wznoszenie budowli oraz zakładanie urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych,
10. łowienie ryb w jeziorze w okresie od dnia 15 kwietnia do dnia 31 maja,
11. przebywanie na terenie rezerwatu poza miejscami wyznaczonymi przez konserwatora przyrody.

---

⁴ Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych, Nadleśnictwo Susz.

Rys. 4 Rezerwaty przyrody położone na terenie powiatu iławskiego

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

3.1.8.3. Parki krajobrazowe

Park Krajobrazowy to obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju (ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Dz. U. z 2013 r, poz. 627 z późn. zm.).

PARK KRAJOBRAZOWY POJEZIERZA IŁAWSKIEGO

Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego powstał w 1993 roku i obejmuje obszar o powierzchni 25.045 ha, w tym: 22.404,7 ha położony na terenie gmin: Iława (miasto), Iława, Zalewo i Susz w powiecie Iławskim, w województwie warmińsko-mazurskim oraz 2.640,3 ha w gminie Stary Dzierżoń w powiecie Sztumskim, w województwie pomorskim.

W celu zabezpieczenia Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi funkcjonuje otulina o powierzchni 16 419,1 ha, położona na terenie gmin: Iława (miasto), Iława, Zalewo i Susz w województwie warmińsko-mazurskim.

W wyniku analizy uwzględniającej walory przyrodnicze, znaczenie dla utrzymania bioróżnorodności, stopień antropogenicznych przekształceń krajobrazu oraz funkcje ochronne dla innych obszarów Park Krajobrazowy został podzielony na 3 strefy:

Strefa R obejmującą najcenniejsze i najrzadsze elementy przyrody Parku warunkujące zachowanie bioróżnorodności gatunkowej i genetycznej, m.in. decydujące o międzynarodowej randze Parku jako ostoi ptaków. Pełni ona funkcje: otuliny rezerwatów, naukowo-dydaktycznej i w ograniczonym stopniu krajoznawcze.

Strefa P obejmującą tereny leśne o mniejszych lecz istotnych wartościach przyrodniczych oraz tereny rolnicze stosunkowo słabo przekształcone, z bogatą mozaiką krajobrazu i dużym udziałem roślinności naturalnej, pełniące kluczową rolę dla zachowania środowiska przyrodniczego i stabilności ekologicznej Parku. Obszary znajdujące się w tej strefie obejmują:

- bazę żerowiskową dla szeregu ważnych gatunków zwierząt (m.in. bielika, rybołowa, orlika krzykliwego, kani czarnej i rudej oraz ptaków wodno-błotnych),
- miejsce rozrodu i bytowania wielu gatunków zwierząt (np. licznych gatunków płazów, w tym zagrożonego kumaka nizinnego) warunkujące zachowanie odpowiedniego potencjału genetycznego),
- obszar buforowy dla strefy R.

Strefa E obejmuje tereny ekologicznie istotne, jednak o już istniejącej większej antropopresji i większych przekształceniach krajobrazu.

Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego stanowi integralny, ważny element obszaru funkcjonalnego jakim są Zielone Płuca Polski. Sam park został również w swoich granicach zaliczony do obszaru „Natura 2000”. Zdecydowanie większa część Parku pokryta jest lasami (15.184 ha), ciągnącymi się w zachodniej części Parku od okolic Starego Dzierżonia i Zalewa do Iławy. Na obszarze Parku znajduje się 31 akwenów, a w jego otulinie 12, o łącznej powierzchni 6.003 ha, z których 50 % powierzchni przypada na jeden z najbardziej interesujących hydrograficznie i przyrodniczo kompleksów wodnych w Polsce - kompleksie najdłuższego w Polsce jeziora Jeziorak (27,5 km). Do większych jezior w Parku należą: Płaskie, Ewingi, Rucewo Wielkie, Gaudy, Bądze, Januszewskie oraz urocze, leśne jeziora: Jasne, Kociołek, Urowiec, Głębokie, Pląjtek.

Najcenniejsze fragmenty przyrody Parku objęte są ochroną rezerwatową. Istnieją tu 3 rezerваты przyrody:

- 1) „Czerwica” - utworzony w celu ochrony kolonii lęgowej kormorana czarnego;
- 2) „Gaudy” - chroni miejsca lęgowe ptaków wodno-błotnych oraz przylegające do jeziora zespoły roślinności torfowiskowej;

- 3) „Jasne” - ochronie podlega, unikalne w kraju jezioro oligotroficzne z bardzo czystą wodą, jezioro Luba oraz ciąg torfowisk.

W północnej części jeziora Jeziorak i przylegających do niego gruntów utworzono użytek ekologiczny "Czaplak" chroniący wyspę Czaplak z fragmentami boru chrobotkowego i zaroślami wierzybki oraz przybrzeżne zarośla łęgowe.

W granicach Parku są również liczne pomniki przyrody w postaci pojedynczych drzew (dęby, buki, cisy, jałowce, sosna) oraz malownicze aleje drzew z najbardziej znaną "Aleją Napoleońską" w Szymbarku składającą się z ponad 200-letnich sosen.

Cele ochronne i zakazy na terenie Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego zostały ujęte w rozporządzeniu Nr 37 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego w części dotyczącej województwa warmińsko-mazurskiego (Dz. Urz. z 2005 r. Woj. Warm.-Maz. Nr 140, poz. 1649) zmienionym rozporządzeniem Nr 35 z dnia 24 czerwca 2006 r. (Dz. Urz. z 2006 r. Woj. Warm.-Maz. Nr 86, poz. 1472).

W rozporządzeniu ustalono następujące szczególne cele ochrony Parku dotyczące ochrony:

1) wartości przyrodniczych:

- a) kształtowanie mozaiki krajobrazu rolniczego z licznymi zakrzaczeniami, zadrzewieniami i zabagnieniami,
- b) zachowanie pozostałości dużych kompleksów leśnych, bogactwa szaty roślinnej obejmującej liczną grupę chronionych i rzadkich gatunków roślin i zbiorowisk roślinnych,
- c) renaturalizacja terenów zabagnionych i brzegów jezior.

2) wartości historycznych i kulturowych:

- a) zachowanie swoistego charakteru zabudowy wiejskiej,
- b) zachowanie tradycyjnej funkcji wsi oraz rozwój rękodzielnictwa ludowego.

3) walorów krajobrazowych,

- a) zachowanie w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu rolniczego.

Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia w Parku Krajobrazowym Pojezierza Iławskiego wprowadza się następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 11) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Zakaz, o którym mowa w pkt 7 powyżej, nie dotyczy terenów dla których w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, istnieją obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Zakaz, o którym mowa pkt 11 powyżej, nie dotyczy szlaków żeglownych w rozumieniu ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2001 r., Nr 5, poz. 43 z późn. zm) oraz toru wodnego prostopadle łączącego ten szlak z Siemianami.

PARK KRAJOBRAZOWY WZGÓRZ DYLEWSKICH

Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich został utworzony 4 stycznia 1994 roku na mocy rozporządzenia Nr 4 Wojewody Olsztyńskiego, w celu zachowania wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych, walorów krajobrazowych i widokowych, naukowo-poznawczych i dydaktycznych obszaru Wzgórz Dylewskich. Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich, obejmuje obszar o powierzchni 7151,2 ha, położony na terenie gmin Ostróda, Dąbrówno, Grunwald, powiatu ostródzkiego oraz gminy Lubawa powiatu iławskiego w województwie warmińsko -mazurskim. W celu zabezpieczenia Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi funkcjonuje otulina o powierzchni 14.882,6 ha. Ponad połowa powierzchni Parku pokryta jest lasami (3 519 ha, lesistość 52%), następnie użytkami rolnymi (39%).

Najcenniejsze fragmenty przyrody Parku objęte są ochroną rezerwatową. Istnieją tu 3 rezerваты przyrody m.in. rzeka Drwęca oraz 3 użytki ekologiczne. Na terenie Parku i otuliny utworzono 22 pomniki przyrody ożywionej. Należą do nich drzewa i grupy drzew oraz głązy

Cele ochronne i zakazy na terenie Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich zostały ujęte w rozporządzeniu Nr 39 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2005 r., Nr 140, poz. 1651).

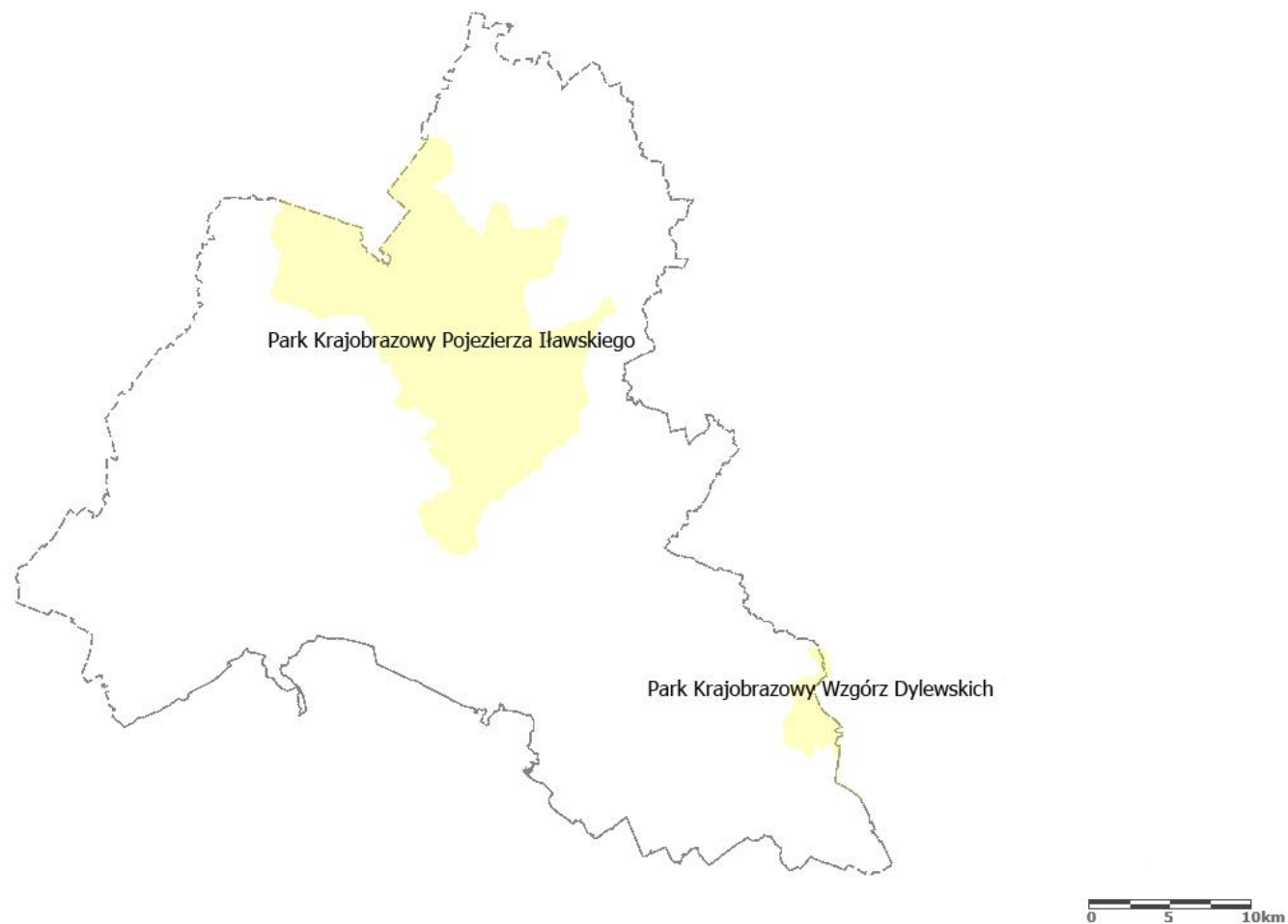
Ustala się następujące szczególne cele ochrony Parku dotyczące ochrony:

- 1) wartości przyrodniczych:
  - a) kształtowanie mozaiki krajobrazu rolniczego z licznymi zakrzaczeniami, zadrzewieniami i zabagnieniami,
  - b) zachowanie pozostałości dużych kompleksów leśnych, bogactwa szaty roślinnej obejmującej liczną grupę chronionych i rzadkich gatunków roślin i zbiorowisk roślinnych;
- 2) wartości historycznych i kulturowych:
  - a) zachowanie swoistego charakteru zabudowy wiejskiej,
  - b) zachowanie tradycyjnej funkcji wsi.
- 3) walorów krajobrazowych:
  - a) zachowanie w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu rolniczego.

Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia w Parku Krajobrazowym Wzgórz Dylewskich wprowadza się następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno - błotnych;
- 8) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 9) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 10) organizowania rajdów motorowych i samochodowych.

Rys. 5 Parki krajobrazowe położone na terenie powiatu iławskiego

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

3.1.8.4. Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych (Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.).

Obszar Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego

Obszar Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego został wyznaczony na mocy uchwały Nr VII/127/11 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 maja 2011 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz z 2011r., Nr 74 poz. 1296) zmienionym uchwałą Nr XXIV/488/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 lutego 2013 r. zmieniające (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz z 2013r., poz. 1292).

Obszar Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego zajmuje powierzchnię 30.143,4 ha. Położony jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie elbląskim na terenie gmin: Rychliki, Pasłęk, w powiecie ostródzkim na terenie gmin: Małdyty, Miłomłyn, Morań, Ostróda i miasta Ostróda, w powiecie iławskim na terenie gminy Zalewo.

Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Nr 111 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego na Obszarze Chronionego Krajobrazu wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;

3) realizacji inwestycji celu publicznego.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 powyżej nie dotyczy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r., w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397), po uzgodnieniu z RDOŚ.
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które służą racjonalnej gospodarce leśnej, rolnej, łowieckiej lub rybackiej lub poprawie stanu środowiska, po uzgodnieniu z w RDOŚ.

Zakazy, o których mowa w pkt 4 i 5 powyżej nie dotyczą:

- 1) złóż kopalin udokumentowanych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej,
- 2) złóż kopalin udokumentowanych na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia po uzgodnieniu sposobu rekultywacji z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody na etapie wydawania koncesji na wydobywanie kopalin,

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy:

- 1) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych,
- 2) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu;
- 3) wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych – w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani, po uzgodnieniu z wojewodą.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia

Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego (część A i B)

Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego (część A i B) został ustanowiony na mocy rozporządzenia Nr 31 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego (część A i część B) (Dz. Urz. z 2008 r. Woj. Warm.-Maz. Nr 71, poz. 1357).

Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego część A i część B obejmują powierzchnię 13.031,7 ha (w tym „część A” – 9.785,7 ha i „część B” – 3.262,5 ha) położony jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie iławskim na terenie gmin: Zalewo, Susz, Iława i miasta Iława.

Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Nr 31 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego na Obszarze Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,

- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) realizacji inwestycji celu publicznego.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 powyżej nie dotyczy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r., w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397), po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska,
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które służą racjonalnej gospodarce leśnej, rolnej, łowieckiej lub rybackiej lub poprawie stanu środowiska, po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska,

Zakazy, o których mowa w pkt 4 i 5 powyżej nie dotyczą:

- 1) złóż kopalni udokumentowanych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej,
- 2) złóż kopalni udokumentowanych na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia po uzgodnieniu sposobu rekultywacji z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody na etapie wydawania koncesji na wydobywanie kopalni.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy:

- 1) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych,

- 2) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu;
- 3) wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych – w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani, po uzgodnieniu z wojewodą.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy został ustanowiony na mocy rozporządzenia nr 50 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 2 lipca 2008 r. Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz z 2008r., Nr 108, poz. 1832).

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy zajmuje powierzchnię 17.472,4 ha. Położony jest w województwie warmińsko - mazurskim, w powiecie iławskim na terenie gmin: Lubawa, Iława i miasta Iława, w powiecie nowomiejskim na terenie gmin: Kurzętnik, Nowe Miasto Lubawskie i miasta Nowe Miasto Lubawskie.

Zgodnie z § 4 ust. 1 Rozporządzenia Nr 50 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa,
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym,
- 3) realizacji inwestycji celu publicznego.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 powyżej nie dotyczy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r., w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397). po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska,
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które służą racjonalnej gospodarce leśnej, rolnej, łowieckiej lub rybackiej lub poprawie stanu środowiska, po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska,

Zakazy, o których mowa w pkt 4 i 5 powyżej nie dotyczą:

- 1) złóż kopalin udokumentowanych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej;
- 2) złóż kopalin udokumentowanych na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia- po uzgodnieniu sposobu rekultywacji z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody na etapie wydawania koncesji na wydobywanie kopalin.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy:

- 1) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych;
- 2) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu;
- 3) wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani, po uzgodnieniu z wojewodą.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia.

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU POJEZIERZA IŁAWSKIEGO – WSCHÓD

Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego – Wschód został ustanowiony na mocy rozporządzenia nr 48 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 2 lipca 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego – Wschód (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz z 2008r., Nr 108, poz. 1830).

Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego - Wschód zajmuje powierzchnię 2.062,5 ha. Położony jest w województwie warmińsko - mazurskim, w powiecie iławskim na terenie gminy Zalewo.

Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia nr 48 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 2 lipca 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego – Wschód wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) realizacji inwestycji celu publicznego.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 powyżej nie dotyczy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r., w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397). po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska;
- 2) 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które służą racjonalnej gospodarce leśnej, rolnej, łowieckiej lub rybackiej lub poprawie stanu środowiska, po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Zakazy, o których mowa pkt 4 i 5 powyżej nie dotyczą:

- 1) złóż kopalni udokumentowanych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej;
- 2) złóż kopalni udokumentowanych na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia - po uzgodnieniu sposobu rekultywacji z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody na etapie wydawania koncesji na wydobywanie kopalni.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy:

- 1) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych;

- 2) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu;
- 3) wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych – w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani, po uzgodnieniu z wojewodą.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie narusza ustaleń obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Liwy

Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Liwy został ustanowiony na mocy uchwały Nr XII/204/11 Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 29 listopada 2011 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Liwy (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz z 2011r., Nr 200, poz. 2897).

Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Liwy zajmuje powierzchnię 1933,5 ha. Położony jest w województwie warmińsko - mazurskim, w powiecie iławskim na terenie gminy Susz.

Zgodnie z § 5 ust. 1 uchwały Nr XII/204/11 Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 29 listopada 2011 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Liwy wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) realizacji inwestycji celu publicznego.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 powyżej nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

Zakazy, o których mowa w pkt 4 i 5 powyżej nie dotyczą:

- 1) złóż kopalin udokumentowanych przez Skarb Państwa do dnia 22 maja 2008 r. tj. dnia wejścia w życie rozporządzenia nr 35 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Liwy (Dz. Urz. Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 71, poz. 1361), których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej;
- 2) złóż kopalin udokumentowanych na potrzeby lokalne o powierzchni do 2 ha i wydobywaniu nie przekraczającym 20 000 m³/rok na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 22 maja 2008 r. tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia nr 35 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Liwy (Dz. Urz. Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 71, poz. 1361).

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy:

- 1) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych;
- 2) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu;
- 3) wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych – w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.

Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego

Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego został ustanowiony na mocy rozporządzenia nr 26 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz z 2008r., Nr 70, poz. 1342).

Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego zajmuje powierzchnię 1.463,0 ha. Położony jest w województwie warmińsko - mazurskim, w powiecie iławskim na terenie gminy Kisielice:

Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia nr 26 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Goryńskiego wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu

informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) realizacji inwestycji celu publicznego.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 powyżej nie dotyczy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r., w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397). po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska,
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które służą racjonalnej gospodarce leśnej, rolnej, łowieckiej lub rybackiej lub poprawie stanu środowiska, po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Zakazy, o których mowa w pkt 4 i 5 powyżej nie dotyczą:

- 1) złóż kopalni udokumentowanych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej;
- 2) złóż kopalni udokumentowanych na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia - po uzgodnieniu sposobu rekultywacji z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody na etapie wydawania koncesji na wydobywanie kopalni.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy

- 1) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych;

- 2) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu;
- 3) wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych - w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani, po uzgodnieniu z wojewodą.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel został ustanowiony na mocy rozporządzenia nr 144 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz z 2008r., Nr 178, poz. 2626).

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel zajmuje powierzchnię 5.254,1 ha. Położony jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie nowomiejskim w gminach: Nowe Miasto Lubawskie i Grodziczno, w powiecie iławskim na terenie gmin: Iława i Lubawa.

Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia nr 144 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;

- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) realizacji inwestycji celu publicznego.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 powyżej nie dotyczy:

- 1) 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r., w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397). po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska,
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które służą racjonalnej gospodarce leśnej, rolnej, łowieckiej lub rybackiej w celu poprawy stanu środowiska, po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska,

Zakazy, o których mowa w pkt 4 i 5 powyżej nie dotyczą:

- 1) złóż kopalin udokumentowanych przez Skarb Państwa do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej;
- 2) złóż kopalin udokumentowanych na potrzeby lokalne o powierzchni do 2 ha i wydobywaniu nie przekraczającym 20 000 m³/rok na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia - po uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody na etapie wydawania koncesji na wydobywanie kopalin.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy:

- 1) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych;
- 2) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu;
- 3) wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych – w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani, po uzgodnieniu z wojewodą.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy ustaleń obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzonych projektów planów w stosunku do których zawiadomiono o terminie wyłożenia tych planów do publicznego wglądu, ale postępowanie nie zostało zakończone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia.

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU WZGÓRZ DYLEWKICH

Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Dylewskich został ustanowiony na mocy rozporządzenia nr 113 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 3 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Dylewskich (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz z 2008r., Nr 176, poz. 2581).

Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Dylewskich zajmuje powierzchnię 14.483,2 ha. Położony jest w województwie warmińsko - mazurskim, w powiecie ostródzkim na terenie

gmin: Ostróda, Grunwald, Dąbrówno, Ostróda, i miasta Ostróda, w powiecie iławskim na terenie gminy Lubawa, w powiecie Nowe Miasto Lubawskie na terenie gminy Grodziczno.

Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia nr 113 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 3 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Dylewskich wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.1);
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) realizacji inwestycji celu publicznego.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 powyżej nie dotyczy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r., w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397). po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska,
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które służą racjonalnej gospodarce leśnej, rolnej, łowieckiej lub rybackiej w celu poprawy stanu środowiska, po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska,

Zakazy, o których mowa w pkt 4 i 5 powyżej nie dotyczą:

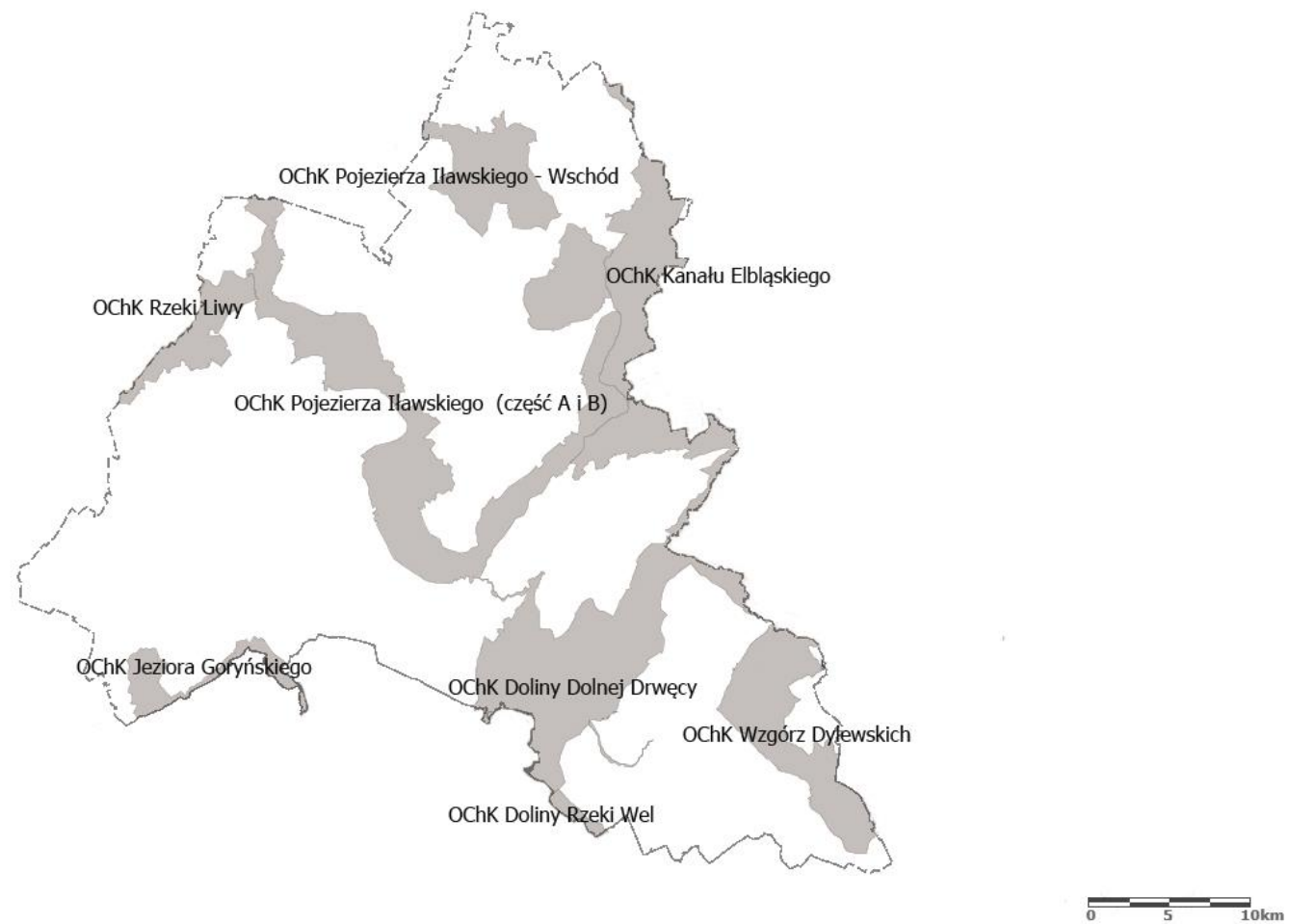
- 1) złóż kopalin udokumentowanych przez Skarb Państwa do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej;
- 2) złóż kopalin udokumentowanych na potrzeby lokalne o powierzchni do 2 ha i wydobywaniu nie przekraczającym 20 000 m³/rok na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia - po uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody na etapie wydawania koncesji na wydobywanie kopalin.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy:

- 1) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych;
- 2) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu;
- 3) wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych – w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani, po uzgodnieniu z wojewodą.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8 powyżej nie dotyczy ustaleń obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzonych projektów planów w stosunku do których zawiadomiono o terminie wyłożenia tych planów do publicznego wglądu, ale postępowanie nie zostało zakończone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia.

Rys. 6 Obszary chronionego krajobrazu położone na terenie powiatu iławskiego

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

EkoKoncept s.c., lipiec 2013 r.

3.1.8.5. Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przechowywania (ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Dz. U. z 2009 r Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.).

„Jezioro Łajskie”

Został powołany rozporządzeniem Nr 40 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Jezioro Łajskie” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105, poz. 1673). Użytek ekologiczny zajmuje powierzchnię 8,83 ha, położony jest na terenie gminy Iława, na południe od miasta Iława, przy trakcie kolejowym Gdańsk-Warszawa.

Szczególnym celem ochrony użytku ekologicznego, jest zachowanie jeziora oligotroficznego, które stanowi korzystny biotop dla wielu gatunków roślin chronionych i ptaków.

„Jezioro Kociołek”

Został powołany rozporządzeniem Nr 62 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Kociołek” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105, poz. 1695). Użytek ekologiczny stanowi obszar śródleśnego jeziora Kociołek o powierzchni 0,36 ha położony na terenie gminy Iława.

Szczególnym celem ochrony użytku ekologicznego, jest zachowanie ostoi wielu rzadkich gatunków roślin wodnych, bagiennych i torfowiskowych oraz ptaków wodno-błotnych.

„Jezioro Plajtek Mały”

Został powołany rozporządzeniem Nr 64 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Plajtek Mały” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105, poz. 1697). Użytek ekologiczny stanowi obszar śródleśnego jeziora o powierzchni 4,02 ha położony na terenie gminy Iława.

Szczególnym celem ochrony użytku ekologicznego, jest zachowanie ostoi wielu rzadkich gatunków roślin wodnych, bagiennych i torfowiskowych oraz ptaków wodno-błotnych.

„Jezioro Plajtek Duży”

Został powołany rozporządzeniem Nr 63 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Plajtek Duży” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105, poz. 1696). Użytek ekologiczny stanowi obszar śródleśnego jeziora o powierzchni 9,45 ha położony na terenie gminy Iława.

Szczególnym celem ochrony użytku ekologicznego, jest zachowanie ostoi wielu rzadkich gatunków roślin wodnych, bagiennych i torfowiskowych oraz ptaków wodno-błotnych.

„Jezioro Czarne”

Został powołany rozporządzeniem Nr 33 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Jezioro Czarne” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 105, poz. 1666). Użytek ekologiczny stanowi obszar śródleśnego jeziora o powierzchni 1,12 ha położony na terenie gminy Iława.

Szczególnym celem ochrony użytku ekologicznego, jest zachowanie ostoi wielu rzadkich gatunków roślin wodnych, bagiennych i torfowiskowych oraz ptaków wodno-błotnych.

3.1.8.6. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Na terenie powiatu iławskiego ustanowiono jeden zespół przyrodniczo-krajobrazowy. Położony jest on na terenie gminy Lubawa i częściowo na terenie gminy Grodziczno i obejmuje jezioro Zwiniarz i okolice o powierzchni ok. 151 ha. Zespół ten został ustanowiony na mocy rozporządzenia Nr 17 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo - krajobrazowego Jeziora Zwiniarz (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2007 r. Nr 93, poz. 1390) zmienione rozporządzeniem Nr 39 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 18 grudnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2007 r. Nr 201, poz. 2599).

Szczególnym celem ochrony zespołu przyrodniczo-krajobrazowego jest zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów otwartych otaczających jezioro Zwiniarz.

Rys. 7 Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Zwiniarz

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

3.1.8.7. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie (ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Dz. U. z 2013 r, poz. 627 z późn. zm.).

Tabela 11. Pomniki przyrody na terenie powiatu iławskiego.

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokośćm	Lokalizacja	Rok uznania
GMINA IŁAWA						
1	36	cis pospolity <i>Taxus baccata</i> - 4 szt.	40	2,8	L-ctwo Rożek oddz 296 (1962)	Rlb-16/36/52 29.12.1952 r.
2	41	cis pospolity <i>Taxus baccata</i> - 3 szt.	30	3,5	L-ctwo Rożek oddz. 297 (1962)	Rlb-16/41/52 29.12.1952 r.
3	134	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	325	25	N-ctwo Iława, L-ctwo Papiernia oddz. 274 (1963)	Rlb-16/134/52 29.12.1952 r.
4	135	sosna pospolita <i>Pinus sihestris</i> - 2 szt., dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 2 szt.	280;340 310;365	26;29 25;30	N-ctwo Iława, L-ctwo Smolniki oddz. 144a (1963) L-ctwo Smolniki oddz. 145a,b (1963)	Rlb-16/13 5/52 29.12.1952 r.
5	137	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	330	19	N-ctwo Iława, L-ctwo Radomno oddz. 127c (1963)	Rlb-16/137/52 29.12.1952 r.
6	138	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 2 szt.	370 385	26; 30	N-ctwo Iława, L-ctwo Radomno oddz. 69f, 54c(1963)	Rlb-16/13 8/52 29.12.1952 r.
7	215	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	585	28	N-ctwo Iława, m. Segnowy, pole p. Sitnika	Orzec. Nr Lb-215/57 Prez. WRN w Olsztynie z 29.05.57 r.
8	216	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	425	27	N-ctwo Iława, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962)	Orzec. Nr Lb-216/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
9	217	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	425	29	N-ctwo Iława, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962)	Orzec. Nr Lb-217/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
10	218	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	510	27	N-ctwo Iława, L-ctwo Rydzewo oddz. 129 (1962)	Orzec. Nr Lb-218/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
11	221	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	430	23	N-ctwo Iława, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962)	Orzec. Nr Lb-221/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
12	222	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	410	30	N-ctwo Iława, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962)	Orzec. Nr Lb-222/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
13	223	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	450	24	N-ctwo Iława, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962)	Orzec. Nr Lb-223/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
14	224	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	500	25	N-ctwo Iława, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962)	Orzec. Nr Lb-224/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
15	225	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	560	24	N-ctwo Iława, L-ctwo Rydzewo oddz. 202 (1962)	Orzec. Nr Lb-225/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
16	226	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	575	25	N-ctwo Iława, L-ctwo Rydzewo oddz. 183a (1962), 200modrz. Oszy	Orzec. Nr Lb-226/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
17	227	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	645	30	N-ctwo Iława, L-ctwo Rydzewo oddz. 189 (1962), nad jez. Szybarskim 100m od rz. Oszy	Orzec. Nr Lb-227/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
18	234	„Aleja Napoleona”-ok. 100 sosen	50-380	10-25	N-ctwo Iława, przy drodze gruntowej z Szybarka na N od szosy Iława-Susz	Orzec. Nr Lb-234/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.57 r.
19	343	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	655	30	L-ctwo Rydzewo oddz. 183a (1962), 400 modrz. Oszy	Nr 343/68 26.06.1968 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokośćm	Lokalizacja	Rok uznania
20	366	sosna pospolita <i>Pinus sihestris</i>	310	32	L-ctwo Rożek oddz. 267d (1972)	Nr 366/75 17.04.1975 r.
21	407	buk pospolity <i>Fagus syhatica</i> - 3 szt.	420-435	28-30	m. Rudzienice, park podworski	RGŻL-op-407/84 11.06.1984 r.
22	408	jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> , dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	370 360	27 29	m. Stanowo, park podworski	RGŻL-op-408/84 11.06.1984 r.
23	432	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	470	32	L-ctwo Gardyny, SW część oddz. 66g	RGŻL-op-432/84 11.06.1984 r.
24	433	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i> -2 szt.	420, 438	32	L-ctwo Gardyny, W część oddz. 80a	RGŻL-op-433/84 11.06.1984 r.
25	539	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 13 szt.	320-620	22	Skraj lasu przy drodze nadjeziornej z zamku w Szymbarku do ZR Kamionka (na pocz. pomnik nr 227, na końcu nr 343)	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 6, poz. 86 z 19.02.1991 r. Rozp. Nr 16 Woj. Olsztyńskiego z 11.02.1991 r.
26	540	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 3 szt.	350-500	22	m. Szymbark, b. Park, N od szpaleru - pomnika nr 539	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 6, poz. 86 z 19.02.1991 r. Rozp. Nr 16 Woj. Olsztyńskiego z 11.02.1991 r.
27	541	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 3 szt.	350-500	22	Skraj pól i parku, przy drodze z Szymbarka do ZR Kamionka, N od pomnika nr 226	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 6, poz. 86 z 19.02.1991 r. Rozp. Nr 16 Woj. Olsztyńskiego z 11.02.1991 r.
28	542	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 6 szt.	350-565	22	m. Szymbark, przy drodze na skraju b. Parku, NW od pomnika nr 540	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 6, poz. 86 z 19.02.1991 r. Rozp. Nr 16 Woj. Olsztyńskiego z 11.02.1991 r.
29	561	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	400	25	Grunty w. Grudzień	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7, poz. 66 z 16.04.1992 r.
30	614	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> , grochodrzew	320 170	26 23	N-ctwo, blisko kempingu nadjez. GilWlk.,po E stronie drogi Makowo-Sąpy	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4 z 15.01.1993 r.
31	615	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> - aleja 38 szt.	225-380	21-23	Przy rozstajach dróg do Sąp, Makowa i Samborowa	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4 z 15.01.1993 r.
32	616	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> , buk pospolity <i>Fagus syhatica</i> - 36 szt., w tym 2 podwójne	365 290-490	29 29-30	700 m N od rozstajów dróg do Sąp, Makowa i Samborowa, po W stronie drogi, na skraju lasu po obu stronach cieku	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4 z 15.01.1993 r.
33	617	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - z rozległymi napływami korzeniowymi	535	25	40 m N od rozstajów dróg do Sąp, Makowa i Samborowa, po W stronie drogi	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4 z 15.01.1993 r.
34	827	jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	325	20	N-ctwo Ława, m. Szałkowo 36, posesja p. R. Grotmana	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 20 z poz. 202 z 08.09.1995 r.
35	961	Aleja 28 sztuk: lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> - 26 szt., dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> -2 szt.	550-305, 464-442	22-20	m. Gardzień, N-ctwo Ława, L- ctwo Srokowo oddz. 33	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 152, poz. 2513 z 27.12.2001 r.
36	962	Grupa 14 sztuk drzew: lipa drobnolistna-12 szt. <i>Tilia cordata</i> , klon zwyczajny- 2 szt. <i>Acer platanoides</i>	486-314, 280-254	23	m. Gardzień, N-ctwo Ława, fragment dawnej alei z Gardzienia do Szymbarka	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 152, poz. 2513 z 27.12.2001 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokośćm	Lokalizacja	Rok uznania
37	963	Grupa 6 sztuk drzew: lipa drobnolistna- 2 szt. <i>Tilia cordata</i> , buk pospolity-2 szt. <i>Fagus sylvatica</i> , klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> -2 szt.	409-318 395-337 324-263	22	m. Gardzień, N-ctwo Iława, w centrum wsi	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 152, poz. 2513 z 27.12.2001 r.
38	964	Grupa 8 sztuk drzew: dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> -3szt., lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> - 2 szt., brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i> -2 szt, klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>	492-365, 313-312, 280-248, 246	21-22, 25 23 23	m. Gardzień, N-ctwo Iława, w zachodniej części wsi, wzdłuż rowu	Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. Nr 152, poz. 2513 z 27.12.2001 r.
39	1259	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	416	26	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, na skarpie nad brzegiem Jeziora Jeziorak, 1 m od drogi asfaltowej	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
40	1260	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	403	26	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, na skarpie, 3 m od linii brzegowej Jeziora Jeziorak i 4 m od drogi asfaltowej	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
41	1261	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	415	25	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, na skarpie, 4 m od linii brzegowej Jeziora Jeziorak	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
42	1262	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	400	26	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, na skarpie, 3 m od Jeziora Jeziorak	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
43	1263	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	460	25	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, na skarpie, 3 m od drogi asfaltowej, 3 m od Jeziora Jeziorak	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
44	1264	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	380	25	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, 5 m od linii brzegowej Jeziora Jeziorak i 1 m od drogi asfaltowej	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
45	1265	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	350	25	oddz. 74 I leśnictwo Gardyny, 4 m od linii brzegowej Jeziora Jeziorak i 4 m od drogi asfaltowej	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
46	1266	jesion wyniosły <i>Fraxinus Excelsior</i> „Jesion Toeppena”	520	27	oddz. 73 k leśnictwo Gardyny, na skraju uprawy leśnej z zadrzewieniem rosnącym przy budynku gospodarczym w Samówku	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
47	1267	grab pospolity <i>Carpinus betulus</i>	238	24	oddz. 74 j leśnictwo Gardyny, na skraju uprawy leśnej z zadrzewieniem rosnącym przy budynku gospodarczym w Samówku	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
48	1268	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	474	27	oddz. 74 k leśnictwo Gardyny, na skarpie, 1 m od drogi asfaltowej	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
49	1276	Aleja: dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> -188 szt. grusza <i>Pyrus</i> -6szt. kasztanowiec <i>Aesculus</i> - 3 szt. lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> -23 szt. klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> -25 szt. wiąz górski <i>Ulmus gabra</i> -4 szt. inne gatunki-11 szt.	73-395 82-185 173-210 185-250 209-311 170	-	śródpolna aleja o długości ok. 3 km prowadząca z Kamionki w stronę Szymbarka, wzdłuż jeziora Szymbarskiego	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokośćm	Lokalizacja	Rok uznania
50	1277	Aleja: grab <i>Carpinus betulus</i> -39 szt. lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> -121 szt. olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> -11 szt. dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> -18 szt. inne gatunki-10 szt.	70-314 140-550 80-300 220-394 80-328	-	śródpolna droga z Gardzienia, od starego koryta Osy w kierunku Szymbarka do skraju lasu oddz. 94 A, leśnictwo Gardyny	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
51	1278	Aleja: dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> -6 szt. jesion <i>Fraxinus</i> -8 szt. klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> -12 szt. lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> -49 szt. osika <i>Populus tremula</i> -1 szt. inne gatunki - 3 szt.	60-360 40-320 50-260 90-400 420 40-200	-	aleja prowadząca do Szymbarka w kierunku wschodnim od szosy Iława - Susz do drzewostanu oddz. 180, nadleśnictwo Iława, obr. Iława	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
52	1279	Aleja: dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> -7 szt. klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> -24 szt. lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> -25 szt. olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> -8 szt. wierzba <i>Salix sp.</i> -2 szt.	70-290 40-290 40-340 100-340 150-240	-	aleja od lasu oddz. 94 nadl. Iława, leśnictwo Gardyny w kierunku północno -zachodnim do szosy Iława -Susz	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
53	1280	Aleja: dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> -32 szt. jesion <i>Fraxinus</i> -14 szt. kasztanowiec <i>Aesculus</i> -6 szt. klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> -93 szt. lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> -51 szt. wiąz górski <i>Ulmus gabra</i> -9 szt. wierzba <i>Salix sp.</i> - 20 szt. grab <i>Carpinus</i> -3 szt. olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> -4 szt. topola <i>Populus</i> - 1 szt. inne gatunki-6 szt.	30-413 50-310 200-320 50-44 40-490 10-130 80-400 150-250 220-320 410 70-240	-	aleja śródpolna od Szymbarka w kierunku południowo - wschodnim do szosy Iława - Susz	Dz. Urz. Woj. Warmi. - Maz. Nr 73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
54	1290	modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	340	33	w oddz. 265 n leśnictwo Śliwa, 24 m od drogi prowadzącej od szosy Boreczno - Urowo do Mózgowa oddz. 147 f, przy drodze	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 73,poz. 1153 z 23.05.2007 r.
GMINA KISIELICE						
55	256/9 6	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	590	26	N-ctwo Susz, L-ctwo Kisielice, oddz. 228d	Rozp. Nr 8/96 Woj. Elbląskiego z 31.12.1996 r.
56	257/9 6	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	370	32	N-ctwo Susz, L-ctwo Kisielice, oddz. 228k	Rozp. Nr 8/96 Woj. Elbląskiego z 31.12.1996 r.
57	32/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	336	25	w. Jędrzychowo, przy boisku sportowym	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
58	33/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	334	22	w. Kantowo, po prawej stronie drogi od Kisielic, 700 od Kantowa	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
59	34/98	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	423	20	w. Klimy, po prawej stronie drogi z Klim do Kisielic	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokośćm	Lokalizacja	Rok uznania
60	35/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	378	22	w. Limża, po lewej stronie drogi do Pław Wlk., 250 m od Limży	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
61	36/98	klon pospolity <i>Acer platanoides</i>	278	19	w. Limża, po lewej stronie drogi do Pław Wlk., 300 m od Limży	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
62	37/98	klon pospolity <i>Acer platanoides</i>	258	18	w. Limża, po prawej stronie drogi do Pław Wlk., 350 m od Limży	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
63	38/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	331	21	w. Limża, po prawej stronie drogi do Pław Wlk., 700 m od Limży	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
64	39/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 4 szt.	248-320	22	w. Limża, w parku nad rz. Gardęgą	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
65	40/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 3 szt.	345-440	24	w. Limża, w parku w pobliżu starego cmentarza	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
66	41/98	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i> - 3 szt.	320-361	23	w. Łęgowo, przy kościele	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
67	42/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 3 szt.	325-362	22	w. Łęgowo, przy kościele	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
68	43/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> podwójny	660	20	w. Łęgowo, w parku na S od dużego stawu	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
69	44/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	423	20	w. Łęgowo, w parku na S od dużego stawu	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
70	45/98	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	347	25	w. Łęgowo, w parku na W od dykcji Zakładu Rolnego	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
71	46/98	Aleja 29 szt.: dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	145-303	18-22	w. Łęgowo, wzdłuż drogi na N od dużego stawu	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
72	47/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	344	22	N-ctwo Susz, L-ctwo Kisielice, oddz. 231d	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
73	48/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 2 szt.	363, 385	22	w. Ogrodzieniec, przy drodze dzielącej park od lasu	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
74	49/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	420	22	w. Ogrodzieniec, przy kapliczce na zakręcie drogi do Jędrychowa, 400 m odOgrodzieńca	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
75	50/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	349	22	w. Pławy Wlk., w parku między runiami dworku a stawem	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
76	51/98	jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	273	24	w. Pławy Wlk., w parku między runiami dworku a stawem	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
77	52/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	425	22	w. Trupel (kolonia), po lewej stronie drogi Trupel-Szwarcenewo	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
78	53/98	topola czarna <i>Populus nigra</i>	617	28	w. Trupel, przy budynku nr 39	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
79	54/98	wierzba <i>Salix</i>	422	15	w. Wałdowo, po lewej stronie drogi polnej Wałdowo-Podlasek	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
80	55/98	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	310	23	w. Wałówko, w parku w pobliżu ruin	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokośćm	Lokalizacja	Rok uznania
GMINA LUBAWA						
81	67	głaz- granit szaroróżowy	450	0,6	N-ctwo Olsztynek, L-ctwo Napromek oddz. 180 (1965), ok. 50M	Rlb-16/67/52 29.12.1952 r.
82	68	głaz- granit szary	660	0,9	N-ctwo Olsztynek, L-ctwo Napromek oddz. 180 (1965), szczyt wzgórza 150m SW od L-ctwa	Rlb-16/68/52 29.12.1952 r.
83	277	głaz- granitognejs szaroróŚowy	1050	1,5	1 km E od Złotowa, na S skraju lasu	R.XII.277/61 27.11.1961 r.
84	389	jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	390	27	E skraj wsi Napromek, przy drodze	RGŚL-op-389/84 11.06.1984 r.
85	528	cis pospolity <i>Tacus baccata</i>	60	4	W ruinach zamku w Lubawie	Zarz. Nr 16 Woj. Olsztyńskiego z dnia 11.02.1991 r.
86	919	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	443	-	L-ctwo Biała Góra, oddz. 302	Uchwała Nr XXI/133/97 Rady Gminy w Lubawie 1997 r.
87		Głaz narzutowy „Janek”	610	240	Miejscowość Rumienica na działce nr 45 obręb Rumienica	Uchwała nr XVI/104/12 Rady Gminy Lubawa z dnia 31 maja 2012r.
GMINA SUSZ						
88	231/5 7	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	350	28	N-ctwo Susz, L-ctwo Susz, oddz. 23g	Orzec. Nr Lb 231/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.1957 r.
89	232/5 7	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	320	22	N-ctwo Susz, L-ctwo Susz, oddz. 23g	Orzec. Nr Lb 232/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.1957 r.
90	229/5 7	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	525	25	N-ctwo Susz, L-ctwo Susz, oddz. 48c	Orzec. Nr Lb 229/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.1957 r.
91	230/5 7	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	430	21	przy szosie Iława-Susz, obok zabudowań PGR Ulnowo	Orzec. Nr Lb 230/57 Prez. WRN w Olsztynie z 24.05.1957 r.
92	181/9 3	świerk pospolity <i>Picea abies</i> - 2 szt.	295, 330	31, 32	w. Kamieniec- na cmentarzu	Rozp. Nr 14/93 Woj. Elbląskiego z 27.12.1993 r.
93	182/9 3	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 2 szt.	430, 500	24, 25	w. Lipiny- w parku pałacowym	Rozp. Nr 14/93 Woj. Elbląskiego z 27.12.1993 r.
94	11/96	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	433	21	N-ctwo Susz, L-ctwo Kamieniec, oddz. 21h	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.
95	10/96	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	336	21	N-ctwo Susz, L-ctwo Kamieniec, oddz. 21h	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.
96	12/96	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	399	22	N-ctwo Susz, L-ctwo Kamieniec, oddz. 211g	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.
97	9/96	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	443	21	N-ctwo Susz, L-ctwo Kamieniec, oddz. 231a	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.
98	2/96	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	527	21	N-ctwo Susz, L-ctwo Zieleń, oddz. 272f	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.
99	1/96	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	496	20	N-ctwo Susz, L-ctwo Zieleń, oddz. 272f	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokośćm	Lokalizacja	Rok uznania
100	4/96	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	556	24	N-ctwo Susz, L-ctwo Zieleń, oddz. 286c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.
101	6/96	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	440	19	N-ctwo Susz, L-ctwo Zieleń, oddz. 286c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.
102	7/96	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	380	18	N-ctwo Susz, L-ctwo Zieleń, oddz. 286c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.
103	5/96	dąb szypułkowy <i>Quercus rober</i>	377	25	N-ctwo Susz, L-ctwo Zieleń, oddz. 286c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.
104	3/96	dąb szypułkowy <i>Quercus rober</i>	377	23	N-ctwo Susz, L-ctwo Zieleń, oddz. 286c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.
105	8/96	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	377	21	N-ctwo Susz, L-ctwo Zieleń, oddz. 286c	Rozp. Nr 1/96 Woj. Elbląskiego z 22.01.1996 r.
106	209/9 8	dąb szypułkowy <i>Quercus rober</i>	445	28	w. Bałszyce, po prawej stronie drogi do Kisielic, naprzeciw parku	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
107	210/9 8	świerk pospolity <i>Picea abies</i>	350	30	w. Bałszyce, w parku	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
108	211/9 8	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	400	25	w. Bronowo, po prawej stronie drogi do Prabut, 100 m za tablicą miejscowości	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
109	212/9 8	klon pospolity <i>Acer platanoides</i>	450	25	w. Falknowo, po prawej stronie szosy do Susza, 600 m za wsią	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
110	213/9 8	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	480	24	w. Kamieniec, przy L-ctwie Kamieniec oddz. 260	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
111	214/9 8	dąb szypułkowy <i>Quercus rober</i>	445	24	w. Kamieniec, przy L-ctwie Kamieniec oddz. 260	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
112	215/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	640	24	w. Kamieniec, w alei lipowej na W od pałacu	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
113	216/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	615	22	w. Kamieniec, w alei lipowej na W od pałacu	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
114	217/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	520	18	w. Kamieniec, w alei lipowej na W od pałacu	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
115	218/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	500	19	w. Kamieniec, w alei lipowej na W od pałacu	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
116	219/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	475	17	w. Kamieniec, w alei lipowej na W od pałacu	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
117	220/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	445	20	w. Kamieniec, w alei lipowej na W od pałacu	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
118	221/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	415	19	w. Kamieniec, w alei lipowej na W od pałacu	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
119	222/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	380	19	w. Kamieniec, w alei lipowej na W od pałacu	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
120	223/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	600	17	w. Kamieniec, w alei lipowej, po W stronie jez. Gaudy	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
121	224/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	675	19	w. Kamieniec, w kierunku jez. Gaudy	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokośćm	Lokalizacja	Rok uznania
122	225/9 8	kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i>	445	24	w. Kamieniec, w parku przypałacowym	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
123	226/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	465	26	w. Kamieniec, w parku przypałacowym	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
124	227/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	400	26	w. Kamieniec, w parku przypałacowym	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
125	228/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	370	26	w. Kamieniec, w parku przypałacowym	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
126	229/9 8	topola biała <i>Populus alba</i>	380	30	w. Różanka, po prawej stronie drogi do Babięt (w zadrzewieniu na końcu wsi)	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
127	230/9 8	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	335	27	w. Różanka, po prawej stronie drogi do Babięt, 400 m za wsią	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
128	231/9 8	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	380	23	w. Ulmowo, po lewej stronie szosy do Iławy, 300 m za wsią	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
129	232/9 8	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	442	27	w. Ulmowo, po lewej stronie szosy do Kamieńca, ok. 1 km za wsią	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
130	233/9 8	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	380	28	w. Ulmowo, po lewej stronie szosy do Iławy, przy tablicy miejscowości	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
131	208/9 8	tulipanowiec amerykański <i>Liriodendron tulipifera</i> - 2 szt.	260, 260	25, 25	m. Susz, ul. Słowiańska, przy plebanii Parafii Św. Rozalii	Rozp. Nr 13/98 Woj. Elbląskiego z 28.12.1998 r.
132	1281	Grupa drzew: dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> -9 szt. wiąz górski <i>Ulmus gabra</i> -2 szt. jesion wyniosły <i>Fraxinus Excelsior</i> - 12 szt. klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> -4 szt. buk purpurowy <i>Fagus sylvatica</i> "Purpurea"-1 szt. grab <i>Carpinus</i> -1 szt.	294-443 224, 328 230-373 262-338 373 230	-	park w Suszu na grodzisku nad jeziorem Suskim	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokośćm	Lokalizacja	Rok uznania
133	1282	Aleja: dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> -42 szt. głóg <i>Crataegus</i> -7 szt. grusza <i>Pyrus</i> -13 szt. jabłoń <i>Malus</i> -13 szt. klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> -6 szt. lipa <i>Tilia</i> -212 szt. osika <i>Populus tremula</i> -16 szt. inne gatunki-10 szt.	50-230 50-80 30-180 60-170 80-180 70-590 60-180 50-240	-	śródpolna aleja łącząca miejscowości Zieleń i Olbrachtowo	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
134	1283	Aleja: lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> -63 szt. klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> -2 szt. sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> -2 szt. wiąz górski <i>Ulmus gabra</i> -5 szt. grusza <i>Pyrus</i> -1szt.	50-420 230-400 160-280 80-310 100	-	śródpolna aleja prowadząca od miejscowości Kamieniec w kierunku północnowschodnim do lasu, w części przylegająca do południowego skraju oddz. 261 leśnictwo Kamieniec, nadl. Susz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
135	1284	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> „Gospoda Lipa”	310	18	oddz. 189 c leśnictwo Jeziorno w pobliżu strumienia łączącego jezioro Modre z jeziorem Czerwica, przy leśnej drodze (po południowej stronie) prowadzącej wzdłuż południowego brzegu jeziora Czerwica	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
136	1285	2 dęby szypułkowe <i>Quercus robur</i> „Dęby Graniczne	593, 322	23 25	oddz. 189 c leśnictwo Jeziorno, skarpa brzegowa jeziora Czerwica ok. 100 m na wschód od ujścia strumienia wpadającego do Czerwicy z jeziora Modrego i Głębokiego	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
137	1286	2 klony zwyczajne <i>Acer platanoides</i> „Klonowa Brama”	255, 270	17; 18	oddz. 198 i leśnictwo Szwałewo, miejscowość Solniki przy drodze leśnej z Siemian do Januszewa	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
138	1287	dąb czerowny <i>Quercus rubra</i> „Solnicki Dąb	319	19	północno-wschodni brzeg jeziora Głębokiego	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
139	1288	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> „Cmentarny Dąb”	292	26	oddz. 174 d leśnictwo Szwałewo, na zakręcie drogi leśnej ok. 100 m od drogi oddziałowej pomiędzy oddz. 174 i 198	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokośćm	Lokalizacja	Rok uznania
GMINA ZALEWO						
140	430	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	585	25	L-ctwo Piekło oddz. 253	RGŚL-op-430/84 11.06.1984 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
141	486	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 2 szt.	440; 530	24, 27	L-ctwo Piekło, E skraj zrębu i oddz. 210	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
142	487	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	520	30	Pole PSK Płękity N od Jaškowa, 50m od lasu (oddz. 204)	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
143	514	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 2 szt.	375; 390	23	N-ctwo Miłomłyn, L-ctwo Piekło oddz. 254a, na skraju lasu przy szosie Bynowo- Wielowieś	Zarz. Nr 21 Woj. Olsztyńskiego 08.03.1989 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r
144	515	dąb szypułkowy <i>Quercus rober</i>	585	32	N-ctwo Miłomłyn, L-ctwo Piekło oddz. 253a	Zarz. Nr 21 Woj. Olsztyńskiego 08.03.1989 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
145	516	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	470	29	N-ctwo Miłomłyn, przy drodze Jaškowo-Młynki, oddz. 206a	Zarz. Nr 21 Woj. Olsztyńskiego 08.03.1989 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
146	532	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 3 szt.	480-530	21	L-ctwo Piekło oddz. 201b,c - W skraj lasu i jeden w lesie 80 m dalej	Zarz. Nr 16 Woj. Olsztyńskiego z dnia 11.02.1991 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
147	533	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 5 szt.	320-400	21	m. Jaškowo, E skraj lasu, oddz. 207	Zarz. Nr 16 Woj. Olsztyńskiego z dnia 11.02.1991 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
148	534	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 4 szt.	300-560	22	m. Jaškowo, E skraj lasu, oddz. 207d	Zarz. Nr 16 Woj. Olsztyńskiego z dnia 11.02.1991 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
149	535	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	470	21	m. Jaškowo, E skraj lasu, oddz. 207a	Zarz. Nr 16 Woj. Olsztyńskiego z dnia 11.02.1991 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
150	626	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> platan	390 360	28 26	wśród zabudowy przypałacowej ZR Bądk	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4, 1993 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokośćm	Lokalizacja	Rok uznania
151	843	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i> - 3 km alei śródpolnej 207 szt., w tym 29 pomnikowych	270-475	15-20	N-ctwo Miłomłyn, Wielowieś-Jaśkowo	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 20, poz. 202 1995 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
152	844	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 27 szt., lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> - 6 szt.	205- 505	15-22	N-ctwo Miłomłyn, szpaler przy drodze gruntowej od jez. Piekietko do alei- pomnika Nr 843	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 20, poz. 202 1995 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
153	845	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 4 szt.	340- 490	24-28	N-ctwo Miłomłyn, m. Urowo, łąka przy szkole	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 20, poz. 202 1995 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
154	846	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	550	25	N-ctwo Miłomłyn, nad zat. Kraga, 250 m S od wylotu kan. Iławskiego	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 20, poz. 202 1995 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
155	1269	Aleja: lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> -39 szt. głóg <i>Crataegus</i> -2 szt. jesion <i>Fraxinus</i> -9 szt. grab <i>Carpinus</i> -1 szt. dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> -6 szt. jabłoń <i>Malus</i> -3 szt.	101-380 42-44 98-155 220 64-208 106-138	-	śródpolna aleja odchodząca od gruntowej drogi Zalewo- Sadławki w kierunku Bądek do zabudowań Folwark	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
156	1270	Aleja dębów szypułkowych <i>Quercus robur</i> -99 szt.	132-314	-	śródpolna aleja odchodząca z Bądek na zachód do zabudowań Folwark	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
157	1271	Grupa 12 dębów szypułkowych <i>Quercus robur</i>	220-322	-	śródpolna kępa rosnąca wzdłuż nieużytku przy zabudowaniach Folwark	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
158	1272	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> „Pomieliński dąb”	572	28	wschodni brzeg Jeziora Jeziorak na południe od wyspy Czaplak	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
159	1273	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> „Ewingus”	392	26	ul. Sienkiewicza 3 w Zalewie	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r. Dz. Urz. Woj. Warm- Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokośćm	Lokalizacja	Rok uznania
160	1274	Aleja: brzoza <i>Betula</i> -34 szt. klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> -10 szt. lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> -34 szt. grab <i>Carpinus</i> -42 szt. dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> -12 szt. inne gatunki-6 szt.	106-225 120-416 146-535 108-271 80-160 99-300	-	śródpolna aleja z Gubławek do lasu w kierunku na Karpowo	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r. Dz. Urz. Woj. Warm-Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
161	1275	Aleja: dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> -6 szt. grusza <i>Pyrus</i> -2 szt. jabłoń <i>Malus</i> -3 szt. jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> -1 szt. jesion <i>Fraxinus</i> -10 szt. klon polny <i>Acer campestre</i> -1szt. klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> -27 szt. lipa <i>Tilia</i> -27 szt. osika <i>Populus tremula</i> -3 szt. wierzba <i>Salix</i> -1 szt.	150-350 70-180 80-110 230 40-360 f. krzew. 70-370 60-430 40-120 150	-	śródpolna aleja prowadząca z m. Polajny w kierunku Rudni do skrzyżowania ze starą drogą (obecnie zadrzewienie) odchodzącą na północ w kierunku kolonii Dobrzyki	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r. Dz. Urz. Woj. Warm-Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.
162	1289	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	426	25	oddz. 21 h nadleśnictwo Iława, obr. Drwęca, na terenie ośrodka wypoczynkowego „Chmielówka”	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r. Dz. Urz. Woj. Warm-Maz. poz 1118 z 27.03.2012 r.

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie (stan na lipiec 2013 r.)

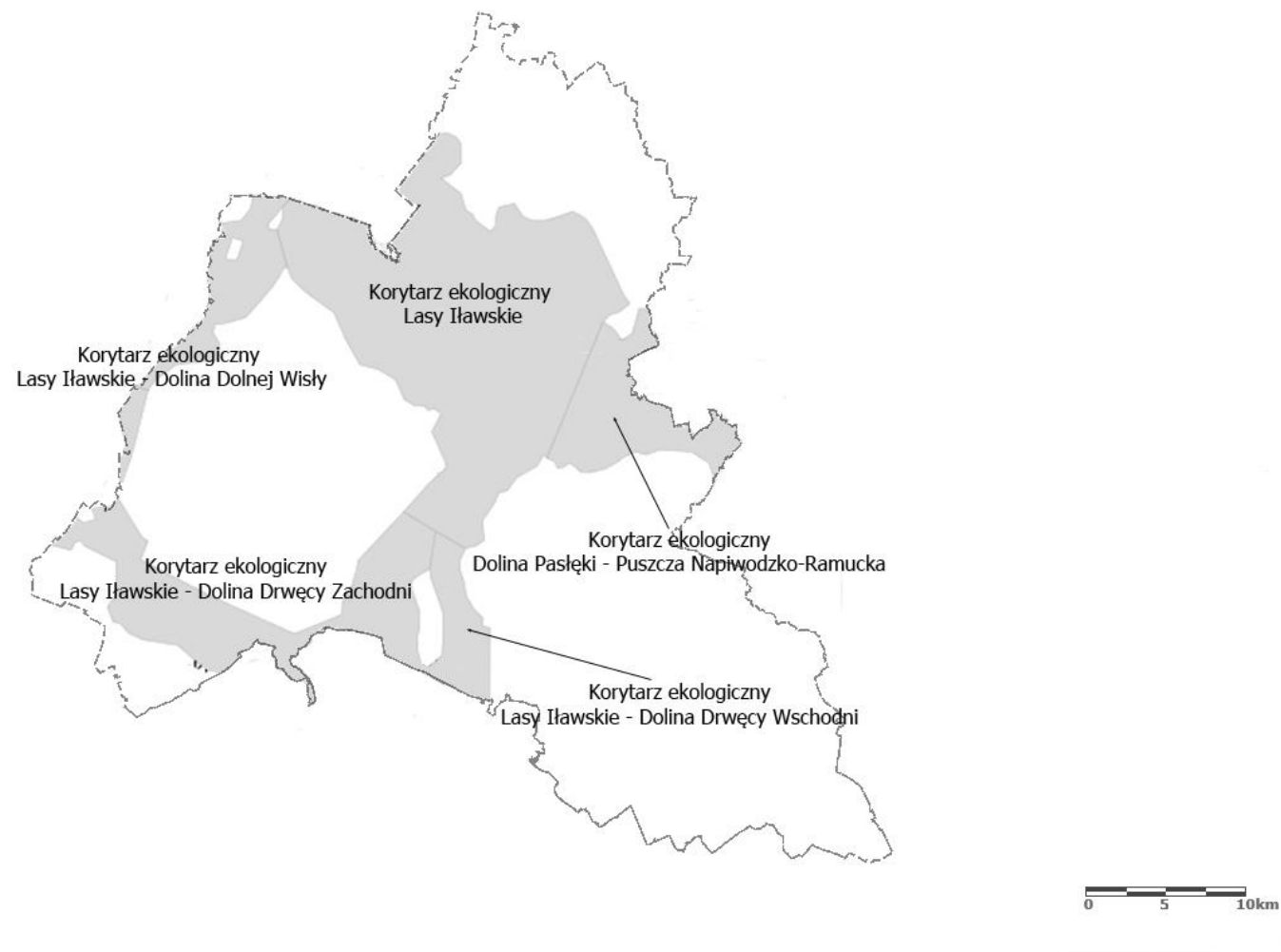
3.1.8.8. Korytarze ekologiczne

W 2005 roku na zlecenie Ministerstwa Środowiska został wykonany „Projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce”. Projekt ten został przygotowany w Zakładzie Badania Ssaków PAN w Białowieży we współpracy ze Stowarzyszeniem dla Natury "Wilk" oraz Muzeum i Instytutem Zoologii PAN.

Celem projektu było wytypowanie sieci obszarów, która zapewniłaby łączność ekologiczną w skali Polski, a także w skali międzynarodowej. Głównym zadaniem takiej sieci miało być umożliwienie przemieszczania się zwierząt i innych organizmów oraz przepływ genów przez terytorium całego kraju oraz pomiędzy poszczególnymi obszarami przyrodniczo-cennymi (w tym obszarami Natura 2000). W ramach projektu wyznaczono ciągłą sieć, obejmującą zarówno wszystkie ważne obszary przyrodnicze (obszary węzłowe), jak i korytarze łączące te obszary w jedną całość ekologiczną. Wyznaczoną w ten sposób sieć nazwano siecią korytarzy ekologicznych.

Poniżej zostały przedstawione korytarze ekologiczne znajdujące się na terenie powiatu iławskiego.

Rys. 8. Lokalizacja korytarzy ekologicznych na terenie powiatu iławskiego.

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

Korytarze zidentyfikowane na terenie powiatu iławskiego są częścią międzynarodowego korytarza Północnego łączącego Puszcze Augustowską, Knyszyńską i Białowieską na wschodzie z Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym na zachodzie. Korytarz ten przechodzi przez Dolinę Biebrzy, Puszcze Piską, Pojezierze Iławskie, Bory Tucholskie, Pojezierze Kaszubskie, Puszcze Koszalińską, Goleniowską i Wkrzańską, Lasy Krajeńskie, Wałęckie i Drawskie, Puszcze Gorzowską.

Korytarze ekologiczne odgrywają dużą rolę z punktu widzenia poprawy funkcjonowania środowiska przyrodniczego w każdej skali przestrzennej, od lokalnej do ponadregionalnej. Ich podstawowym celem jest zapewnienie warunków sprzyjających migracji organizmów, która może odbywać się na dwa sposoby. Pierwszy z nich polega na powolnym zasiedlaniu obszarów położonych w korytarzu ekologicznym i stopniowym, z pokolenia na pokolenie, przechodzeniu danej populacji do innych regionów. Tym sposobem migrują przeważnie rośliny lub niewielkie zwierzęta. Drugim sposobem jest traktowanie korytarza jako szlaku, przez który pojedyncze osobniki lub ich grupy przechodzą w celu szukania innych korzystnych siedlisk. Poza funkcją migracyjną i wzbogacania różnorodności biologicznej obszarów, korytarze ekologiczne pełnią również wiele innych zadań. Tworzą na przykład ostoje dla wielu gatunków zwierząt, które nie są przystosowane do środowiska otaczającego korytarze. Ponadto wytwarzają one barierę dla części szkodników oraz hamują oddziaływanie wiatru, zwiększają wilgotność i zatrzymują zanieczyszczenia powietrza. Stanowią również istotny element struktury przestrzeni przyrodniczej, pozwalający na łączenie w sieć obszarów cennych przyrodniczo, a tym samym umożliwiając funkcjonalne wzmacnianie systemu przyrodniczego.

3.1.9. Zabytki i krajobraz kulturowy, objęte istniejącą dokumentacją, w szczególności rejestrem lub ewidencją zabytków

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Na terenie powiatu iławskiego występują licznie stanowiska archeologiczne, w tym wpisane do rejestru zabytków oraz objęte ochroną konserwatorską. Wśród nich znajdują się stanowiska o własnej formie krajobrazowej (grodziska, kurhany, kopce, groble), stanowiska płaskie duże (cmentarzyska, osady) oraz stanowiska płaskie małe (ślady osadnicze).

Tabela 12. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu	Gmina
1.	Boreczno	Grodzisko Stożkowe	C-212	5 maja 1996	ZALEWO
2.	Dobrzyki	Osada Wczesnożelazna	C-041	14 listopada 1968	ZALEWO
3.	Duba	Grodzisko Pierścieniowe	C-140	18 października 1989	ZALEWO
4.	Galinowo	Osada Rybacka	C-056	29 listopada 1968	KISIELICE
5.	Gulb	Grodzisko Półwyzinne	C-048	22 listopada 1968	IŁAWA
6.	Gutowo	Grodzisko Wyżynne	C-058	26 kwietnia 1969	LUBAWA
7.	Iława	Grodzisko Średniowieczne	C-134	3 listopada 1986	IŁAWA
8.	Iława	Nawarstwienia Kulturowe Starego Miasta	C-161	31 sierpnia 1992	IŁAWA
9.	Janiki Wielkie	Grodzisko Wyżynne	C-042	18 listopada 1968	ZALEWO
10.	Łaseczno Małe	Kopiec Strażniczy	C-050	25 listopada 1968	IŁAWA
11.	Lubawa	Grodzisko Stożkowe	C-065	12 czerwca 1969	LUBAWA
12.	Lubawa	Nawarstwienia Kulturowe Starego Miasta Wraz Z Zamkiem	C-152	18 maja 1992	LUBAWA
13.	Łanioch	Grodzisko Średniowieczne Wyżynne	C-049	25 listopada 1968	IŁAWA
14.	Łodygowo Małe /PGR/	Grodzisko	C-055	29 listopada 1968	KISIELICE
15.	Łodygowo Małe /PGR/	Grodzisko	C-057	29 listopada 1968	KISIELICE
16.	Mozgowo	Kurhan	C-139	18 października 1989	ZALEWO
17.	Samplawa	Grodzisko	C-060	26 kwietnia 1969	LUBAWA
18.	Susz	Grodzisko Wyżynne	C-052	29 listopada 1968	SUSZ
19.	Urowo	Grodzisko	C-181	26 maja 1993	ZALEWO
20.	Wieprz	Kurhan Starożytny	C-204	2 lutego 1996	ZALEWO
21.	Wieprz	Cment. Kurhanowe (13 Ob.)	C-231	20 maja 1997	ZALEWO
22.	Wieprz	Grodzisko Wyżynne	C-040	14 listopada 1968	ZALEWO
23.	Zalewo	Nawarstwienia Kulturowe Starego Miasta	C-174	5 lutego 1993	ZALEWO

Tabela 13 Wykaz zabytków nieruchomych na terenie powiatu iławskiego

Lp.	Miejscowość	Ulica	Numer	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu	Gmina
	Bałoszyce			Zespół Rezydencjonalny	261/93	1 kwietnia 1993	SUSZ (obszar wiejski)
	Bałoszyce			Pałac	A-736/E	19 listopada 1967	SUSZ (obszar wiejski)
	Bałoszyce			Kościół P.W. Św. Rodziny	737/504/96	19 listopada 1967	SUSZ (obszar wiejski)
	Bądky			Zespół Dworsko - Parkowy	A-1420/O	5 maja 2004	ZALEWO (obszar wiejski)
	BIAŁA GÓRA			Most kolejowy	A-4593	4 kwietnia 2012	LUBAWA
	Boreczno		022	Dom - Pastorówka	A-1635/O	11 lutego 2002	ZALEWO
	Boreczno			Kościół Z Cmentarzem Przykościelnym	A-929/O	1 września 1968	ZALEWO (obszar wiejski)
	Byszwałd			Dzwonnica Przykościelna Z Najbliższym Otoczeniem	A-907/O	5 sierpnia 1968	LUBAWA
	Byszwałd			Kaplica Cmentarna	A-2537/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Byszwałd			Kościół Św Andrzeja Z Cmentarzem Przykościelnym	A-908/O	4 sierpnia 1968	LUBAWA
	Dajny			Założenie Parkowo Dworskie	A-4509	5 listopada 2002	ZALEWO
	Dobrzyki			Kościół Apostołów Piotra I Pawła Z Cmentarzem Przykościelnym	A-931/O	31 lipca 1968	ZALEWO (obszar wiejski)
	Fijewo			Założenie parkowe`	A-4487	7 grudnia 2007	LUBAWA
	Franciszkowo			Dwór	A-1160/O	18 maja 1968	IŁAWA
	Frednowy			Kościół Trójcy Przenajświętszej Wraz Z Cmentarzem Przykościelnym	A-726/O	16 listopada 1967	IŁAWA
	Gańdowo			Kościół Św Wojciecha	A-132/O	28 listopada 1949	IŁAWA
	Gardzien			Dawny park dworski	A-4457	16 lutego 2007	IŁAWA
	Girgajny			Park	A-1421/O	9 lutego 1978	ZALEWO (obszar wiejski)
	Girgajny			Budynki: D dworu spichlerza (2) wraz z rozplanowaniem przestrzennym folwarku oraz otoczeniem	A-4453	9 lutego 2007	ZALEWO
	Grabowo			Plebania	A-910/O	4 sierpnia 1968	LUBAWA
	Grabowo			Kościół Parafialny P.W. Nmp Z Cmentarzem Przykościelnym	A-909/O	5 sierpnia 1968	LUBAWA
	Grabowo			Ogrodzenie z rzeźbami, bramami i furtkami, cztery kaplice w tym ogrodzeniu oraz dzwonnica przy kosc. paraf. p.w. WNMP	A-4573	21 czerwca 2011	Lubawa
	Gubławki		10	Budynek Dawnego Dworu Wraz Z Najbliższym Otoczeniem	A-2224	9 lutego 2006	ZALEWO

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

	Iława	Broniewskiego		Wieża Ciśnień Kolejowa	A-1618/O	28 grudnia 1998	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława			Kościół Parafialny /Przemienienia/ Łącznie Z Wyposażeniem Wnętrza Oraz Fragm. Murów Miejskich	A-52	16 września 1949	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Dworcowa	003	Budynek Dworca Kolejowego	A-2282	16 sierpnia 2006	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława			Układ Urbanistyczny Starego Miasta	A-516/O	30 grudnia 1957	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława			Mury Obronne	A-590/O	7 marca 1961	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Kolejowa		Wieża Ciśnień Kolejowa	A-1619/O	28 grudnia 1998	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Jagiellończyka		Gazownia /Budynek Produkcyjny/	A-4299/O	2 listopada 1993	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Kościelna	001	Budynek plebani	A-4497	1 lutego 2008	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Niepodległości	004	Dom	A-1547/O	18 marca 1987	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Niepodległości	013B	Hala Miejska (Ob. Kino X Muza)	A-1989/O	30 grudnia 2002	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Niepodległości	004	Budynek mieszkalny-kamienica	A-4502	22 lutego 2008	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Ostródzka	002	Budynek mieszkalny-willa	A-4501	22 lutego 2008	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Sienkiewicza	010	Willa	A-1548/O	18 marca 1987	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Kościuski	006	Dom	A-1540/O	18 marca 1987	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Kościuski	002	Szkoła Podstawowa Nr 1	A-1538/O	18 marca 1987	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Kościuski	015	Dom	A-1543/O	18 marca 1987	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Kościuski	027	Kamienica	A-4356	17 listopada 2006	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Kościuski	014	Kamienica wraz z otoczeniem obejmującym działkę	A-4358	17 listopada 2006	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Kościuski	024	Zespół zabudowy młyna wraz z zabudową w postaci bud. mieszkalnego , wyposażeniem technicznym bud. prod.	A-4596	17 lipca 2012	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Jana III Sobieskiego		Stajnia-Wozownia	A-4281/O	11 października 1993	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Jana III Sobieskiego	012	Budynek D. młyna Ob. budynek magazynowo-usługowy, wraz z najbliższym otoczeniem Dz. nr 229/5, 229/9	A-4499	18 lutego 2009	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	Niepodległości	013	Ratusz	A-1534	9 listopada 1994	IŁAWA (gmina miejska)
	Iława	1 Maja		Wieża Ciśnień	A-1539/O	18 marca 1987	IŁAWA (gmina miejska)

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

Iława			Zespół peronów przy dworcu kolejowym w postaci zadaszeń oraz tunelu przejścia podziemnego z wyjściami na perony 1, 2, 3	A-4578	31 sierpnia 2011	IŁAWA (gmina miejska)
Iława	Dąbrowskiego	011	Bryła i elewacje budynku administracyjnego D. rzeźni miejskiej	A-4500	22 lutego 2008	IŁAWA (gmina miejska)
Iława	Wodna	2	Bryła i elewacje budynku administracyjnego stacji uzdatniania wody WODY	A-4498	4 lutego 2008	IŁAWA (gmina miejska)
Iława	Wyszyńskiego O		Bryła Kościoła p.w. Niepokalanego Poczęcia NMO wraz z pozostałościami od strony fasady oryginalnego ogrodzenia	A-4475	28 czerwca 2006	IŁAWA (gmina miejska)
Iława	Wyszyńskiego	31	Budynek D magazynu urzędu powiatowego	A-4581	18 października 2011	IŁAWA (gmina miejska)
Januszewo			Budynek Gospodarczy - Obecnie Kaplica	79/85	20 września 1985	SUSZ (obszar wiejski)
Januszewo			Pałac Wraz Z Otaczającym Parkiem	727/67/49 1/96	16 listopada 1967	SUSZ (obszar wiejski)
Jaškowo			Kościół Z Wyposażeniem Wnętrza 9ołtarz, Chór, 3 Nagrobki)	A-57/O	27 lipca 1949	ZALEWO (obszar wiejski)
Jaškowo			Zajazd	A-1183/O	20 maja 1968	ZALEWO (obszar wiejski)
Jaškowo			Dom K. Zajazdu	A-934/O	31 lipca 1968	ZALEWO (obszar wiejski)
Jaškowo			Pałac, Park, Stare Budynki Majątkowe	A-58/O	18 lipca 1949	ZALEWO (obszar wiejski)
Jaškowo			Oficina Pałacowa	A-865/O	18 sierpnia 1968	ZALEWO (obszar wiejski)
Jaškowo			Park	A-1377/O	23 grudnia 1991	ZALEWO (obszar wiejski)
Kamieniec		001	Dom	A-741/E	19 listopada 1967	SUSZ (obszar wiejski)
Kamieniec			Pałac Wraz Z Pawilonem W Parku, Bramami Wjazdowymi I Parkiem Krajobrazowym	K/47	4 maja 1959	SUSZ (obszar wiejski)
Kamieniec			Kościół P.W. Matki Boskiej Królowej Świata Wraz Z Wyposażeniem	K/46/57/5 59/98	22 marca 1957	SUSZ (obszar wiejski)
Kamieniec			Spichlerz (W Obrębie Folwarku)	729/67	16 listopada 1967	SUSZ (obszar wiejski)
Kamieniec			Rozplanowanie I Zabudowa Wsi Kamieniec	K.S.M.- 13C-1/50	15 kwietnia 1950	SUSZ (obszar wiejski)
Kamieniec		003	Dom	A-741/E	19 listopada 1967	SUSZ (obszar wiejski)
Kamieniec			Stajnia Cugowa (W Obrębie Folwarku)	730/67	16 listopada 1967	SUSZ (obszar wiejski)
Kamieniec			Kuźnia	728/67	16 listopada 1967	SUSZ (obszar wiejski)
Kamieniec			Czworak	742/67	19 listopada 1967	SUSZ (obszar wiejski)

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

	Kamieniec			Budynek Mieszkalny - Oficyna Pałacowa	1144	28 kwietnia 1968	SUSZ (obszar wiejski)
	Kazanice		034	Chałupa	A-2551/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice		061	Chałupa	A-3604/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice		020	Chałupa	A-2549/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice		112	Chałupa	A-3874/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice		121	Chałupa	A-3875/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice		030/031	Chałupa	A-2550/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice		136	Chałupa	A-3876/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice		058	Chałupa	A-2553/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice		059	Chałupa	A-2554/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice		138	Chałupa	A-3877/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice		140	Dom	A-3878/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice		010	Dom	A-3879/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice			Kaplica Cmentarna	A-2546	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice		065/066	Dom Ze Stajnią	A-3763/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kazanice		038	Plebania	A-3503/O	19 grudnia 1989	LUBAWA
	Kazanice			Kościół Z Cmentarzem Przykościelnym	A-912/O	4 sierpnia 1968	LUBAWA
	Kazanice		036	Chałupa	A-3502/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Kisielice			Kościół P.W. Matki Bożej Królowej Świata	743/67	19 listopada 1967	KISIELICE (miasto)
	Kisielice	Kolejowa	011- 011A	Budynek Mieszkalny	218/92	13 kwietnia 1992	KISIELICE (miasto)
	Kisielice	Kolejowa	009	Budynek Mieszkalny	217/92	13 kwietnia 1992	KISIELICE (miasto)
	Kisielice	Daszyńskiego		Budynek Szkoły Podstawowej	496/96	28 marca 1996	KISIELICE (miasto)
	Kisielice	Kolejowa	013	Budynek Mieszkalny	219/92	13 kwietnia 1992	KISIELICE (miasto)
	Kisielice			Założenie Urbanistyczne	732/67	17 listopada 1967	KISIELICE (miasto)
	Kisielice	Kolejowa	007	Budynek Mieszkalny	216/92	13 kwietnia 1992	KISIELICE (miasto)
	Krzywka			Dwór Z Parkiem	135/89	22 listopada 1989	KISIELICE (obszar wiejski)
	Laseczno			Kościół Matki Boskiej Częstochowskiej	A-135/O	28 listopada 1949	IŁAWA
	Lubawa			Klasztor Pofranciszkański	A-409/O	4 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Pomorska	007	Dom	A-247/O	1 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Grunwaldzka, Św. Barbary	11A, 13, 2- 6	Zespół Szpitala Miejskiego P.W. Ś.W. Jerzego (3 Budynek I Ogrodenie)	A-2502/O	8 września 2003	LUBAWA (gmina miejska)

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

	Lubawa			Mury Obronne Oraz Zabudowa Na Tych Murach	A-243/O	1 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Zamkowa	004	Dom	A- /O	1 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Pomorska	009	Dom	A-246/O	1 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Kościelna	020	Dom	A-410/O	4 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Pielgrzymia		Kościół Odpustowy P.W. Nawiedzenia Nmp Z Cmentarzem Przykościelnym	A-916	3 sierpnia 1968	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa			Kościół Św Barbary Wraz Z Wyposażeniem Wnętrz	A-89/O	28 września 1953	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa			Stare Miasto Lubawa Łącznie Z Murami Obronnymi Oraz Obszar 50m. Na Zew. Od Murów	A-88/O	31 grudnia 1953	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Zamkowa		Ruiny Zamkowe Biskupów Chełmińskich	A-408/O	4 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Pod Murami	030	Dom	A-407/O	3 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Kilińskiego	004	Dom	A-406/O	1 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Kilińskiego	006	Dom	A-405/O	1 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Pomorska	011	Dom	A-401/O	1 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Jagiellońska	009	Dom	A-915/O	3 sierpnia 1968	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa			Kościół Św Jana Chrzciciela I Św. Michała Z Wyposażeniem Wnętrza	A-264/O	22 marca 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Zamkowa	027	Dom	A-244/O	1 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Pod Murami	028	Dom	A-1200/O	21 maja 1968	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Pomorska	025	Dom	A-403/O	1 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Pomorska	021	Dom	A-402/O	1 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Zamkowa	014	Dom	A-245/O	1 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa			Kościół Św Anny Wraz Z Wystrojem Wnętrza	A-265/O	20 marca 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Bankowa	001	Dom	A-404/O	1 sierpnia 1957	LUBAWA (gmina miejska)
	Lubawa	Kupnera	17	Kamienica D Plebania	A-4589	13 lutego 2012	LUBAWA (gmina miejska)
	Łęgowo			Kościół P.W. Niepokalanego Poczęcia Nmp Wraz Z Wyposażeniem	A-137/T	13 lipca 1949	KISIELICE (obszar wiejski)
	Mortęgi			Park Krajobrazowy	A-3576/O	13 stycznia 1984	LUBAWA
	Mortęgi			Pałac	A-4133/O	23 listopada 1989	LUBAWA
	Nipkowie			Pałac Z Parkiem	L/13, 14	13 lipca 1949	SUSZ (obszar wiejski)

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

	Olbrachtowo			Kościół Filialny Wraz Z Cmentarzem Przykoscielnym	725/67	16 listopada 1967	SUSZ (obszar wiejski)
	Pławty Wielkie			Pałac, Stary Dwór, Kaplica I Park	P/62, 3, 4, 5	20 kwietnia 1950	KISIELICE (obszar wiejski)
	Pławty Wielkie			Kaplica - Ruina Wraz Z Cmentarzem	746/67	19 listopada 1967	KISIELICE (obszar wiejski)
	Pozorty			Park	A-1419/O	9 lutego 1978	ZALEWO (obszar wiejski)
	Pozorty			Pałac	A-3795/O	4 maja 1987	ZALEWO (obszar wiejski)
	Półwieś			Park	A-3561/O	5 grudnia 1983	ZALEWO (obszar wiejski)
	Prątnica			Kościół Św Katarzyny Wraz Z Cmentarzem Przykościelnym	A-920/O	3 sierpnia 1968	LUBAWA
	Rąbity			Dwór	A-2046/O	26 sierpnia 1996	ZALEWO (obszar wiejski)
	Rąbity			Park Dworski	A-3567/O	5 grudnia 1983	ZALEWO (obszar wiejski)
	Rożental		101	Chałupa	A-3880/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Rożental		086	Chałupa	A-2564/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Rożental			Kościół Św Wawrzyńca	A-611/O	20 grudnia 1964	LUBAWA
	Rożental		013	Chałupa	A-2562/O	3 listopada 1989	LUBAWA
	Rożental			Cmentarz oraz ogrodzenie wraz z czterema kaplicami położone przy kościele parafialnym p.w.św. Wawrzyńca	A-4566	19 kwietnia 2011	LUBAWA
	Różnowo		052	Dom Podcieniowy	748/67	19 listopada 1967	SUSZ (obszar wiejski)
	Rudnia			Założenie Parkowe	A-1636/O	14 maja 1999	ZALEWO (obszar wiejski)
	Rudzienice			Kościół Nmp Królowej Polski	A-2917/O	25 stycznia 1990	IŁAWA
	Samplawa			Kościół Św Bartłomieja Wraz Z Cmentarzem Przykościelnym	A-921/O	2 sierpnia 1968	LUBAWA
	Stanowo			Park	A-3600/O	25 kwietnia 1984	IŁAWA
	Susz	Szewska	004	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Słowiańska	012	Budynek Mieszkalny	A-2271	29 czerwca 2006	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	004	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Szewska	002	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Bałtycka	015	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Szewska	001	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Bałtycka	017	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	001	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Kościelna	002	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	018	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

	Susz	Podmurna	016	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Wąska	001	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Kościuszki	004	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Prabucka	007	Budynek Mieszkalny Wraz Z Działką	A-2267	29 czerwca 2006	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	019	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Piastowska	013	Budynek Mieszkalny Wraz Z Otoczeniem Obejmującym Działki	A-2268	29 czerwca 2006	SUSZ (miasto)
	Susz	Wąska	006	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	009	Dom	A-189/T	24 listopada 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Szewska	006	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Stary Miasto	001	Dom Mieszkalny	518/96	14 października 1996	SUSZ (miasto)
	Susz	Bałtycka	014	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	013	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Jedności Słowińskiej	025	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Bałtycka	009	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Jedności Słowińskiej	027	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Bałtycka	010	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	014	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Bałtycka	001	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz			Miasto Susz Leżące W Obrębie Murów Miejskich Wraz Z Zabudową Wieków Późniejszych (XVIII, XIXw.)	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	012	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Wąska	005	Bryła Budynku Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Dawna Bożnica Żydowska	524/97	28 lutego 1997	SUSZ (miasto)
	Susz	Bałtycka	009	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	021	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Kajki	007	Gazownia, Obecnie Rozdzielnia Gazu	A-1686/O	6 czerwca 2000	SUSZ (miasto)
	Susz	Kościelna	001	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz			Pozostałości Murów Obronnych	A-505/E	7 marca 1961	SUSZ (miasto)
	Susz			Kościół Parafialny P.W. Św. Rozalii	267/93	11 maja 1993	SUSZ (miasto)
	Susz	Kościelna		Kościół P.W. Św. Antoniego Z Wyposażeniem	A-276	22 marca 1957	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	003	Dom	1162	18 maja 1968	SUSZ (miasto)

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

	Susz	Słowiańska	024	Budynek Poczty Wraz Z Ogrodzeniem I Działką Nr 103	525/97	24 lutego 1997	SUSZ (miasto)
	Susz	Kopernika		Wieża Ciśnień	A-1658/O	1 lutego 2000	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	017	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Bałtycka	004	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Bałtycka	002	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz			Układ Urbanistyczny (Obszar Wg. Załącznika Graficznego)	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Wąska	007	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Krótka	002	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Stalina	038	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Stare Miasto	006	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Stare Miasto	010	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Szewska	005	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Iławska	008	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	010	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Szewska	003	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Bałtycka	003	Dom	5/77	3 marca 1977	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	005	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Susz	Podmurna	008	Dom	A-190/T	15 września 1956	SUSZ (miasto)
	Szczepkowo			Park Dworski	A-1542/O	22 lutego 1996	IŁAWA
	Szymbark		043	Dom	A-3881/O	1 sierpnia 1988	IŁAWA
	Szymbark		001	Dom /W Obrębie Zabudowań Folwarcznych/	A-752/O	28 listopada 1967	IŁAWA
	Szymbark			Oranżeria Z Otoczeniem 50 - 100 M.	A-751/O	22 listopada 1967	IŁAWA
	Szymbark			Zamek	A-571/O	10 lipca 1959	IŁAWA
	Szymbark			Ogrodzenie Zespołu Zamkowo-Folwarcznego	A-4145/O	20 kwietnia 1990	IŁAWA
	Szymbark			Poczta, Ob. Przedszkole	A-4144/O	20 czerwca 1990	IŁAWA
	Szymbark			Stelmachówka	A-3081	1 września 1988	IŁAWA
	Szymbark			Młyn	A-2919/O	1 sierpnia 1988	IŁAWA
	Szymbark			Rybaczkówka	A-4143/O	20 czerwca 1990	IŁAWA
	Szymbark			Założenie Parkowo - Krajobrazowe	A-1491	27 grudnia 1995	IŁAWA
	Szymbark			Zespół Folwarczny (5 Obiektów - Wg. Załącznika)	A-1621/O	8 lutego 1999	IŁAWA
	Szymbark		011	Leśniczówka	A-3882/O	1 sierpnia 1988	IŁAWA
	Tarpno		003	Dwór	A-4236/O	6 listopada 1992	ZALEWO (obszar wiejski)
	Tarpno			Park	A-1422/O	9 lutego 1978	ZALEWO (obszar wiejski)
	Trupel			Cmentarz Ewangelicki	224/92	29 maja 1992	KISIELICE (obszar wiejski)

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”*

	Trupel			Grobowiec Na Cmentarzu	63/83	10 listopada 1983	KISIELICE (obszar wiejski)
	Tuszewo	Okolice gospodarstwa nr 49		Ruiny dawnej kaplicy grobowej	A-4472	7 sierpnia 2007	LUBAWA
	Ulnowo		009	Dom	A-750/E	22 listopada 1967	SUSZ (obszar wiejski)
	Wiśniówek			Budynek Mieszkalny - Dwór	96/87	24 sierpnia 1987	SUSZ (obszar wiejski)
	Zalewo	Ślusarska	009	Dom	A-567/O	1 lipca 1959	ZALEWO (miasto)
	Zalewo			Mury Obronne	A-568/O	1 lipca 1959	ZALEWO (miasto)
	Zalewo	Szkolna	002	Budynek Zespołu Szkół Z Otoczeniem	A-2182	15 marca 2005	ZALEWO (miasto)
	Zalewo			Założenie Urbanistyczne Starego Miasta W Granicach 50-100m. Od Zew. Lini Przebiegu D. Murów Miejskich	A-567/O	1 lipca 1959	ZALEWO (miasto)
	Zalewo	Jesionowa		Wieża Cisnień	A-3319/O	11 maja 1992	ZALEWO (miasto)
	Zalewo			Kościół Św Jana Ewangelisty Z Fragmentami Polichromii	A-280/O	14 marca 1957	ZALEWO (miasto)
	Zalewo	Sienkiewicza		Cmentarz Żydowski	A-3970/O	9 stycznia 1992	ZALEWO (miasto)
	Zalewo			Baszta Z Otoczaniem 50-100m.	A-886/O	15 sierpnia 1968	ZALEWO (miasto)
	ZALEWO	KOŚCIELNA	004	PLEBANIA I BUDYNEK GOSPODARCZY	A-4553	22 listopada 2010	Zalewo
	Ząbrowo			Kościół Parafialny Z Cmentarzem Przykościelnym	A-749/O	22 listopada 1967	IŁAWA
	Złotowo			Kościół Św Barbary Wraz Z Cmentarzem Przykościelnym	A-925/O	1 sierpnia 1968	LUBAWA
	Złotowo		014	Chałupa	A-1203/O	7 czerwca 1968	LUBAWA

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 ROKU O OCHRONIE PRZYRODY.

Zasoby i ekosystemy wodne

Niepokojący jest stan wód powierzchniowych powiatu iławskiego. Największym zagrożeniem dla wód powierzchniowych są odprowadzane ścieki bytowo-gospodarcze oraz przemysłowe.

Stan około 37% JCWP rzek został oceniony jako zły, w przypadku jezior ten odsetek wynosił już 50%.

Rzeka Drwęca odbiera ścieki pochodzące z oczyszczalni położnych w powiecie ostródzkim. Jednakże nie jest to jedyne źródło zanieczyszczeń. Zanieczyszczenia wnoszą także jej dopływy: Gizela (oczyszczalnie w Zajączkach i Gierłóży), Iławka (przyjmuje ścieki komunalne z Iławy) oraz Grabniczek.

Około 38 % mieszkańców powiatu iławskiego nie jest podłączonych do kanalizacji. Ścieki gromadzone są w szambach, często nieszczelnych, co stwarza bezpośrednie zagrożenia dla czystości wód powierzchniowych.

Głównym źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych jest w dalszym ciągu w niedostatecznym stopniu rozwiązana gospodarka ściekowa. Istotny wpływ na jakość i walory użytkowe wód powiatu iławskiego wywierają zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł :

- punktowych – głównie ścieki komunalne odprowadzane w zorganizowany sposób, lub odprowadzane przez indywidualnych wytwórców ścieków;
- powierzchniowych – zanieczyszczenia spłukiwane przez opady atmosferyczne z pól, łąk, pastwisk, obszarów leśnych i terenów zurbanizowanych nie posiadających systemów kanalizacyjnych;
- liniowych – zanieczyszczenia komunikacyjne, wytwarzane przez środki transportu drogowego, spłukiwane z nawierzchni dróg oraz zanieczyszczenia przenikające do wód gruntowych z rurociągów, kanałów ściekowych lub osadowych.

Zasoby i ekosystemy leśne

Lasy pełnią bardzo ważne funkcje w środowisku: ekologiczne (stabilizacja obiegu wody w przyrodzie, ochrona gleby przed erozją, kształtowanie klimatu, zachowanie różnorodności biologicznej), produkcyjne (źródło drewna, rozwijanie turystyki) i społeczne (warunki dla rekreacji i wypoczynku). Wskaźnik lesistości powiatu iławskiego jest dość wysoki – lasy zajmują 26,5% powierzchni powiatu, co gwarantuje 11 miejsce w województwie.

Główne zagrożenia i problemy związane z gospodarką leśną stanowią:

- zagrożenie pożarowe lasów;
- szkodnictwo leśne tj. kradzieże drzewa, choinek;
- duże zaśmiecanie terenów leśnych;
- wzrastający ruch turystyczny i rekreacyjne zagospodarowanie lasów,
- niskie zróżnicowanie gatunkowe lasów, przewaga sosny nad innymi gatunkami drzew,
- wysoka podatność lasów na degradację ze strony szkodników leśnych.

Gleby

Na terenie Powiatu Iławskiego degradacja gleb związana jest przede wszystkim z erozją i zakwaszeniem.

Obszar Powiatu charakteryzuje falista i pagórkowata rzeźba terenu, która sprzyja rozwojowi procesów erozyjnych. Należą one do umiarkowanych i związane są najczęściej z erozją wodną. Erozja wietrzna występuje jedynie na terenach przesuszonych, ubogich gleb piaszczystych i nie stanowi większego zagrożenia na obszarze Powiatu.

Badania stanu odczynu gleb przeprowadzone przez Okręgową Stację Chemiczno – Rolniczą w Olsztynie w latach 2008-2011 wykazały, iż na terenie powiatu iławskiego dominują gleby o charakterze kwaśnym. Stanowią one 51% przebadanych gruntów (pH do 5,5). Gleby wymagające wapnowania koniecznego i potrzebnego (wg pięciostopniowej skali) stanowią 39%. Zakwaszenie gleb jest niekorzystne z punktu wydajności i jakości plonów, gdyż obniża wartości produkcyjne gleb.

Do składników pokarmowych roślin zalicza się m.in. fosfor, potas i magnez. Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Olsztynie przebadła w okresie od 2008-2011 roku 14.378,88 ha gruntów położonych w powiecie iławskim.

Fosfor jest pierwiastkiem niezbędnym do życia i rozwoju organizmów. Jego główne zasoby w łańcuchu pokarmowym znajdują się w glebie użytków rolnych. Zasób ten zmniejsza się w wyniku wyznoszenia fosforu z plonem i trzeba go uzupełniać stosując nawozy. W przebadanych glebach powiatu iławskiego dominowały gleby o średniej (25%) i bardzo wysokiej (37%) koncentracji fosforu. Gleby o niskiej i bardzo niskiej zawartości stanowiły 19% ogółu przebadanych gruntów.

Potas jest niezbędny roślinom do wytworzenia plonu i ukształtowania jego cech jakościowych korzystnych dla konsumpcji, do celów paszowych i dla przetwórstwa rolnego. Rośliny pobierają potas w dużej ilości w odniesieniu do innych składników glebowych. Ilość potasu występującego w glebach w formie przyswajalnej dla roślin nie wystarcza do zaspokojenia ich potrzeb, dlatego potrzebne jest uzupełnianie w postaci stosowania nawozów. Gleby powiatu iławskiego wykazują się średnią zawartością potasu (35%), gleby o bardzo niskiej i niskiej zawartości potasu stanowią 23%.

Magnez dostarczany jest do gleby poprzez nawozy wapniowo-magnezowe. Nawozy zawierają Ca i Mg w formie węglanowej lub tlenkowej. Działają także odkwaszająco. Zasobność gleb powiatu iławskiego w magnez przedstawia się następująco: wysoką i bardzo wysoką zawartością magnezu charakteryzuje się 45% przebadanych gruntów, średnią – 38%, a niską i bardzo niską – 17%.

Powietrze atmosferyczne

Według danych WIOŚ w Olsztynie w strefie warmińsko-mazurskiej, do której należy powiat iławski, w 2011 roku wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10. Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń była wzmożona emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych spowodowana niekorzystnymi warunkami klimatycznymi w okresie zimowym. Przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu związane są ze słabej jakości materiałem grzewczym spalonym w zbyt niskiej temperaturze.

Istotnym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie powiatu jest też komunikacja samochodowa. W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory (szczególnie benzen) oraz pyły zawierające m.in. związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi. Zanieczyszczenia te mogą powodować powstawanie smogu w okresie zimowym, a w okresie letnim tzw. smogu fotochemicznego. Zanieczyszczenia emitowane przez pojazdy w wyniku reakcji fotochemicznej przyczyniają się do tworzenia ozonu przyziemnego. Największa emisja tych zanieczyszczeń zlokalizowana jest w rejonach dróg o dużym natężeniu ruchu.

Hałas

Na terenie Powiatu Ławskiego uciążliwości hałasowe związane z działalnością produkcyjną są stosunkowo niewielkie i mają charakter lokalny. Problemem pozostaje hałas w otoczeniu szlaków komunikacyjnych i torów kolejowych, szczególnie uciążliwy w rejonach zabudowy mieszkaniowej miejskiej.

Z uwagi na zwiększającą się liczbę pojazdów mechanicznych oraz wzrost natężenia ruchu drogowego poziom hałasu stale rośnie i nadal będzie stopniowo wzrastać. Należy jednak podkreślić, że wzrost natężenia hałasu nie jest wprost proporcjonalny do wzrostu natężenia ruchu samochodowego i rośnie wolniej. Wynika to głównie z poprawy jakości użytkowanych samochodów.

Większość bazy noclegowej znajdującej się na terenie powiatu ławskiego zlokalizowana jest wokół jezior. Istotnym czynnikiem kształtującym stan akustyczny środowiska na tych terenach jest ruch łodzi o napędzie motorowym.

Ochrona przyrody i krajobrazu

Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej związana jest z ochroną zasobów przyrody na całym obszarze kraju, niezależnie od formalnego statusu ochronnego konkretnych terenów i sposobu ich użytkowania. Trwałość różnorodności biologicznej i krajobrazowej podlega obecnie silnemu zagrożeniu ze względu na znaczą presję społeczną związaną z dążeniem do wykorzystywania wszelkich zasobów przyrody w celu podnoszenia materialnego poziomu życia oraz osiągnięcia szybkich i możliwie dużych zysków.

Do głównych zagrożeń różnorodności biologicznej można zaliczyć:

- brak opracowanych Planów Zadań Ochrony dla obszarów natura 2000 oraz brak planów ochrony dla innych form ochrony przyrody tj. PK Pojezierza Ławskiego,
- postępującą urbanizację,
- procesy eutrofizacji, odwadniania, zakwaszania gleb, skażenia toksycznymi związkami chemicznymi,
- zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- negatywną presję człowieka na gatunki postrzegane jako konfliktowe (np. bóbr, wydra),
- nadmierną eksploatację populacji wybranych gatunków dziko żyjących (np. grzyby, zioła, gatunki łowne),
- nadmierną masową turystykę,
- pożary.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona stanowi ok. 43% powierzchni powiatu ławskiego.

5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROGRAMU

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska dla powiatu iławskiego mają z założenia na celu poprawę stanu środowiska i tym samym mają pozytywnie wpływać na zdrowie człowieka. W związku z rozwojem gospodarczym regionu, wzrostem inwestycji sektora turystycznego i poziomu konsumpcji, zwiększającą się presją na obszary cenne przyrodniczo i nieurbanizowane, zwiększeniem zapotrzebowania na surowce, brak realizacji zapisów Programu prowadzić będzie do znaczącego pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu ochrony środowiska:

Ochrona przyrody:

- sukcesywny spadek bioróżnorodności,
- ubożenie siedlisk i gatunków,
- utrata żerowisk i miejsc rozrodu,
- fragmentacja krajobrazu i powstawanie barier utrudniających przemieszczanie się zwierząt,
- degradacja walorów krajobrazowych.

Powierzchnia ziemi:

- zmniejszenie możliwości produkcyjnego użytkowania,
- zmiany naturalnego ukształtowania powierzchni,
- postępująca degradacja gleb związana głównie z zakwaszaniem.

Jakość wód

- ścieki gromadzone są w szambach, często nieszczelnych, co stwarza bezpośrednie zagrożenia dla czystości wód powierzchniowych. Brak budowy i modernizacji sieci kanalizacyjnych przyczyni się do dalszego pogorszenia jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- zmniejszanie się zasobów wodnych,
- pogorszenie się stanu ilościowego i jakościowego wód podziemnych,
- nie osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych.

Jakość powietrza atmosferycznego

- utrzymanie systemu opalania węglem, brak inwestycji proekologicznych z przejściem na inne nośniki energii będzie powodować wzrost niskiej emisji,
- brak termomodernizacji budynków i wiążące się z tym większe zapotrzebowaniem na ciepło spowoduje wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- problemy komunikacyjne w ruchu drogowym, wzrost liczby pojazdów samochodowych przy jednoczesnym ich złym stanie technicznym i nieograniczonym ruchu zwiększy emisję niezorganizowaną.

Hałas i promieniowaniem elektromagnetyczne

- zwiększająca się liczba mieszkańców narażonych na ponadnormatywne natężenie hałasu,
- zwiększająca się liczba mieszkańców narażonych na promieniowane elektromagnetyczne,

W przypadku gdy POŚ dla powiatu iławskiego nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać. Realizacja Programu jest więc konieczna.

6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I WSPÓLNOTOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU:

Ochrona środowiska jest jedną z priorytetowych gałęzi wspólnotowych polityki Unii Europejskiej. Jej zakres obejmuje wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego.

6. Program działań na rzecz środowiska (6. EAP) przyjęty został w 2002 r. decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady na okres 10 lat w procedurze współdecydowania. Okres obowiązywania 6. EAP zakończył się w lipcu 2012 r., lecz wciąż trwa wdrażanie wielu działań i środków w ramach tego programu. W przeprowadzonej przez Komisję Europejską (KE) ocenie końcowej realizacji 6. EAP (COM(2011)531) stwierdzono, że program ten wpłynął na poprawę stanu środowiska i wyznaczył nadrzędny kierunek strategiczny polityki ochrony środowiska. Jednak część działań nie została jeszcze zakończona we wszystkich z czterech obszarów priorytetowych określonych w 6. EAP, jakimi były: zmiany klimatu, różnorodność biologiczna, środowisko i zdrowie oraz zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych i gospodarowanie odpadami.

Rolą kolejnego, 7. Programu działań w zakresie środowiska „Dobrze żyć w granicach naszej planety” (7. EAP), jest zapewnienie, by w świetle problemów gospodarczych Unii Europejskiej i silnej konkurencji gospodarczej w wymiarze globalnym nie doszło do osłabienia efektywności działań na rzecz ochrony środowiska oraz aby uzgodnione dotychczas cele w zakresie ochrony środowiska do roku 2020, zarówno na poziomie unijnym jak też regionalnym oraz globalnym zostały osiągnięte.

7. EAP określa kompleksowe cele wraz z kierunkami działań do roku 2020 z perspektywą do roku 2050 w celu przekształcenia gospodarki Unii Europejskiej w gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i niskoemisyjną z uwzględnieniem ograniczeń zasobów naturalnych oraz kwestii ich ochrony, sprzyjającą włączeniu społecznemu, zapewniającą wzrost gospodarczy i rozwój, uwzględniającą zagrożenia dla zdrowia i dobrostanu człowieka, zapewniającą godne miejsca pracy, a także zmniejszającą istniejące nierówności społeczne.

7. Programu działań w zakresie środowiska „Dobrze żyć w granicach naszej planety” (7. EAP) zdefiniowano następujące cele priorytetowe:

1. ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii;
2. przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną;
3. ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem obciążeniami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu;
4. maksymalizacja korzyści płynących z prawodawstwa Unii w zakresie ochrony środowiska;
5. poprawa dowodów stanowiących podstawę polityki ochrony środowiska;
6. zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu oraz urealnienie cen;
7. lepsze uwzględnianie problematyki ochrony środowiska i większa spójność polityki;
8. wspieranie zrównoważonego charakteru miast Unii;
9. zwiększenie skuteczności działań unijnych mających na celu stawianie czoła wyzwaniom związanym z ochroną środowiska i klimatem na poziomie regionalnym i globalnym.

W tabeli nr 23 została przeprowadzona analiza zgodności celów Programu z celami dokumentów o znaczeniu międzynarodowym i krajowym z dziedziny ochrony środowiska.

Tabela 14. Ocena zgodności celów Programu z celami dokumentów (konwencje, dokumenty strategiczne) z dziedziny ochrony przyrody.

Nazwa dokumentu	Cele	Zgodność z celami Programu	Potencjalna sprzeczność z celami Programu	Opis relacji
KONWENCJA O RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ	Celem konwencji jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu
KONWENCJA O OCHRONIE WĘDROWNYCH GATUNKÓW DZIKICH ZWIERZĄT	Celem konwencji jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu
KONWENCJA O OBSZARACH WODNO-BŁOTNYCH MAJĄCYCH ZNACZENIE MIĘDZYNARODOWE, ZWŁASZCZA JAKO ŚRODOWISKO ŻYCIOWE PTACTWA WODNEGO	Celem jest ochrona i utrzymanie obszarów określanych jako „wodno-błotne” wraz z populacjami ptactwa wodnego zamieszkującego te obszary lub okresowo na nich przebywającego.	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu

Nazwa dokumentu	Cele	Zgodność z celami Programu	Potencjalna sprzeczność z celami Programu	Opis relacji
KONWENCJA O DOSTĘPIE DO INFORMACJI, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W PODEJMOWANIU DECYZJI ORAZ DOSTĘPIE DO SPRAWIEDLIWOŚCI W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH ŚRODOWISKA	Cel: przyczynienie się do ochrony prawa każdej osoby, z obecnego oraz przyszłych pokoleń, do życia w środowisku odpowiednim dla jej zdrowia i pomyślności. Realizacja celów konwencji polega na umożliwieniu dostępu do informacji, udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska	TAK	NIE	Zgodne z celami Programu
KONWENCJA O MIĘDZYNARODOWYM HANDLU DZIKIMI ZWIERZĘTAMI I ROŚLINAMI GATUNKÓW ZAGROŻONYCH WYGINIĘCIEM	Celem Konwencji jest ochrona dziko występujących populacji zwierząt i roślin gatunków zagrożonych wyginięciem poprzez kontrolę i ograniczanie międzynarodowego handlu tymi zwierzętami i roślinami, rozpoznawalnymi ich częściami i produktami pochodnymi.	NIE	NIE	Cel dokumentu strategicznego wykracza poza zakres tematyczny oraz poziom szczegółowości omawianego Programu.

7. OPIS PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ USTALEŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE.

Program Ochrony Środowiska dla powiatu iławskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020 jest dokumentem zawierającym opis zamierzeń mających na celu poprawę sytuacji w środowisku.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań zaplanowanych w POŚ przy braku informacji o sposobie realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Z uwagi na fakt, że większość zamierzeń inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie określenie typowych oddziaływań i potencjalnych skutków.

Stopień i zakres oddziaływania wskazany w tabeli zależy przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, przekształconych antropogenicznie czy obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto ocenę tę dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Poniżej przeprowadzono analizę proponowanych działań na poszczególne komponenty środowiska (stan obecny został porównany do stanu po zrealizowaniu zadania), do analizy wpływu planowanych działań wykorzystano metodę macierzy relacyjnej.

Objaśnienia do tabeli:

- (+)** – realizacja ustaleń Programu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego elementu środowiska.
- (-)** – realizacja ustaleń Programu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego elementu środowiska.
- (0)** – realizacja ustaleń Programu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowany element środowiska.
- (0/-)** – realizacja ustaleń Programu może powodować neutralny lub negatywny wpływ na analizowany element środowiska.
- (0/+)** – realizacja ustaleń Programu może powodować neutralny lub pozytywny wpływ na analizowany element środowiska.
- (+/-)** – realizacja ustaleń Programu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego elementu środowiska.
- (N)** – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

Tabela 15. Matryca wpływu zadań na poszczególne komponenty środowiska.

PRIORYTETY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZEWIDYWANE ZNA CZĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:													
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Dokonalenie działań systemowych	Cel 1. Uwzględnianie zasad ochrony środowiska w strategicznych programach rozwoju powiatu i gmin.	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
	Cel 2. Rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej dla realizacji celów Programu Ochrony Środowiska przede wszystkim w zakresie ochrony wód powierzchniowych.	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
	Cel 3. Wzrost udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska: - doskonalenie systemu udostępniania społeczeństwu informacji o środowisku i jego ochronie przez organy administracji rządowej i samorządowej wszystkich szczebli, a także inne podmioty powołane do wykonywania zadań publicznych dotyczących środowiska i jego ochrony,	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
	- wspieranie rozwoju szkolnej edukacji w zakresie ochrony przyrody i środowiska,	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
	- zapewnienie udziału pozarządowych organizacji ekologicznych w gremiach podejmujących decyzje dotyczące ochrony środowiska,	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
	- rozwój współpracy z mediami w zakresie upowszechniania informacji o środowisku i jego ochronie.	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
	Cel 4. Wzrost odpowiedzialności za szkody w środowisku: - prowadzenie szkoleń na temat odpowiedzialności sprawcy za szkody w środowisku dla pracowników administracji oraz podmiotów gospodarczych,	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

PRIORYTETY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZEWIDYWANE ZNAČĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:														
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	
Doskonalenie działań systemowych	- wzmocnienie kadrowe i aparaturowe organów inspekcyjnych, pozwalające na pełną realizację zadań kontrolnych.	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	
	Cel 5. Uwzględnianie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym, przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego w powiecie, w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poprzez: - uwzględnienie w studiach oraz planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska, gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko,	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
	- wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych i zasad ochrony krajobrazu kulturowego.	+	0/+	+	+	0/+	0/+	0/+	+	0/+	+	+	+	0/+	0/+	
	Cel 6. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez: - podejmowanie akcji i działań na rzecz aktywnej ochrony środowiska w regionie oraz upowszechnianie informacji o jego walorach przyrodniczych i kulturowych,	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
	- prowadzenie zajęć terenowych, „zielonych lekcji”, wykładów, prelekcji, prezentacji multimedialnych, pokazów filmów dla różnych grup odbiorców,	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
	- organizowanie konkursów, wystaw, akcji, kampanii i festynów ekologicznych,	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

PRIORYTETY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZEWIDYWANE ZNAČĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:													
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Doskonalenie działań systemowych	- popularyzację wiedzy o środowisku i jego ochronie przez media, publikacje i Internet,	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
	- wspieranie działalności edukacyjnej, ekologicznych organizacji pozarządowych, Lasów Państwowych, parku krajobrazowego.	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
	- wspieranie istniejących oraz tworzenie nowych ośrodków edukacji i informacji ekologicznej o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym, w tym tzw. „zielonych szkół”.	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
	- rozwój infrastruktury terenowej służącej poznawaniu przyrody: ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, muzeów przyrodniczych.	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+
Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych	Cel 1. Rozwój form ochrony przyrody: - utrzymanie, po uprzedniej weryfikacji aktualnego stanu, form ochrony przyrody w powiecie, w tym istniejących rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000, pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0/+	0/+
	- wspieranie powiększania i powoływania nowych form ochrony przyrody	0/+	0/+	+	+	0/+	0/+	0/+	+	0/+	+	+	0/+	0/+	0/+
	Cel 2. Zapewnienie integralności przyrodniczej: - wyznaczenie, utrzymanie i właściwe zagospodarowanie lądowych korytarzy ekologicznych, łączących obszary o charakterze węzłowym,	0/+	+/-	+	+	0/+	0/+	0/+	+	0/+	+	+	0/+	0/+	0/+
	- budowa przejść dla zwierząt na trasach komunikacyjnych,	+	+	+	0/+	0	0	0	0/+	0	0/+	0/+	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

PRIORYTETY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZEWIDYWANE ZNAČĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:													
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych	- zapewnienie ciągłości morfologicznej rzek, ze szczególnym uwzględnieniem tras migracji ryb,	+	0/+	+	0/+	+	0	0	0/+	0	0/+	0/+	+	0	0
	- zapewnienie ochrony i renaturalizacja zbiorowisk roślinnych towarzyszących ciekom wodnym, otaczających zbiorniki wodne i obszary podmokłe.	+	0/+	+	+	+	0/+	0	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0	0
	Cel 3. Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie rolniczym: - promocja i realizacja programów rolnośrodowiskowych, wdrażanie na obszarach cennych przyrodniczo proekologicznych form gospodarowania,	+	0/+	+	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0	+	+	0	0	0
	- powstrzymywanie sukcesji i ograniczanie zalesień na obszarach nieleśnych o wysokiej wartości przyrodniczej,	+	0	+	+	0	0	0/+	0/+	0	+	+	0	0	0
	- zachowanie i odtwarzanie śródpolnych remiz, zadrzewień, zakrzaczeń i małych zbiorników wodnych.	+	0/+	+	+	+	0/+	+	0/+	0	0/+	0/+	0	0	0
	Cel 4. Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie miejskim: - zachowanie, powiększanie i pielęgnacja terenów zielonych w miastach, jako obszarów rekreacji i ostoje przyrodniczych,	0/+	+	0/+	0/+	0	0/+	0/+	+	0/+	0	0	0	0	0/+
	- wprowadzanie do zieleni miejskiej nasadzeń rodzimych gatunków drzew i krzewów przy stopniowej eliminacji gatunków obcych.	0/+	0/+	0/+	+	0/+	0	0	+	0	0	0	0	0	0
Cel 5. Ograniczanie negatywnego wpływu rozwoju energetyki wiatrowej na przyrodę, mieszkańców, krajobraz przyrodniczy i kulturowy oraz obiekty zabytkowe poprzez wieloaspektową analizę potencjalnych oddziaływań i określanie warunków lokalizacji nowych inwestycji.	0/+	+	0/+	0/+	0	0	0	+	0	+	+	0	0/+	0/+	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

PRIORYTETY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZEWIDYWANE ZNAČĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:													
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych †	Cel 6. Uzupełnianie i aktualizacja planów urządzania lasów niebędących w zarządzie Lasów Państwowych.	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0	0	0
	Cel 7. Utrzymanie odpowiedniej kondycji lasów, poprzez prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej.	+	0/+	+	+	0/+	0/+	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0	0	0/+
	Cel 8. Ochrona przed deficytem wody: - realizacja projektów mających na celu zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki,	0	+	0/+	0/+	+	0	0	0	0	0/+	0/+	+	0	0
	- utrzymanie i modernizacja systemów melioracyjnych, w tym urządzeń piętrzących wodę,	0	+	0/+	0/+	+	0	0	0	0	0/+	0/+	+	0	0
	- utrzymanie i odnawianie urządzeń melioracji szczegółowych,	0	+	0/+	0/+	+	0	0	0	0	0/+	0/+	+	0	0
	- dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych przeznaczonych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody.	0	+	0/+	0/+	+	0	0	0	0	0/+	0/+	+	0	0
	- budowa i modernizacja sieci wodociągowych oraz stacji uzdatniania wody,	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0	+	0	0
	- ograniczenie zużycia wody z ujęć podziemnych do celów przemysłowych.	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0	+	0	0
	Cel 9. Ochrona przed powodzią: - dla rzek wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego wykonanie precyzyjnych map zagrożenia powodziowego,	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

PRIORYTETY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZEWIDYWANE ZNAČĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:													
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych	- uwzględnienie granic przedstawionych na mapach zagrożenia powodziowego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
	Cel 10. Ochrona zasobów wód podziemnych: - identyfikacja i weryfikacja głównych obszarów zasilania wód podziemnych i odpowiednie ich zagospodarowanie,	0	+	0	0	+	0	0/+	0	0	0	0	+	0	0
	- ustanowienie stref ochrony ujęć wód oraz ich właściwe użytkowanie,	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0	+	0	0
	- likwidacja nieczynnych ujęć wody,	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0	+	0	0
	Cel 11. Ochrona powierzchni ziemi: - upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej oraz doskonalenie doradztwa rolniczego,	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0	+	0/+	0	0/+	0/+	0	0	0
	- przeciwdziałanie erozji gleb poprzez wprowadzanie trwałej pokrywy roślinnej oraz stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych,	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	+	0/+	0	0/+	0/+	+	0	0
	- zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych,	0/+	+	+	+	0/+	0/+	+	0/+	0	0/+	0/+	0/+	0	0
	- promocja rolnictwa ekologicznego i rolnictwa zintegrowanego.	0/+	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0	0/+	0/+	0/+	0	0/+
	Cel 12. Właściwe gospodarowanie zasobami geologicznymi: - eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin,	0	+	0/+	0/+	0/+	0/+	+	+	0/+	0/+	0/+	+	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

PRIORYTETY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZEWIDYWANE ZNA CZĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:													
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Zalew. ochron. i racj. użyt. zasob. natura.	- kontrola w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji.	0	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0	0/+	0/+	+	0	0
	Cel 13. Ochrona klimatu: - promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii w celu zapewnienia wzrostu udziału OZE w bilansie energii pierwotnej,	0	+	0/+	0/+	0	+	0/+	0	+	0/+	0/+	+	0	0
	- zwiększanie efektywności energetycznej gospodarki i ograniczanie zapotrzebowania na energię.	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0	+	0	0
Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	Cel 1. Poprawa jakości powietrza: - Redukcja emisji SO ₂ , NO _x i pyłu drobnego z procesów wytwarzania energii poprzez: • likwidację lokalnych kotłowni o dużej emisji i rozbudowę sieci ciepłowniczej,	0	+	0/+	0/+	0	+	0/+	0/+	+	0/+	0/+	+	0/+	0/+
	• zamianę kotłowni węglowych na obiekty niskoemisyjne,	0	+	0/+	0/+	0	+	0/+	0	+	0/+	0/+	+	0/+	0/+
	• instalowanie i modernizacja urządzeń ochrony powietrza,	0	+	0/+	0/+	0	+	0/+	0	+	0/+	0/+	0	0/+	0/+
	• rozbudowę sieci gazowej (przesyłowej i rozdzielczej),	0	+	0/+	0/+	0	+	0/+	0	+	0/+	0/+	0	0/+	0/+
	• zmniejszanie zapotrzebowania na energię poprzez dokonywanie termomodernizacji budynków,	0	+	0/+	0/+	0	+	0	0	+	0/+	0/+	+	0/+	+
	- Ograniczenie emisji ze środków transportu poprzez: • promocję korzystania z publicznych środków transportu,	0	+	0/+	0/+	0	+	0	0	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

PRIORYTETY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZEWIDYWANE ZNAČĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:													
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	• poprawę jakości dróg i organizacji ruchu kołowego.	0	+	0/+	0/+	0	+	0/+	0	+	0/+	0/+	0	0/+	0/+
	Cel 2. Opracowanie gminnych planów zaopatrzenia w ciepło, z uwzględnieniem wykorzystania odnawialnych źródeł energii.	0	+	0/+	0/+	0	+	0	0	+	0/+	0/+	+	0	0
	Cel 3. Poprawa jakości wód poprzez: - budowę lub modernizację oczyszczalni ścieków oraz rozbudowę sieci kanalizacyjnych,	0	+	0/+	0/+	+	0/+	0	0	0	0/+	0/+	0	0	0/+
	- budowę systemów kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich, w miejscowościach zwodociągowanych, położonych na obszarach zlewni pojeziernych, oraz skupiskach zabudowy rekreacyjnej zlokalizowanej nad jeziorami,	0	+	0/+	0/+	+	0	0	0	0	0/+	0/+	0	0	0/+
	- wyposażenie istniejących sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające oraz budowę systemów kanalizacji deszczowej na terenach zurbanizowanych,	0	+	0/+	0/+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	- uruchomienie działań zapisanych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz w programie wodnośrodowiskowym kraju,	0	+	0/+	0/+	+	0/+	0/+	0	0	0/+	0/+	+	0	0
	- utrzymywanie trwałej pokrywy roślinnej i ograniczanie zabudowy strefy brzegowej wód.	0/+	0/+	+	+	+	0	+	0/+	0	0/+	0/+	0	0	0
	- Cel 4. Doskonalenie gospodarki odpadami poprzez: - zmniejszenie strumienia odpadów kierowanych na składowiska	0	+	0	0	0/+	0/+	+	0/+	0/+	0	0	0/+	0	0
	- segregację i selektywną zbiórkę odpadów,	0	+	0	0	0	0/+	0/+	0	0/+	0	0	+	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
 „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

PRIORYTETY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZEWIDYWANE ZNAČĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:														
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	
Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	- utrzymanie i rozwój sprawnego systemu zbierania wraków samochodów i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,	0	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0	0/+	0/+	0/+	+	0	0/+	
	- zintensyfikowanie edukacji ekologicznej promującej zapobieganie powstawania odpadów, właściwe postępowanie z odpadami, prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie oraz wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.	0	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0	0/+	0/+	0/+	0	0/+	
	Cel 5. Ograniczenie oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych: - ograniczanie hałasu, zwłaszcza na osiedlach mieszkaniowych przez np. tworzenie stref wolnych od transportu, ograniczenie szybkości ruchu, tworzenie pasów zadrzewień, budowę ekranów akustycznych,	0	+	0/+	0	0	0	0	0/-	0	0	0	0	0	0	+
	- wprowadzenie koniecznych zmian w inżynierii ruchu drogowego (budowa obwodnic, poprawa stanu nawierzchni ulic i dróg, zapewnienie płynności ruchu),	0	+	0/+	0	0/+	+	0/+	0	+	0	0	0	0	0	0/+
	- stosowanie zabezpieczeń przed nadmiernym hałasem od urządzeń, maszyn, linii technologicznych, wymiana na urządzenia o mniejszej emisji hałasu.,	0	+	0/+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
	- budowa tras rowerowych na terenach zurbanizowanych.	0	+	0	0	0	0/+	0	0	0/+	0	0	0	0	0	0
	Cel 6. Ograniczanie zagrożeń ze strony substancji chemicznych w środowisku: - kontynuacja programu usuwania azbestu,	0	+	0/+	0	0	0/+	0	0	0	0	0	0	0	0	0/+

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
 „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”

PRIORYTETY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	PRZEWIDYWANE ZNAČĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA:													
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Obszary chronione	Obszary Natura 2000	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	- prowadzenie szkoleń dotyczących odpowiedzialnego stosowania chemikaliów, ich obrotu, postępowania z odpadami,	0	+	0/+	0/+	0/+	0	0/+	0	0	0	0	0	0	0
	- propagowanie produktów z substancji ulegających biodegradacji (np. torby na zakupy i naczynia jednorazowego użytku),	0	+	0/+	0/+	0	0	0/+	0/+	0	0	0	+	0	+
	- doposażenie wyspecjalizowanych jednostek w sprzęt do wykrywania i lokalizowania awarii, likwidacji oraz analizy skutków tych awarii.	0	+	0/+	0/+	0/+	0/+	0/+	0	0	0/+	0/+	0	0	+

7.1. Różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny

Zadania zaplanowane w związku z realizacją priorytetów projektu „Programu ochrony środowiska...” mają na celu zwiększenie bioróżnorodności oraz ochronę zwierząt i siedlisk. W większości zaplanowane zadania będą miały pozytywny wpływ na te elementy środowiska, w najgorszym przypadku będzie to neutralny wpływ. Szczególnie korzystne dla bioróżnorodności będą zadania związane z wdrożeniem koncepcji korytarzy ekologicznych, rozwojem form ochrony przyrody, budową przejść dla zwierząt na trasach komunikacyjnych, zapewnieniem ciągłości morfologicznej rzek, zapewnieniem ochrony i renaturyzacji zbiorowisk roślinnych, ochroną różnorodności przyrodniczej w krajobrazie rolniczym i miejskim.

Szczególną rolę w ochronie różnorodności biologicznej spełniają lasy, które pomimo znaczących przekształceń nadal zachowują duży stopień naturalności oraz cechują się znacznym zróżnicowaniem siedlisk i są ostoją wielu gatunków roślin i zwierząt. Stanowią także ważne ogniwo spajające inne ekosystemy i znacząco wpływają na ich stan. Szczególne znaczenie mają wszystkie działania, które powodują zwiększenie lesistości, poprawiają stan zdrowotny oraz przywracają właściwą strukturę drzewostanu. Szczególnej uwagi wymagają lasy prywatne, które w większości, z powodu trudnej sytuacji finansowej właścicieli, nie są w należyty sposób zagospodarowane i chronione. Działania te korzystnie wpływają także na takie elementy środowiska jak powietrze, zasoby wodne czy glebowe, pośrednio na zdrowie ludzi, ponieważ lasy pełnią wiele funkcji w środowisku.

Istotne znaczenie dla różnorodności biologicznej na terenie powiatu ma przeznaczanie terenów marginalnych na cele leśne. Działania takie generalnie wzbogacają istniejącą florę i faunę o nowe gatunki, pod warunkiem wprowadzenia drzewostanu wielogatunkowego, odpowiednio dobranego. Należy jednak pamiętać, aby nie spowodować zachwiania równowagi istniejących ekosystemów, poprzez zalesianie każdego marginalnego pod względem rolniczym gruntu. Zważywszy na fakt dużego zalesienia obszaru powiatu, nie należy prowadzić nowych zalesień na terenach podmokłych, bagiennych itp. stanowiących ważne środowisko bytowania i żerowania ptactwa wodno-błotnego oraz stanowiącego siedlisko cennej przyrodniczo flory.

Przedsięwzięcia przewidziane w projekcie „Programu...” pozwolą na ograniczenie niszczenia walorów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmentacji ekosystemów i utraty bioróżnorodności.

7.2. Ludzie

Przewidziane do realizacji zadania generalnie będą miały pozytywny wpływ na ludzi. Tylko w jednym przypadku realizacja ustaleń projektu „Programu...” może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki. Dotyczy to zagospodarowania lądowych korytarzy ekologicznych. Sposób ich zagospodarowania może powodować ograniczenia w użytkowaniu tych terenów, które nie koniecznie będą akceptowane przez właścicieli tych gruntów.

Projekt „Programu...” przewiduje zadania związane m.in. z ochroną przed deficytem wody, powodzią, ochroną zasobów wód podziemnych, poprawą jakości powietrza, wód, doskonaleniem gospodarki odpadami. Wszystkie te działania pozwolą na podniesienie poziomu życia mieszkańców zamieszkujących powiat. W czasie realizacji projektów infrastrukturalnych możliwe są krótkotrwałe uciążliwości związane z etapem budowy. Jednakże w końcowej ocenie będą one wywierały pozytywny wpływ na ludzi.

Niewątpliwie pozytywny wpływ będzie miała realizacja celu związanego z ograniczeniem negatywnego wpływu rozwoju energetyki wiatrowej. Można oczekiwać dokładniejszych analiz tych inwestycji w zakresie oddziaływania na ludzi, co przyczyni się do zminimalizowania skutków negatywnego oddziaływania.

Pozytywnego wpływu należy także oczekiwać w stosunku do zadań związanych z edukacją ekologiczną.

Działania związane z edukacją ekologiczną i zwiększeniem dostępu do informacji o środowisku mają pośrednie pozytywne oddziaływanie na środowisko, ponieważ zwiększają wiedzę społeczeństwa na temat zagrożenia jakie niesie ze sobą działalność człowieka i jakie są tego konsekwencje dla środowiska i zdrowia ludzi. Zwiększenie świadomości ekologicznej jest koniecznym warunkiem realizacji poszczególnych priorytetów, ponieważ ochrona środowiska wymaga podejmowania świadomych decyzji przez administrację różnego szczebla oraz uzyskania dla tych decyzji akceptacji i poparcia mieszkańców. Niezbędnym elementem zwiększającym świadomość ekologiczną jest także swobodny dostęp do informacji o środowisku. Kształtowanie postaw proekologicznych jest więc bardzo istotną działalnością w ramach ochrony przyrody i zapobiegania degradacji środowiska.

7.3. Wody podziemne i powierzchniowe

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie „Programu ochrony środowiska...” nie będzie wpływać negatywnie na wody podziemne i powierzchniowe. Kierunki działań wskazane w projekcie „Programu...” dotyczące m.in. ochrony przed deficytem, ochroną zasobów wód podziemnych, poprawą jakości wód niewątpliwie wywołają pozytywny wpływ na wody podziemne i powierzchniowe. Działania te będą miały pozytywny wpływ na ww. elementy środowiska. W kategorii negatywnych oddziaływań pośrednich można wskazać wzrost presji urbanizacyjnej na tereny podmiejskie w wyniku ich uzbrojenia w sieć wodociągową i kanalizacyjną. Negatywnych oddziaływań można spodziewać się jedynie na etapie budowy, w przypadku niezastosowania dostatecznych rozwiązań ochronnych.

Pozytywnego wpływu należy także oczekiwać w przypadku realizacji celu dotyczącego rozwoju form ochrony przyrody. Utrzymanie i rozwój obecnych form ochrony przyrody będą ograniczały negatywną presję na wody powierzchniowe i podziemne. Bardzo ważne jest podjęcie działań związanych z ustanowieniem nowych stref ochronnych dla ujęć wód podziemnych. Duża część ujęć znajdujących się na terenie powiatu nie ma ustanowionej żadnej strefy.

Generalnie zadania realizowane w ramach projektu „Programu...” mają doprowadzić do racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. Dzięki realizacji tych zadań możliwe będzie ograniczenie zużycia wody oraz szczególnie cennych wód podziemnych na cele przemysłowe. Zadania te przyczynią się także do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

7.4. Powietrze atmosferyczne i klimat

Projekt „Programu ochrony środowiska...” zakłada realizację szeregu działań mających na celu poprawę jakości powietrza i klimatu. Przewiduje się promocję oraz zwiększenie udziału OZE w bilansie energii pierwotnej, a także zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki. Ponadto działania takie jak rozbudowa sieci ciepłowniczej, rozbudowa sieci gazowej, zmiana kotłowni węglowych na obiekty niskoemisyjne, oraz likwidacja lokalnych kotłowni o dużej emisji spowoduje redukcję emisji SO₂, NO_x i pyłu.

Negatywne oddziaływanie mogą być odczuwalne na etapie budowy. Przewiduje się w tym czasie niewielką niezorganizowaną emisję gazów i pyłów.

Projekt przewiduje także zadania dotyczące poprawy jakości dróg. Realizacja tych zadań poprawi infrastrukturę transportową, co spowoduje poprawę płynności ruchu, przyspieszenie przejazdów, a to wiązać się będzie ze zmniejszeniem emisji spalin i oszczędnością w zużyciu paliw. Modernizacja układu komunikacyjnego na terenie powiatu przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz w dłuższej perspektywie czasowej do złagodzenia problemów związanych z poziomem hałasu komunikacyjnego.

Realizacja celów projektu „Programu...” będzie miała korzystny wpływ nie tylko na jakość powietrza atmosferycznego, ale także na postępujące zmiany klimatyczne.

7.5. Powierzchnia ziemi

W Projekcie „Programu ochrony środowiska...” przewidziano zadania mające na celu ograniczenie degradacji gleb. Do tych zadań zalicza się upowszechnienie zasad dobrej praktyki rolniczej, doskonalenie doradztwa rolniczego, a także przeciwdziałanie erozji gleb poprzez wprowadzenie trwałej pokrywy roślinnej oraz stosowanie zabiegów agrotechnicznych. Duży wpływ na powierzchnię ziemi ma rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych. Rekultywacja tych terenów pozwala przywrócić teren dla produkcji rolniczej, leśnej czy na cele rekreacyjne. „Program...” przewiduje także likwidację nielegalnych eksploatacji złóż kruszywa naturalnego. Miejsca te po zakończeniu eksploatacji często stanowią miejsca nielegalnego gromadzenia odpadów. Szczególnie korzystne jest ponowne zagospodarowanie terenów zdegradowanych na cele gospodarcze i przemysłowe, ponieważ w ten sposób nie jest potrzebne przeznaczanie terenów rolniczych czy leśnych na tą działalność. Działania rekultywacyjne powinny być prowadzone w kierunku najbardziej optymalnym dla środowiska.

7.6. Obszary chronione, w tym obszary Natury 2000 i krajobraz

Działania przewidziane w ramach projektu „Programu ochrony środowiska...” generalnie mają za zadanie chronić i rozwijać formy ochrony przyrody. Skutki realizacji tych zadań powinny więc być pozytywne w odniesieniu do obszarów chronionych. Szczególnie korzystne dla obszarów chronionych będzie wdrożenie koncepcji korytarzy ekologicznych. Zapewni to integralność i spójność obszarów chronionych oraz swobodną migrację zwierząt i roślin.

Rozwój infrastruktury terenowej służącej poznawaniu przyrody, w tym ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, muzeów przyrodniczych będzie wpływać na zwiększenie presji na terenach chronionych. Jednakże działania te mają służyć edukacji ekologicznej i uwrażliwiać na potrzeby środowiska.

7.7. Zasoby naturalne

Wszystkie działania, które mają na celu ochronę wód, jakości powietrza czy gleby będą wpływały pozytywnie na zasoby naturalne. Wymierne korzyści dla zasobów naturalnych będzie miała kontrola eksploatacji kopalń kruszywa naturalnego, a także eliminacja nielegalnych miejsc wydobywania surowców. Podobne korzyści przyniesie także rozwój systemu zbierania wraków samochodów i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Elementy wymontowane z pojazdów wycofanych z eksploatacji powrócą na rynek części zamiennych, co ograniczy ich produkcję, a tym samym zużycie surowców naturalnych.

W zakresie ochrony zasobów naturalnych pozytywne skutki wywoływać będzie także edukacja w zakresie właściwych postaw konsumenckich (tj. rezygnacja z toreb foliowych na rzecz opakowań wielokrotnego użytku).

Projekt „Programu...” zakłada także rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych, co także będzie pozytywnie wpływać na ilość zasobów naturalnych.

7.8. Zabytki

Realizacja założeń projektu „Programu ochrony środowiska...” w zakresie redukcji zanieczyszczeń do powietrza będzie korzystnie wpływać na kondycje elewacji obiektów objętych ochroną zabytkową.

Należy pamiętać aby prace budowlane podejmowane w sąsiedztwie obiektu objętego ochroną konserwatorską lub wpisanych do rejestru zabytków, prowadzone były wyłącznie w oparciu o warunki określone przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Niezależnie od miejsca prowadzonych prac ziemnych w przypadku znalezienia przedmiotu, w stosunku do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy wstrzymać prace, zabezpieczyć miejsce i znaleziony przedmiot oraz powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

7.9. Dobra materialne

W większości działania przewidziane w projekcie „Programu...” będą miały neutralny wpływ na dobra materialne. W kategorii pozytywnego oddziaływania będzie miała realizacja zadania polegająca na wykonaniu map zagrożenia powodziowego oraz uwzględnienie ich granic w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Działania te uniemożliwią lub ograniczą osiedlanie się ludności w strefach zagrożonych, co wpłynie na zminimalizowanie strat materialnych w przypadku powodzi.

Działania wpływające pozytywnie na dobra materialne będą związane także z realizacją takich działań jak ograniczenie emisji hałasu poprzez stosowanie urządzeń ochronnych lub ograniczających propagację hałasu (np. ekrany akustyczne). Rozwiązania te, szczególnie na osiedlach mieszkaniowych, spowodują wzrost wartości terenów mieszkaniowych.

8. OKREŚLENIE MOŻLIWEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach Programu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja Programu nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM NA OBSZAR NATURA 2000.

Program ochrony środowiska jest dokumentem zawierającym zestaw działań, które mają na celu docelowo poprawę środowiska. Poszczególne priorytety, cele i kierunki działań zostały dobrane w ten sposób aby chronić interes środowiska. W związku z powyższym można uznać, że środkami zapobiegającymi negatywnemu oddziaływaniu na środowisko są w istocie rzeczy rozwiązania zaproponowane w projekcie tego dokumentu. Niemniej należy pamiętać, iż w wyniku realizacji zapisów „Programu...” mogą powstać negatywne oddziaływania, które mniej lub bardziej oddziaływać będą na poszczególne komponenty środowiska.

W przypadku stwierdzenia, że dana inwestycja może:

- zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub,
- potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,

przeprowadzona zostanie ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Ocena taka przeprowadzona zostanie również wtedy, gdy zostanie stwierdzone, że dane przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a nie jest bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynika z tej ochrony. W ocenach oddziaływania na środowisko stwierdzone zostaną szczegółowe rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie tych presji.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach POŚ, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim: na etapie budowy inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej m.in. wodociągi, kanalizacja, a także w fazie realizacji i eksploatacji m.in. drogi. Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jaki i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie na środowisko należą:

- prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt, wegetacji roślin i okresu lęgowego ptaków;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- preferowanie prowadzenia prac w sąsiedztwie terenów chronionych ze względu na emisję hałasu w porze dziennej,
- wykorzystywane maszyny i urządzenia powinny być sprawne i spełniać wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie

zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z 2005 r., Nr 263, poz. 2202 z późn. zm.),

- właściwe zagospodarowanie powstających odpadów zgodnie z ustawą o odpadach,
- właściwe zagospodarowanie powstających ścieków poprzez stosowanie właściwie dobranych urządzeń podczyszczających.
- ograniczenie terenu zajętego pod inwestycję (łącznie z zapleczem i bazą budowy) do koniecznego minimum.

W przypadku, gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych.

10. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROGRAMIE

Zaproponowanie w projekcie Programu ochrony środowiska priorytety, cele i kierunki działań mają na celu wywierać pozytywny wpływ na środowisko, dlatego proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto dokument jest na wysokim stopniu ogólności i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy budowie nowych dróg, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii należy rozważyć warianty alternatywne tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważyć: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmienia, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

Uwzględniając powyższe, należy więc stwierdzić, że poszukiwanie rozwiązań alternatywnych (istotnych z punktu widzenia ograniczania oddziaływania na środowisko) jest bezcelowe – gdyż zaproponowane działania pozwalają na realizację zakładanych celów przy niewielkich kosztach środowiskowych.

11. WSKAZANIE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY, JAKIE NAPOTKANO, OPRACOWUJĄC PROGNOZĘ

Przy opracowywaniu prognozy oddziaływania na środowisko dla „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Iławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020” nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

12. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROGRAMU

Program Ochrony Środowiska określa zasady oceny i monitorowania efektów jego realizacji. W ramach każdego celu zaproponowano wskaźniki, które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku. Dla każdego wskaźnika określono także źródło pozyskiwania danych do weryfikacji, co znacznie ułatwi ich uzyskanie. Ocena realizacji Programu na podstawie wyznaczonych wskaźników dokonywana będzie co dwa lata. W ramach prac nad Prognozą dokonano ich oceny i weryfikacji. Zamieszczone w Programie propozycje wskaźników monitorowania jego realizacji są właściwe i pozwalają w pełni ocenić zmiany jakie nastąpią w środowisku w wyniku jego realizacji.

Ocena realizacji programu powinna być przeprowadzona w oparciu o podstawowe wskaźniki obrazujące stan środowiska i dokonujące się w nim zmiany oraz o monitoring społeczny.

Jako wskaźniki do monitorowania skutków wpływu realizacji ustaleń POŚ proponuje się:

Cele	Wskaźniki	Jednostka miary	Źródło informacji o wskaźnikach
Zachowanie walorów krajobrazowych i przyrodniczych powiatu	% powierzchni obszarów powiatu objętych prawna ochroną przyrody	%	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
	Liczba rezerwatów przyrody	szt.	
	Liczba pomników przyrody	szt.	
	Liczba użytków ekologicznych	szt.	
Zwiększenie lesistości powiatu	Stosunek powierzchni zalesionych i zadrzewionych do całkowitej powierzchni powiatu	%	Starostwo, Nadleśnictwo
Jakość gleb na poziomie wymaganych standardów	Udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych w stosunku do powierzchni przebadanych użytków rolnych	%	Okr. St. Chem.-Rol.
Poprawa jakości i ochrona powierzchni ziemi	Sukcesywna rekultywacja wyrobisk w kierunku rolnym lub leśnym	szt.	Starostwo
Zwiększenie stopnia zwodociągowania powiatu	Stosunek liczby mieszkańców podłączonych do wodociągów do całej liczby mieszkańców powiatu	%	Urzędy Gmin, Urząd Statystyczny
Zwiększenie stopnia skanalizowania powiatu	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogólnej	%	
Dobry stan wód	% JCWP rzek o dobrym stanie	udział [%] w ogólnej ilości JCWP rzek	WIOŚ
	% JCWP jezior o dobrym stanie	udział [%] w ogólnej ilości JCWP jezior	WIOŚ
	Ładunek zanieczyszczeń w ściekach komunalnych i przemysłowych odprowadzanych do wód lub do ziemi	kg/rok	GUS
Zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów	Ilość wytworzonych odpadów innych niż niebezpieczne	Mg/r.	WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Urząd Statystyczny
	Ilość odpadów innych niż niebezpieczne poddanych odzyskowi		
	Ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych		

Cele	Wskaźniki	Jednostka miary	Źródło informacji o wskaźnikach
	Ilość odpadów niebezpiecznych poddanych odzyskowi		
	Ilość zebranych odpadów komunalnych		
Poprawa jakości i ochrona powietrza	Emisja zanieczyszczeń z największych zakładów powiatu	Mg	Starostwo, Urząd Marszałkowski, GUS, WIOŚ
Dobry klimat akustyczny	Ilość jezior objętych strefami ciszy	szt.	Starostwo, Zespół Parków Krajobrazowych w Jerzwałdzie
Poziomy pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych	Zmniejszenie powierzchni terenów o przekroczonych dopuszczalnych poziomach pól elektromagnetycznych		WIOŚ
Zapewnienie redukcji emisji gazów cieplarnianych	Emisja gazów cieplarnianych	Mg/rok	Urząd Marszałkowski, GUS
Zmniejszenie zużycia wody podziemnej do celów przemysłowych	Wodochłonność produkcji	m ³ zużytej na cele przemysłowe wody/mln zł produkcji sprzedanej przemysłu	Urząd Statystyczny
Zmniejszenie odpadowości produkcji	Odpadowość produkcji	Mg wytworzonych przez zakłady produkcyjne odpadów/mln zł produkcji sprzedanej przemysłu	Urząd Statystyczny
Dalsze zwiększanie udziału OZE w bilansie zużycia nośników energii	Udział odnawialnych źródeł energii	MW	Samorządy gminne, starostwo
Skuteczna edukacja ekologiczna	Szkolenia i akcje edukacyjne	szt.	starostwo, samorządy gminne, Nadleśnictwa

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM INFORMACJI ZAWARTYCH W PROGNOZIE

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020”, została opracowana zgodnie z ustawą z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) i stanowi element procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze regionu.

Zakres merytoryczny prognozy wynika z art. 51 ww. ustawy oraz uzgodnień z RDOŚ i PWIS w Olsztynie dotyczących zakresu i szczegółowości informacji. Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020” na środowisko i stwierdzenie czy realizacja proponowanych zadań sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi.

Analiza celów ustanowionych w projekcie „Programu...” wykazała, że realizują one cele środowiskowe ujęte w wojewódzkich, krajowych, powiatowych i lokalnych dokumentach strategicznych.

W projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Ławskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020” przyjęto cele dotyczące poszczególnych komponentów środowiska. Do każdego z celów przyporządkowane zostały kierunki działań zmierzające do osiągnięcia postawionych celów.

Ocena stanu środowiska na terenie powiatu ławskiego pozwoliła wskazać następujące problemy ochrony środowiska:

- zanieczyszczenie wód powierzchniowych,
- zły stan techniczny dróg,
- zły stan techniczny, niska sprawność i wysoki poziom emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego ze źródeł ciepła,
- duża antropopresja na tereny cenne przyrodniczo,
- duże natężenie hałasu spowodowane ruchem pojazdów na terenie powiatu.

Wskazane problemy środowiskowe na terenie powiatu znajdują rozwiązanie w ramach zadań zaproponowanych do realizacji w projekcie POŚ dla powiatu ławskiego.

W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji w POŚ zadań na następujące elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta i rośliny, wodę, powietrze, powierzchnie ziemi i gleby, krajobraz, dobra materialne, klimat, zabytki, zasoby naturalne, obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.

Określono czy oddziaływanie to może mieć kierunek negatywny, pozytywny czy neutralny na poszczególne elementy. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Analiza wpływu realizacji zadań POŚ pozwoliła wskazać na zasadniczą grupę działań o potencjalnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko. Pozytywne oddziaływania na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. Po przeprowadzonej analizie nie stwierdzono występowania długoterminowych negatywnych oddziaływań na środowisko. Potencjalne negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji inwestycji:

- budowy sieci wodociągowych i kanalizacyjnych,
- przebudowy dróg.

Dla większości przedsięwzięć przewidywanych do realizacji w Programie bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie lokalne i krótkotrwałe. Oddziaływania te mogą być także znacznie ograniczone poprzez wybór odpowiedniej lokalizacji, właściwą realizację oraz użytkowanie inwestycji. W przypadku realizacji zaplanowanych inwestycji na terenach cennych przyrodniczo, należy szczegółowo rozważyć wszystkie oddziaływania.

Realizacja żadnego z proponowanych działań nie będzie związana z transgranicznym oddziaływaniem na środowisko.

Większość przedsięwzięć proponowanych do realizacji w ramach POŚ ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy rozważyć warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko. Szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydawania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych.

Nie wdrożenie POŚ dla powiatu iławskiego prowadzić będzie do pogłębiania się problemów w zakresie ochrony środowiska, co negatywnie wpływać będzie min. na zdrowie mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich kierunków działań założonych w POŚ dla powiatu iławskiego pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużycia zasobów środowiskowych.

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1 Położenie fizyczno – geograficzne powiatu iławskiego	43
Rys. 2 Specjalne Obszary Ochrony położone na terenie powiatu iławskiego	60
Rys. 3 Obszary Specjalnej Ochrony położone na terenie powiatu iławskiego	61
Rys. 4 Rezerваты przyrody położone na terenie powiatu iławskiego	66
Rys. 5 Parki krajobrazowe położone na terenie powiatu iławskiego.....	71
Rys. 6 Obszary chronionego krajobrazu położone na terenie powiatu iławskiego.....	85
Rys. 7 Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Zwiniarz.....	88
Rys. 8. Lokalizacja korytarzy ekologicznych na terenie powiatu iławskiego.....	102

SPIS TABEL

Tabela 1. Cele i kierunki działań wyznaczone w projekcie Programu Ochrony Środowiska. ...	8
Tabela 2. Ocena zgodności celów Programu z krajowymi, wojewódzkimi i lokalnymi dokumentami strategicznymi.....	12
Tabela 3. Ocena jakości powietrza w strefie warmińsko-mazurskiej 2011r.....	26
Tabela 4. Scalone części wód powierzchniowych występujące na terenie powiatu iławskiego.....	28
Tabela 5. Sposób oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.....	29
Tabela 6. Jednolite części wód powierzchniowych (rzeki) występujące na terenie powiatu iławskiego.....	30
Tabela 7. Jednolite części wód powierzchniowych (jeziora) występujące na terenie powiatu iławskiego.....	32
Tabela 8 Złoża surowców mineralnych w powiecie iławskim.....	41
Tabela 9 Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych w Iławie.....	46
Tabela 10. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych zebranych w 2012 roku na terenie poszczególnych gmin.....	49
Tabela 11. Pomniki przyrody na terenie powiatu iławskiego.....	89
Tabela 12. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.....	104
Tabela 13 Wykaz zabytków nieruchomych na terenie powiatu iławskiego.....	105
Tabela 14. Ocena zgodności celów Programu z celami dokumentów (konwencje, dokumenty strategiczne) z dziedziny ochrony przyrody.....	119
Tabela 15. Matryca wpływu zadań na poszczególne komponenty środowiska.....	122

ZAŁĄCZNIKI

1. Pismo Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie znak WOOŚ.411.48.2013.MT
2. Warmińsko – Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie znak ZNS.9082.2.30.2013.Z z dnia 12 czerwca 2013 r.